

UURAISTEN KUNTA

Talousarvio 2021

Taloussuunnitelma 2021–2023

kuva: Virpi Riihimäki

Kunnanhallitus 9.11.2020 § 235

Kunnanvaltuusto 14.12.2020 § 39

SISÄLLYS

1.	Toimintaympäristö ja Yleisperustelut.....	3
2.	Kunnan visio ja strategia.....	4
3.	Ulkoinen ja sisäinen toimintaympäristö.....	5
4.	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	12
5.	Talouden rakenne.....	13
6.	Talousarvio ja taloussuunnitelma.....	15
	2002 VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO.....	17
	3002 KONSERNIPALVELUT	25
	4001 PERUSPALVELULAUTAKUNTA.....	29
	5001 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	47
	7003 TEKNINEN LAUTAKUNTA	68
7.	Investointiosa	82
8.	Tuloslaskelma ja rahoitusosa	84
9.	Henkilöstösuunnitelma	87
10.	Kunnan vesi- ja viemärlaitos	90
11.	Talousarvion sitovuus	91

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA YLEISPERUSTELUT

	2016	2017	2018	2019
Väkiluku	3 717	3 747	3 778	3 681
Väkiluvun muutos ed. vuodesta, %	1,4	0,8	0,9	-2,7
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	25,5	25,8	25,9	25,8
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	56,7	55,6	54,9	54,3
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	17,9	18,5	19,2	19,9
Työllisyysaste, %	70,1	72,1	74,8	..*
Taloudellinen huoltosuhte	165,7	165,0	158,4	..*
Vuosikate, €/as.	346,2	428,6	-96,5	5,16
Lainakanta, €/as.	3 308	3 831	3 996	4 630
Konsernin lainakanta, €/as.	5 387	6 031	6 467	7 453

*Vuoden 2019 tieto päivittyvät 12/2020.

Syyskuun 2020 mukaisen ennakkollisen väkilukuarvion mukaan Uuraisten kunnassa on 3654 henkilöä. Verrattuna 31.12.2019 väkilukuun olisi väestön vähenemä 27 henkilöä.

Kasvu ja sen tavoittelemisen ovat edelleen Uuraisten strategiassa.

Kuntalain mukaisessa taloussuunnittelussa korostetaan toiminnan ja talouden tiivistä yhteyttä, taloudellisten resursien merkitystä sekä suunnittelun realistisuutta. Talousarvio ja taloussuunnitelma sisältävät sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma sekä toimintakertomus ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat toimintaa edelleen käyttösunnitelmien ja niiden toteutumisvertailujen avulla. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Valtuuston on hyväksyttävä talousarvio vuoden loppuun mennessä. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä hyväksyttävä taloussuunnitelma suunnitellaan kolmeksi tai useammaksi vuodeksi, joista talousarviovuosi on ensimmäinen.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta on noudatettava taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa. Talousarvion yleisperustelut ovat luonteeltaan informatiivisia ja niissä esitetään muun muassa kuntastrategia, kansatalouden ja kuntatalouden kehityskatsaus sekä kuvataan Uuraisten kunnan nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä. Käyttötalousoosassa kuvataan kunnan järjestämisen toiminnan rahoittamista toimialoittain ja tulosalueittain. Investointiosassa esitellään investointisuunnitelma talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille kustannusarvioittain. Tuloslaskelmaosa vuorostaan on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palveluiden järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Toimintakate osoittaa millainen summa käyttötalouden nettomenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla. Vuosikate kuvaa käyttötalouden rahoittamisen jälkeen jäävää rahoituspohjaa, jolla katetaan investointimenot ja lainanlyhennykset. Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksen. Tämän jälkeen esitettävä poistoeron muutos tarkoittaa tavanomaisesti investointivarausten purkua. Näiden jälkeen tuloslaskelma ilmentää tilikauden yli- tai alijäämän, joka vaikuttaa kunnan pääomaan lisäävästi tai vähentävästi. Rahoitusosa vuorostaan kuvaa talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien rahan liikkumista; rahan lähteitä ja rahan käyttöä.

Vuoden 2021 talousarvio perustuu lautakuntien tekemiin ehdotuksiin. Lautakunnat ovat valmistelleet talousarvioehdotukset 24.8.2020 annetun talousarvion laadintaohjeen ja määrärahakehysten mukaisesti. Lautakuntien tulee seurata voimavarojen käyttöä sekä tavoitteiden toteutumista kunnanhallituksen antamien talousarvion täytäntöön-

pano-ohjeiden mukaisesti. Lautakunnat huolehtivat myös siitä, että valtuuston asettamat tavoitteet toteutuvat mahdollisimman tehokkaasti annettujen resurssien puitteissa.

Vuoden 2021 verojen tuotoiksi Uuraisilla arvioidaan 12 100 000 euroa. Verotuloarvio perustuu lokakuussa 2020 käytettävissä olleisiin Kuntaliiton tietoihin sekä omiin laskelmiin. Sekä kunnallisveron että kiinteistöverojen veroprosentit on päätetty pitää edellisen vuoden tasolla.

Valtiovarainministeriö on julkaissut 6.10.2020 kuntatalousohjelman ja Kuntaliitto ennakkollisen laskelman, joissa on laskelmat vuoden 2021 valtionosuuksista ja jossa arvioidaan myös taloussuunnitelmavuosien kehitystä. Kuntaliiton laskelman mukaan valtionosuudet pienenevät 26.240 euroa vuonna 2021 verrattuna edelliseen vuoteen. Valtionosuuden muutokseen vuodesta 2020 vuoteen 2021 vaikuttavat mm.

- Kustannustason muutoksesta johtuva **indeksikorotus**. Vuoden 2021 kustannustason muutos (+2,3 %) lisää valtionosuutta 166 milj. euroa.
- Automaattinen **määräytymistekijöiden muutos** lisää valtionosuutta 29 milj. euroa.
- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen **kustannustenjaon tarkistus** (perustuen vuoden 2018 toteutuneisiin kustannuksiin) vähentää valtionosuutta -13,7 milj. euroa vuonna 2021.
- **Tehtävien ja veloitteiden muutokset** lisäävät valtionosuutta 67 milj. euroa.

Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen **valtionosuusprosentti nousee 0,12 prosenttiyksikköä ja on 25,63 %** vuonna 2021 (25,51 % vuonna 2020 elokuusta 2020 alkaen). Valtionosuusprosentin nousu johtuu kunnille lailla säädettyjen tehtävien ja veloitteiden lisääntymisestä vuonna 2021. Tehtävien lisäyksestä aiheutuva kustannusten kasvu rahoitetaan hallitusohjelman mukaisesti täysimääräisesti (100 % valtionosuus), mikä osittain toteutetaan valtionosuusprosenttia korottamalla. Ennakkollisen valtionosuuslaskelman mukaan Uuraisten kunta saa vuonna 2021 valtionosuuksia 10 765 000 euroa.

2. KUNNAN VISIO JA STRATEGIA

Kunnan strategia 2017-21 laadittiin vuonna 2016. Strategia on voimassa vuoden 2021 loppuun. Strategian pohjalta toimialueet laativat talousarvioon painopisteitä ja strategisia tavoitteita.

3. ULKOINEN JA SISÄINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talous on supistunut kolme vuosineljännestä peräkkäin. Talouden tuotanto oli vuoden 2020 toisella neljänneksellä noin 6½ % pienempi kuin vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä. Suurin syyllinen talouden syöksyyn on covid-19-pandemia, joka taloutta keväällä. Suomen talous oli kuitenkin ajautunut taantumaan jo ennen kuin pandemia, sen etenemiseen liittyvä epävarmuus ja pandemian leviämistä hillitsevät sulkutoimet iskivät ulkomaankauppaan, yritysten tuotantoon ja investointeihin, työllisyyteen ja kotitalouksien kulutukseen.

Covid-19-pandemia on supistanut Suomen taloutta vähemmän kuin suurinta osaa Euroopan talouksista alkuvuonna. Kyseessä on suuri yksityiseen kulutukseen ja palveluiden kysyntään kohdistuva häiriö, jolla on merkittäviä työllisyys- ja tulovaikutuksia. Talouden toipuminen tämän vuoden loppupuolelta alkaen on hidasta taloudenpitäjien alhaisen luottamuksen sekä epävarmuuden kasvun seurauksena. Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 % v. 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna.

Talous toipuu alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin covid-19-epidemiasta palautuu yksityinen kulutus, mutta yksityisten palveluiden kulutuksen kasvu jää edelleen vaisuksi. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta ensi vuoden puolella. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022.

BKT:n supistumiseen vaikuttaa merkittävimmin viennin supistuminen noin 13 prosentilla. Yksityinen kulutus supistuu 3,8 % v. 2020 ja yksityiset investoinnit supistuvat 7,6 %. Työmarkkinat eivät nyt vedä työvoimaa, sillä työvoiman ulkopuolella olevien määrä on alkuvuonna lisääntynyt. Etenkin piilotyöttömiä oli viime vuotta enemmän. Työllisten määrän lasku jyrkkenee v. 2020. Työllisyys supistuu 2 % ja työllisyysaste laskee 71,2 prosenttiin. Työllisyyden lasku ja lomautettujen suuri määrä kohottavat työttömyysasteen 8 prosenttiin. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna inflaatioksi ennustetaan 0,4 % v. 2020. Kulutuskysynnän merkittävä supistuminen sekä epävarmuus talouden tulevasta kehityksestä hillitsevät inflaatiota myös tulevina vuosina.

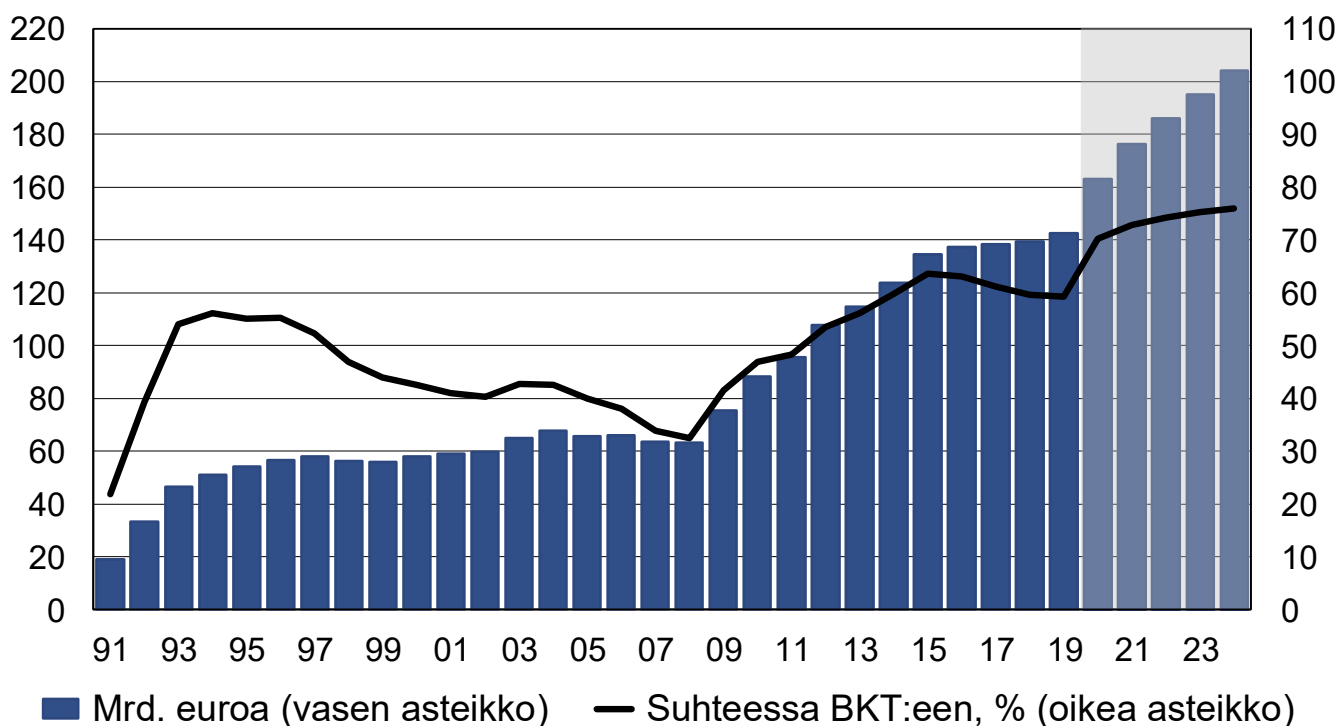
Väestön ikääntyminen aiheuttaa menopaineita julkiseen talouteen myös tulevaisuudessa, kun erityisesti paljon sosiaali- ja terveystaloutta käyttävän yli 75-vuotiaan väestön määrä kasvaa. Siksi julkinen velkasuhde näyttäisi kasvavan koko 2020-luvun ajan.

Tänä vuonna Suomen talous supistuu voimakkaasti covid-19-epidemian ja sen rajoittamistoimien seurauksena. Vuosina 2021–2022 kasvu elpyy. Kriisiä edeltävä BKT:n taso saavutetaan v. 2023. Keskipitkällä aikavälillä, vuosina 2023–2024, talouskasvu hidastuu, mutta jatkuu selvästi potentiaalisen tuotannon kasvua nopeampana

Julkinen talous jää taantumien jälkeen heikompaan tilaan kuin ennen epidemian alkua. Lähivuosina näkyvässä oleva talouskasvu ei riitä vahvistamaan julkisen talouden rahoitusasemaa ennalleen, ja julkinen talous pysyy selvästi alijäämäisenä. Valtion ja paikallishallinnon mittavat alijäämät kasvattavat velkasuhdetta myös tulevina vuosina.

	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	226	234	241	233	242	250
Palvelut, määrän muutos, %	2,6	2,4	1,2	-3,6	2,7	1,4
Koko teollisuus, määrän muutos, %	8,6	-2,0	3,7	-6,8	3,4	3,6
Työn tuottavuus, muutos, %	3,0	-1,0	0,2	-0,6	1,8	1,5
Työlliset, muutos, %	1,1	2,6	1,1	-2,0	-0,5	0,5
Työllisyysaste, %	69,6	71,7	72,5	71,2	71,0	71,5
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,7	8,0	8,2	8,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,7	1,1	1,0	0,4	1,2	1,4
Ansiotasoindeksi, muutos, %	0,2	1,7	2,1	1,7	2,5	2,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-2,1	-4,0	-1,1	-1,2	-2,7	-1,5
Vaihtotase, suhteessa BKT:een, %	-0,9	-1,7	-0,5	-0,5	-1,1	-0,6
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,5	0,7	0,1	-0,2	-0,1	-0,1
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:een, %	53,7	53,4	53,3	59,8	57,6	56,0
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	42,9	42,4	42,2	41,9	42,7	42,3
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-0,7	-0,9	-1,0	-7,7	-5,0	-3,9
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,8	-1,2	-1,2	-7,2	-4,4	-3,2
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	61,3	59,6	59,2	70,2	72,8	74,3
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	46,8	44,9	44,2	53,3	55,6	56,6

Julkisyhteisöjen velka

Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34098

*ennuste (Lähde: Valtiovarainministeriö, taloudellinen katsaus syksy 2020.)

Julkinen talous ja kuntatalous

Julkinen talous

Valtiovarainministeriön valmisteleman kuntatalousohjelma 2021-2024 mukaan kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen. Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa. Kuntatalouden suurin ongelma koronakriisin tuomien lisähaasteiden lisäksi on jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhde. Ikäihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan alkavalla vuosikymmenellä. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen heikentää veropohjaa.

Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Valtio on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia suoraan useilla toimenpiteillä vuoden 2020 aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Tukitoimenpiteillä pyrittiin turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan kunnille suunnatun tuen osalta siitä, että tuki kohdistuisi mahdollisimman hyvin juuri niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin koronakriisi vaikutti voimakkaimmin. Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide oli vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu, toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostunut kuntien tukipaketti. Tukipaketin toimet kohdentuivat pääosin vuoteen 2020 ja se oli yhteensä noin 1,4 mrd. euroa. Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti osoittaa kunnille lisätukea syksyn 2020 lisätalousarviossa. Peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan vielä 400 milj. eurolla ja sairaanhoitopiirien valtionavustusta 200 milj. eurolla. Lisäksi syksyn lisätalousarviossa osoitetaan 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testauksen, täysimääräiseen korvaamiseen. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille korvataan erikseen rajatestauksen edellyttämästä testauskapasiteetin nostosta ja analyysitoiminnasta aiheutuvat kustannukset enintään 200 milj. euroon asti.

Vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovatkin muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpänä tekijänä hallituksen kuntataloutta vahvistavat tukitoimet peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu selvästi poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy silti negatiivisena ollen noin -0,8 mrd. euroa.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuoden 2021 talousarvioesityksessä

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämisestä koskevalla kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisäaikaa talouden sopeuttamiselle. Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa.

Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan lisärahoitusta 22 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostamiseen koh-

dennetaan 53 milj. euroa vuonna 2021, ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatuksen kehittämiseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Varhaiskasvatustulot alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 milj. eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 milj. euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuutena kuntataloutta 865 milj. eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 milj. euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan. Uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveystalouden tehtävät kunnilta perustettaville sote-maakunnille. Soteuudistuksen vaikutukset kuntatalouteen otetaan huomioon kuntatalousohjelmassa siinä vaiheessa, kun uudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle.

Verotulot

Kuluvan vuoden verotulojen kehitys on pelättyä parempi, joka myös on näkynyt viime kuukausien verotilityksissä. Talouden sulkutoimia on lievennetty suurelta osin, mutta koronavirusepidemian aiheuttama epävarmuus verotuloihin on kuitenkin yhä ilmeinen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulisi työllisyyden, ja sitä kautta palkkasumman, aiemmin oletettua heikomman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä.

Veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa arviolta 179 miljoonalla eurolla vuonna 2021. Tästä 172 milj. euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksiin tarkistuksista. Arvioidut verotulomenetykset huomioidaan verotulojen menetyksien korvauksina.

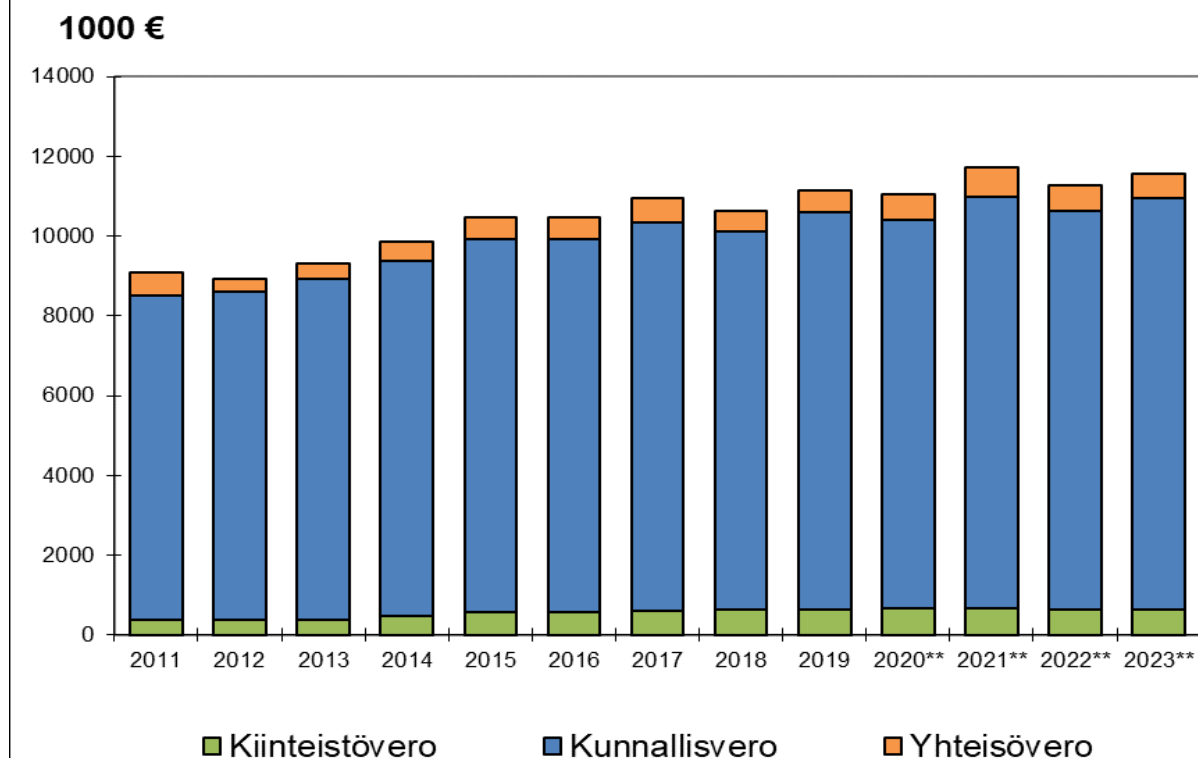
Maaliskuussa 2020 alkaneen ja edelleen jatkuvan koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilan arvioidaan osaltaan vaikuttavan tilitettävien verojen kertymiin siinä määrin, että jako-osuuksia muutetaan jo ennen vuoden 2019 verotuksen valmistumista. Lisäksi jako-osuusmuutostarpeeseen vaikuttavat verovuoden 2019 ennakkotiedot ja pääomatulojen ennusteen aleneminen erityisesti osinkotulojen osalta. Kunnallisveron jako-osuus verovuodelle 2020 nousee näin ollen 61,79 %:sta 62,27 %:iin ja tämä muutos lisää kunnallisveron osuutta noin 150 miljoonalla eurolla.

Kuntien yhteisöveroennuste nousee selvästi syyskuun arvioista. Osittain siitä syystä, että arvioitu maksettava yhteisövero kasvaa verovuosina 2020-2024 sekä osittain johtuen korotetuista yhteisöveron jako-osuuksista, josta päätettiin budjettiriihessä. Osana kuntien koronatukipakettia päätettiin valtion talousarvioesityksessä korottaa myös kuntien osuuksia yhteisöveron tuotosta. Kuntien yhteisöveron jako-osuuteen tehdään näin ollen 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus myös vuodelle 2021. Lisäksi kunnille kompensoidaan varhaiskasvatustulosten alentamiset korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä verovuodesta 2021 eteenpäin.

Ensi vuonna arvioitu kunnille maksettava yhteisövero kasvaa reilulla 700 miljoonalla eurolla, josta jako-osuuskorotusten vaikutus on reilu 85 %. Verovuosina 2022-2024 kunnille maksettava yhteisövero kasvaa reilulla 200 miljoonalla eurolla per vuosi. Tästä reilu puolet selittyy varhaiskasvatustulosten alentamisen kompensatiolla.

Vuoden 2021 verotuloihin ennustetaan kasvua mm. siitä syystä, että yleisen taloustilanteen arvioidaan piristyvän huomattavasti Koronapandemian jälkeisenä aikana.

Kunnan arvioitu reaalin verotulo 2011-2023

(Lähde: Kuntaliiton veroennustekehikko Uuraisten kunnalle 10/2020)

Kunnan verotuloarvio vuodelle 2021 on Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan 12 296 000 euroa. Veroprosentit pysyvät ennallaan. Kunnassa on kuitenkin arvioitu, että verotuloja kertyy vähemmän eli 12 100 000 euroa.

Yhteenveto					
TILIVUOSI	2019	2020**	2021**	2022**	2023**
Verolaji					
Kunnallisvero	10 124	10 038	10 835	10 634	11 172
<i>Muutos %</i>	6,6	-0,9	7,9	-1,9	5,1
Yhteisövero	573	649	769	682	652
<i>Muutos %</i>	7,7	13,1	18,6	-11,3	-4,4
Kiinteistövero	659	692	692	692	692
<i>Muutos %</i>	4,7	5,1	0,0	0,0	0,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	11 356	11 379	12 296	12 008	12 516
<i>Muutos %</i>	6,6	0,2	8,1	-2,3	4,2

Taulukoiden luvut on esitetty käyvin hinnoin, eli inflaation vaikutusta ei ole eliminoitu

Kunnan talouden kehitys

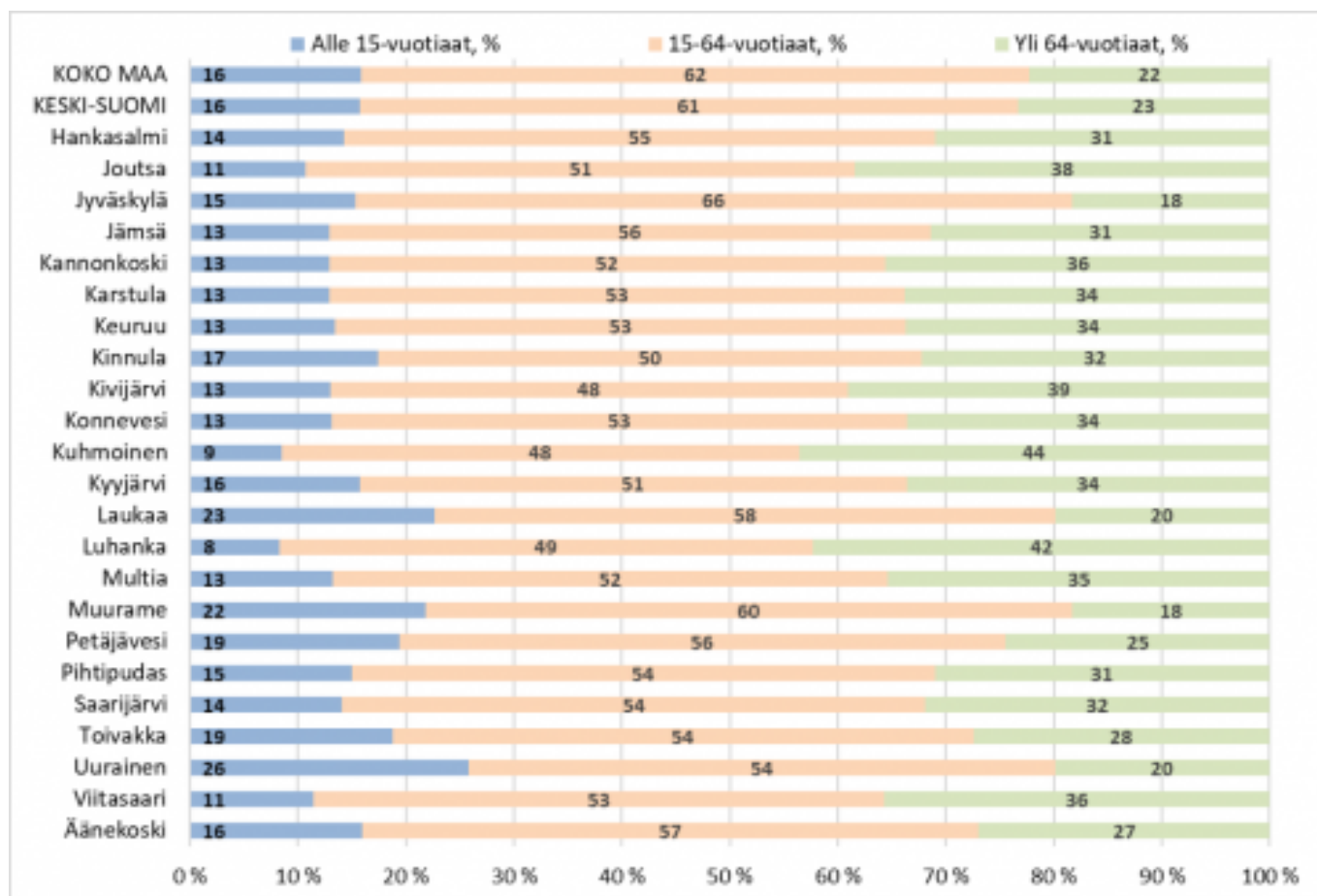
Uuraisten kunnan talouskehitys näyttää tasapainottuvan suunnitelmakaudella muutaman tuloksellisesti huonon vuoden jälkeen. Valtion strategia Koronapandemiasta selviytymiseen näyttää olevan hyvin voimakas elvyttäminen, joka näkyy kuntien verotulojen ja erityisesti valtionosuuksien kasvuna. Ainakin vuoden 2021 hyvältä näyttävä talouskehitys kunnissa perustuu valtion toimenpiteistä johtuvaan myönteiseen talouskehitykseen. Ennustevuodet 2022 ja 2023 näyttävät tällä hetkellä olevan heikkenevän kuntatalouden aikaa. Syksyn 2020 kuntatalousohjelma em. vuosille ei näytä kasvattavan valtionosuuksien määrää ja verotulojen kehitys tulee olemaan maltillista. Kuluva vuosi näyttää tällä hetkellä toteutuvan lievästi ylijäämäisenä. Tämä onkin tärkeää kunnan talouden tasapainottamisen kannalta. Myös talousarvio vuodelle 2021 näyttää lievästi ylijäämäiseltä. Muutama hyvä talousvuosi tässä vaiheessa vahvistaa kunnan taloutta oleellisesti ja auttaa varautumaan tulevaisuuden heikkenevään kuntatalouteen. Talouden tasapainottamisen toimenpiteitä tarvitaan tulevina vuosina, muuten talous muuttuu alijäämäiseksi v. 2025, mahdollisesti aiemminkin (kertynyt alijäämä). Nykyisen tarkan taloudenpidon lisäksi seuraavina vuosina on optimoitava palveluverkkoa, tasapainotettava vesilaitoksen talous, panostettava henkilöstön työhyvinvointiin, uudistettava palvelujen toteuttamistapoja, vahvistettava esimiestyötä, toteutettava aktiivista kaavoitusta ja elinkeinovoimapolitiikkaa sekä pyrittävä keventämään hallintoa. Tämä kaikki on mahdollista ilman, että Uuraisten kunta joutuisi heikentämään peruspalvelujensa tasoa ja/tai nostamaan tuloveroprosenttiaan. Toimenpiteillä pitäisimme taloutemme ylijäämäisenä vuoteen 2025, kenties pidemmällekin.

Vuosikate ja yli- / alijäämä

Väestö

Uuraisten kunnan väestön väkiluku on ennakkotiedon mukaan syyskuun 2020 lopussa ollut 3654 henkilöä. Vuoden lopusta 2019 syyskuuhun 2020 on Uuraisten väkiluku laskenut 27 henkilöllä. Keski-Suomen väestömäärän ennustetaan vähenevän 4,6 % (13 000 asukkaalla) vuodesta 2018 vuoteen 2040. Koko maassa väestön kasvun ennakoidaan olevan 0,1 %. Uuraisilla 15-64 vuotiaiden osuus on 54 prosenttia väestöstä ja alle 15-vuotiaiden osuus 26 prosenttia väestöstä. Luku on sama kuin edellisellä vuonna. Tämä on suurin prosentuaalinen osuus vastaavasta väestönosasta koko Keski-Suomessa. Yli 65 vuotiaiden osuus on 20 %. Tulevaisuuden palvelujen järjestämisessä on huomioitava se, että yli 65 v. osuus jatkaa kasvuaan tasaisesti. Esimerkiksi vuonna 2008 osuus oli 16 %.

Ikäryhmien väestönsuudet v.2019, lähde: Keski-Suomen liitto

Työpaikat ja työllisyys

Alueella olevien työpaikkojen lkm vuonna 2017 oli 859. Työpaikkojen prosentuaalinen osuus toimialan mukaan (2017):

Maa- ja metsätalous 11,2 %
 Jalostus 22,5 %
 Palvelut 65,0 %
 Muut 1,3 %

Uuraisten työpaikkaomavaraisuus vuonna 2017 oli 60,7 %.

Keski-Suomen työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut vuodesta 2019 vuoteen 2020. Vuoden 2020 elokuussa Keski-Suomessa oli 17 035 työtöntä työnhakijaa, mikä on 3171 henkilöä enemmän kuin vuoden 2019 elokuussa. Maakunnan työvoimasta työttömien työnhakijoiden osuus on samaan aikaan 13,5 prosenttia. Uraisilla pitkäaikais-työttömien kokonaismäärä on kasvanut 17 henkilöllä ja samalla on kasvanut myös pitkäaikaistyöttömien suhteellinen osuus työttömistä verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen. Kaikissa ikäryhmissä Uraisilla työttömyys on kasvanut. Avointen työpaikkojen määrä Keski-Suomessa on laskenut vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna noin 300 paikan verran.

Elokuun 2020 tilastojen mukaan Uraisilla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on ollut 11,4 prosenttia. TE-toimiston arvion mukaan määrällisesti työttömiä työnhakijoita on elokuussa 2020 ollut 184 henkilöä. Heinäkuun pitkäaikaistyöttömien määrä on lisääntynyt vuodentakaisesta neljällätoista henkilöllä. Alimmillaan Uuraisten työttömyys on edellisen vuoden aikana ollut marraskuussa, jolloin työttömyysprosentti oli 7,8 ja työttömien määrä 125 henkilöä.

4. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, toiminnan ja talouden tavoitteisiin sekä kuntastrategiaan. Sen tarkoituksena on kehittää ja edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, toiminnan kehittämistä, tuloksellisuutta ja sen arviointia sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä. Sillä tarkoitetaan kaikkia niitä tapoja, joilla viranhaltijat, tilivelvolliset, toimielimet sekä esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on tuloksellista ja taloudellista; päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa; lain säännöksiä, toimielinten päätöksiä sekä viranomaisohjeita noudatetaan ja kunnan omaisuus ja voimavarat turvataan. On tärkeää, että sisäisen valvonnan toimintatavat sisällytetään päätöksentekoprosesseihin, toiminnan ja talouden sekä investointien suunnitteluun sekä hallinnan, hallinnon, toiminnan, omaisuuden ja taloudenhallinnan toimintatapoihin. Talousarvion laadinnassa on pyritty siihen, että tavoitteet ja niiden mittarit olisivat mahdollisimman konkreettisia ja yksiselitteisiä.

Uuraisten kunnanvaltuusto on hyväksynyt 3.9.2013 Uuraisten kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet 1.1.2014 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on antanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiohjeen 20.6.2016.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää

- a. strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista;
- b. toiminnan lainmukaisuutta;
- c. hyvän hallintotavan toteutumista;
- d. riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa

Riskienhallinta on johdon vastuulla. Se on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus kunnan strategisten, toiminnan ja talouden saavuttamisesta sekä toiminnan häiriöttömyydestä ja jatkuvuudesta. Riskienhallinnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä vaarantavia tapahtumia. Riskienhallinta perustuu ydintoimintojen ja järjestelmien tunnistamiseen, sallitun ja hyväksyttävän riskitason määrittelyyn, sekä riittävän riskien hallinnan menetelmien toimeenpanoon käytännössä.

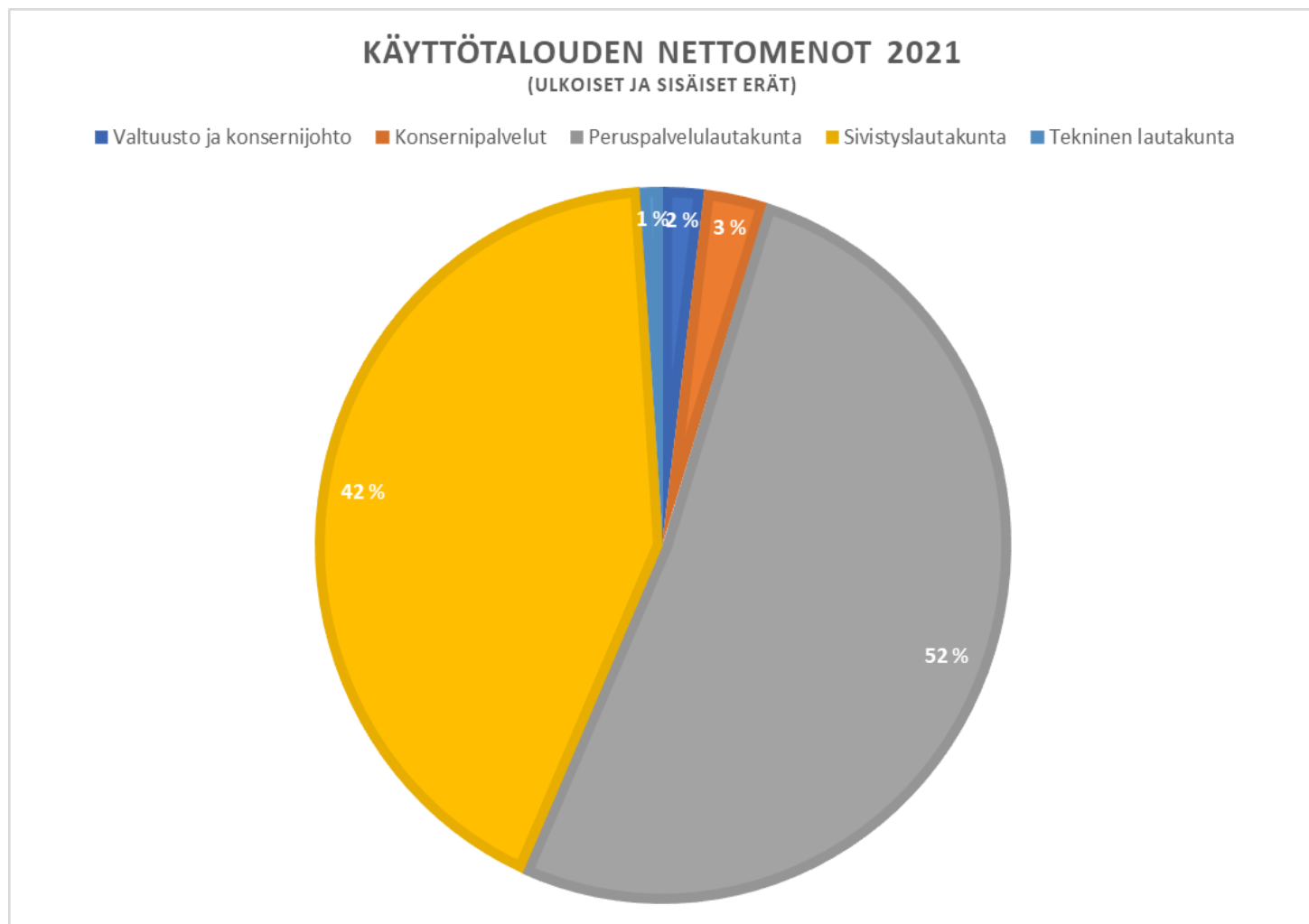
Kunnanhallitus ja lautakunnat antavat toimialoiltaan toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallitus vastaa ja lautakunnat vastaavat toimialoillaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kukin toimiala antaa talousarvioehdotuksen yhteydessä suunnitelman talousarviovuonna seurattavista asioista. Kunnanhallitus laatii talousarvioon yhteenvedon talousarviovuonna seurattavista asioista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuoden 2021 talousarvion käsittelyn yhteydessä arvioidaan toimintaan ja talousarvion toteutumiseen kohdistuvat riskit tehtäväalueittain. Kukin toimiala on talousarvion laadinnan yhteydessä kirjannut keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle.

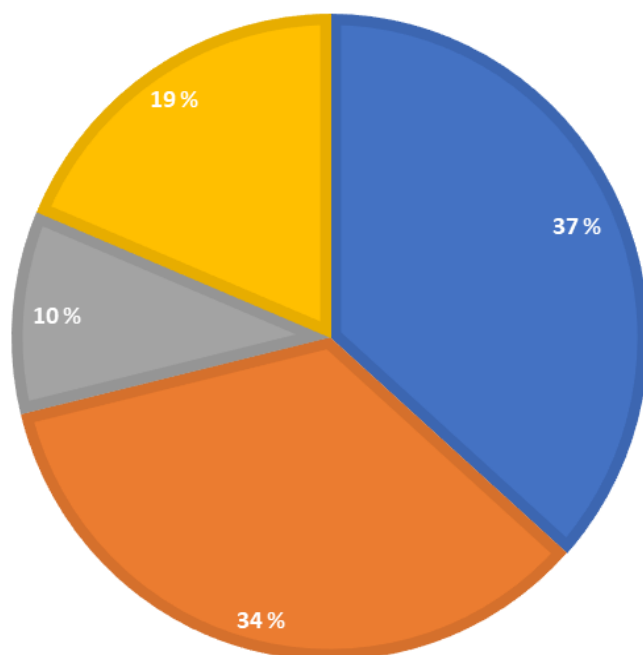
Koko kunnan vuoden 2021 sisäisen valvonnan painopistealueena jatkuu edelleen asiakirjahallinta ja lisäksi viranhaltijapäätökset. Lakiuudistusten ja uusien säännösten jalkauttamista kunnan ja työyksiköiden toimintaa seurataan edelleen.

5. TALOUDEN RAKENNE

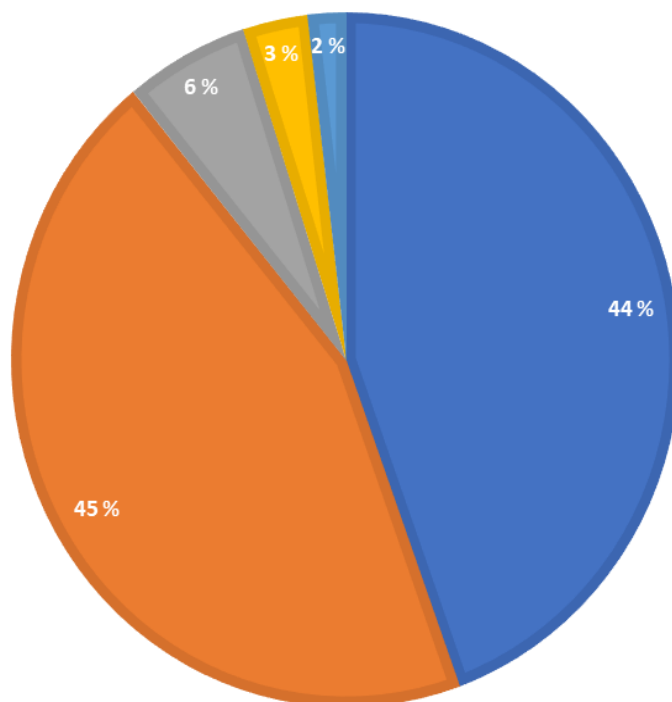
TOIMINTATUOTOT 2021 (ULKOISET TUOTOT)

■ Myyntituotot ■ Maksutulot ■ Tuet ja avustukset ■ Muut toimintatuotot

TOIMINTAMENOT 2021 (ULKOISET MENOT)

■ Henkilöstö ■ Palvelujen ostot ■ Aineet, tarvikkeet ja tavarat ■ Avustukset ■ Muut toimintakulut

6. TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA

KÄYTTÖTALOUS		Alkuper.	Muutettu		Muutos-%
1 000 eur	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2020	Ta 2021	ta 2021/ta 2020
Valtuusto ja konsernijohto					
Yleishallinto					
*tulot	11 896				
*menot	-476 862	-505 240	-505 240	-559 550	10,7
*netto	-464 966	-505 240	-505 240	-559 550	10,7
Maa- ja metsätilat					
*tulot	280 879	150 000	150 000	226 000	50,7
*menot	-21 256	-15 320	-15 320	-28 000	82,8
*netto	259 623	134 680	134 680	198 000	47,0
Maankäytön suunnittelu					
*tulot	38 901	125 000	125 000	62 000	-50,4
*menot	-89 882	-99 200	-99 200	-114 260	15,2
*netto	-50 981	25 800	25 800	-52 260	-302,6
Valtuusto ja konsernijohto yht.					
*tulot	331 676	275 000	275 000	288 000	4,7
*menot	-588 000	-619 760	-619 760	-701 810	13,2
*netto	-256 324	-344 760	-344 760	-413 810	20,0
Konsernipalvelut					
Keskusvirasto					
*tulot	5 674	2 240	2 240	22 410	900,4
*menot	-462 713	-525 280	-525 280	-575 070	9,5
*netto	-457 039	-523 040	-523 040	-552 660	5,7
Henkilöstöhallinto					
*tulot	45 094	37 000	37 000	34 000	-8,1
*menot	-142 937	-111 870	-111 870	-113 860	1,8
*netto	-97 843	-74 870	-74 870	-79 860	6,7
Konsernipalvelut yht.					
*tulot	50 768	39 240	39 240	56 410	43,8
*menot	-605 650	-637 150	-637 150	-688 930	8,1
*netto	-554 882	-597 910	-597 910	-632 520	5,8
Peruspalvelultk.					
Sosiaalipalvelut					
*tulot	225 785	227 300	227 300	220 050	-3,2
*menot	-2 283 575	-2 049 260	-2 149 260	-2 250 640	9,8
*netto	-2 057 790	-1 821 960	-1 921 960	-2 030 590	11,5
Vanhustyö					
*tulot	880 072	955 030	915 030	938 470	-1,7
*menot	-3 003 157	-2 868 130	-3 122 130	-3 342 610	16,5
*netto	-2 123 085	-1 913 100	-2 207 100	-2 404 140	25,7
Toimeentuloturva					
*tulot	60 682	55 500	55 500	64 000	15,3
*menot	-694 714	-734 350	-674 350	-682 440	-7,1
*netto	-634 032	-678 850	-618 850	-618 440	-8,9
Terveystuolto					
*tulot	2 040				
*menot	-6 359 543	-6 267 840	-6 187 840	-6 153 700	-1,8
*netto	-6 357 503	-6 267 840	-6 187 840	-6 153 700	-1,8

Peruspalvelutk. yht.					
*tulot	1 168 579	1 237 830	1 197 830	1 222 520	-1,2
*menot	-12 340 989	-11 919 580	-12 133 580	-12 429 390	4,3
*netto	-11 172 410	-10 681 750	-10 935 750	-11 206 870	4,9
Sivistysltk					
Sivistystoimi					
*tulot					
*menot	-77 484	-80 440	-80 440	-84 220	4,7
*netto	-77 484	-80 440	-80 440	-84 220	4,7
Peruskoulutus					
*tulot	265 456	118 100	118 100	186 900	58,3
*menot	-5 215 972	-5 293 750	-5 293 750	-6 007 520	13,5
*netto	-4 950 516	-5 175 650	-5 175 650	-5 820 620	12,5
Varhaiskasvatus					
*tulot	223 360	176 500	176 500	221 180	25,3
*menot	-2 655 659	-2 585 070	-2 585 070	-2 739 070	6,0
*netto	-2 432 299	-2 408 570	-2 408 570	-2 517 890	4,5
Muu opetustoimi					
*tulot					
*menot	-71 869	-68 070	-68 070	-71 180	4,6
*netto	-71 869	-68 070	-68 070	-71 180	4,6
Joukkoliikenne					
*tulot					
*menot	-10 051	-13 000	-13 000	-9 000	-30,8
*netto	-10 051	-13 000	-13 000	-9 000	-30,8
Kirjastotoimi					
*tulot	14 577	10 150	10 150	15 900	56,7
*menot	-233 163	-216 150	-216 150	-231 270	7,0
*netto	-218 586	-206 000	-206 000	-215 370	4,5
Kulttuuritoimi					
*tulot	3 173	2 800	2 800	2 800	0,0
*menot	-21 260	-43 450	-43 450	-44 230	1,8
*netto	-18 087	-40 650	-40 650	-41 430	1,9
Nuorisotoimi					
*tulot	31 740	27 000	27 000	30 000	11,1
*menot	-148 415	-161 070	-161 070	-168 870	4,8
*netto	-116 675	-134 070	-134 070	-138 870	3,6
Liikuntatoimi					
*tulot	44 145	52 100	52 100	52 000	-0,2
*menot	-216 773	-248 060	-248 060	-315 890	27,3
*netto	-172 628	-195 960	-195 960	-263 890	34,7
Sivistysltk yht					
*tulot	582 451	386 650	386 650	508 780	31,6
*menot	-8 650 646	-8 709 060	-8 709 060	-9 671 250	11,0
*netto	-8 068 195	-8 322 410	-8 322 410	-9 162 470	10,1
Tekninen ltk					
Hallinto ja muu toiminta					
*tulot	16 073	18 000	18 000	27 000	50,0
*menot	-164 392	-176 940	-176 940	-204 790	15,7
*netto	-148 319	-158 940	-158 940	-177 790	11,9
Pelastustoimi					
*tulot					
*menot	-304 149	-312 850	-312 850	-336 330	7,5
*netto	-304 149	-312 850	-312 850	-336 330	7,5
Vesihuoltolaitos					

*tulot	308 595	352 850	352 850	361 700	2,5
*menot	-363 410	-408 350	-408 350	-419 600	2,8
*netto	-54 815	-55 500	-55 500	-57 900	4,3
Tuki- ja tilapalvelut					
*tulot	1 989 419	3 363 960	3 363 960	4 059 000	20,7
*menot	-1 905 925	-3 336 130	-3 336 130	-3 405 060	2,1
*netto	83 494	27 830	27 830	653 940	2249,8
Liikenneväylät					
*tulot	1 292	1 300	1 300	1 300	0,0
*menot	-234 204	-217 300	-217 300	-219 300	0,9
*netto	-232 912	-216 000	-216 000	-218 000	0,9
Puistot ja muut alueet					
*tulot					
*menot	-14 869	-17 000	-17 000	-17 000	0,0
*netto	-14 869	-17 000	-17 000	-17 000	0,0
Sorakuopat					
*tulot	22 381	30 000	30 000	30 000	0,0
*menot	-3 120				
*netto	19 261	30 000	30 000	30 000	0,0
Ympäristötoimi					
*tulot	52 817	67 000	67 000	50 000	-25,4
*menot	-171 938	-198 980	-198 980	-157 080	-21,1
*netto	-119 121	-131 980	-131 980	-107 080	-18,9
Tekninen lautakunta yht.					
*tulot	2 390 577	3 833 110	3 833 110	4 529 000	18,2
*menot	-3 162 007	-4 667 550	-4 667 550	-4 759 160	2,0
*netto	-771 430	-834 440	-834 440	-230 160	-72,4
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ					
*tulot	4 524 051	5 771 830	5 731 830	6 604 710	14,4
*menot	-25 347 292	-26 553 100	-26 767 100	-28 250 540	6,4
*netto	-20 823 241	-20 781 270	-21 035 270	-21 645 830	4,2

2002 VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	331 676	275 000	288 000	13 000
Toimintakulut	-588 000	-619 760	-701 810	-82 050
Toimintakate	-256 324	-344 760	-413 810	-69 050

sisäiset vuokramenot -8 820 euroa

2101 Yleishallinto

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	11 896			11 896
Toimintakulut	-476 862	-505 240	-559 550	-54 310
Toimintakate	-464 966	-505 240	-559 550	-40 274

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus Yleishallinnon tehtäväalueeseen sisältyvät kunnanvaltuuston, tilintarkastuksen, kunnallisverotuksen, elinkeinotoimen sekä kunnanhallituksen vastualueet. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallituksen tehtäväalueeseen sisältyvät myös tilintarkastus, kunnallisverotus, elinkeinotoimi ja metsätilat. Uuraisten kunta kuuluu Laukaan kunnan hallinnoimaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

- Uuden kuntastrategian päivittäminen valtuustokaudelle 2021-25
- tasapainoinen ja kestävä talous
- asukasluvun hallittu kehitys
- Toimiva ja houkutteleva elinympäristö
- Hyvinvoiva, yritteliäs ja palveleva Uurainen
- toimiva johtamisjärjestelmä ja yhdessä valmistelu
- aktiivinen konserniohjaus ja omistajapolitiikka (konserniohje)
- Elinkeinotoimi järjestetään oman toimintana. Hallintosäännön mukaan kunnanjohtaja johtaa kunnan elinkeinotoimintaa. Tukena on kunnan työ- ja elinkeinoryhmä.
- Yrityspalveluseteliä jatketaan vuonna 2021. Sen avulla yrittäjä voi hankkia juuri omaan tarpeeseensa sopivaa neuvontaa. Yrityspalvelusetelin tukikohdetta täydennetään koulutuksella, johon ei saatavissa muuta julkista tukea (esim hankintakoulutus).
- Elinkeinotoimi osallistuu Yrityskyläkonseptin rahoittamiseen.
- K-S Yritysidea on Gradian tuottama yritysten perustamisneuvontapalvelu, jonka kanssa Kunta aloittaa alkavien yritysten neuvontapalvelun. Palvelun kautta tullaan saamaan myös uusi liiketoimintasuunnitelman pohja (sähköinen), josta löytyvät mm. laskelmat ja muut perusjutut.
- Yrittäjätilaisuuksia järjestetään vuoden aikana
- Työpaikkarakentamisen tonttien markkinointi.
- Osallistutaan Kehittämisyhtiö Keulink Oy:n ”Koronasta kasvuun” -hankkeeseen. Uuraisten kuntarahaosuus 3.000,00 euroa. Osuus sisältää Yrityspalveluhakemiston taustatyön laatimisen ja keväällä sekä syksyllä järjestettävät verkkomarkkinat.
- FCG:n tekemä analyysi osoitti puutteita rakennustiedoissa ja sitä kautta verohallinnon rekisterissä. Analyysin perusteella on tehtävä kohdennettujen maastaselvityksiä ja tietojen päivitystöitä, ja kunnallisverotuksen kustannuspaikalle varataan kiinteistöverotus 2.0 - maastotarkistustyön konsulttityöhön n. 42 500 euroa. Tekninen toimi varaa hankkeeseen kunnan omaa projektityöntekijää varten määrärahoja.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: ansiotulo- ja kiinteistöveroprosentin pitäminen kohtuullisena ja nopea reagointi talouden muutoksiin.		
tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
tasapainoinen ja kestävä talous	<ul style="list-style-type: none"> - kohtuulliset veroprosentit - verotuksen oikeellisuus ja yhdenvertaisuus/tasapuolisuus 	tulovero 21,50%, Kiinteistövero: yleinen 1,05 %, vakituisten asuinrak. 0,48 %, muiden asuinrak. 1,20 %, yleishyödyll.yhteisön 0,0%, rakentamattoman

	<ul style="list-style-type: none"> - tuottavuusohjelman toteutus - varainhankinnan toimivuus ja lainakannan riittävä suojaaminen korkoriskiltä - sijoitussuunnitelma toteutus 	<p>rakennuspaikan 3,0 %</p> <p>Kiinteistövero 2.0 maastotarkistustyö.</p> <p>Toimitilojen tilatehokkuus, tilapalvelujen tehokas toiminta. Kustannustehokkuus verrattuna lähimpiin verrokkeihin.</p> <p>Uusia toimia ja virkoja tulee perustaa, jos lainsäädäntö velvoittaa lisäämään henkilöstöä. Tästä poikkeavat tilanteet tulee perustella erityisen hyvin ja riittävän ajoissa ennen toimielinkäsittelyä.</p> <p>Varainhankinnan tavoitteena on turvata Uuraisten kunnan maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa. Pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2021 enintään 6,5 miljoonaa euroa. Tilapäisrahoitusta otetaan kerralla enintään 3,0 milj. euroa. Tavoitteena on, että kunnan velka €/asukas tunnusluku pysyy taloussuunnitelmavuosina 2021-23- vuoden 2018 tasolla. Vähintään 20 % lainoista pyritään suojaamaan korkojen nousun varalta. Kunnanjohtaja päättää hallintosäännön mukaan kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa pitkäaikaisen lainoituksen hankkimisesta sekä tilapäislainan ottamisesta.</p> <p>Kunnan varojen sijoitustoimintaa määrittelee valtuuston hyväksymä sijoitussuunnitelma. Kunnan sijoituksista on mahdollista kotiuttaa talousarviovuoden aikana enimmillään 1,0 milj. euroa. Kotiutettuja sijoituksia käytetään ohjeellisen käyttösuunnitelman mukaisesti investointien rahoittamiseen ja käyttötaloussosassa olevan investointiavustuksen kattamiseen. Kunnanhallitus hyväksyy erikseen ohjeellisen käyttösuunnitelman, mikäli sijoitusten kotiuttaminen on tarpeellista.</p>
--	--	---

Kriittinen menestystekijä: Matala kynnys työllistymiseen, yrityksen perustamiseen, yritystoiminnan laajentamiseen

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Kunnan elinvoimaisuuden kehittäminen yritysten toimintaa ja kasvua edesauttamalla	<ul style="list-style-type: none"> - Yritysten toimintaedellytykset ovat kunnossa. - yrityspalvelusetelin käyt- 	<ul style="list-style-type: none"> - Työ- ja elinkeinoryhmä valmistelee elinkeinoiden kehittämisen painopisteet

	<p>tö ja sen vaikuttavuus yritysten kasvuu/liiketoimintaan/työllistämiseen</p> <ul style="list-style-type: none"> - uudet yritykset Uuraisilla - yritystoimintaa tukeva tietoineisto yritysten saatavilla 	<ul style="list-style-type: none"> - Yrityspalvelusetelin jatketaan vuonna 2021 - Sopimus K-S:n Yritysidean kanssa (Gradia) - Sopimuksen jatkaminen Jyväskylän ja Visit Jyväskylän (matkailu) kanssa. - Elinkeinotoimi osallistuu Yrityskyläkonseptin rahoittamiseen.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Hyvä yrittäjyysilmapiiri, aktiivisuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Kunnan ja yrittäjien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none"> - yrittäjätilaisuudet 	<ul style="list-style-type: none"> - järjestetään vähintään viisi yrittäjätilaisuutta yhteistyökumppanien kesken - Osallistutaan Kehittämisyhtiö Keulink Oy:n ”Koronasta kasvuun” - hankkeeseen. Uuraisten kuntarahaosuus budjettiluonnoksen mukaan 4.000,00 euroa. Osuus sisältää Yrityspalveluhakemiston taustatyön laatimisen ja keväällä sekä syksyllä järjestettävät verkkomarkkinat
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Positiivinen kuva kunnasta toimii vetovoimatekijänä		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Vetovoiman kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - tavoiteltu vuotuinen väestönkasvu - keskustajama on viihtyisiä ja vetovoimainen - puhdas luonto - yhteydet yrityksiin ja yritystonttien tarjonta 	<ul style="list-style-type: none"> - 0-1 % - Työ- ja elinkeinoryhmä valmistelee kuntamarkkinoinnin painopisteet - kunnossapito (maisemahoito, puisto, tiet ja asuinalueet) - säännöllistä yhteydenpitoa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Yleistavoitteet				
1. 1. Talous				
Tulorahoituksen riittävyys	vuosikate €/asukas	5,16	≥ 200	≥ 300
Vieraan pääoman (velan) määrä	konsernin laskennallinen lainanhoitokate	0,05	≥ 0,5	≥ 0,5
2. Elinvoima				
yrittäjätilaisuudet	kpl	5	5	5
uudet yritykset	kpl	20	5	5
yrittäjäpalvelusetelin käyttö	kpl	4	5	5
kontaktoidut yritykset (yritystonttien markkinointi)	kpl	20	10	10
Asiakastyytyväisyys	asteikolla 1-5	3	4	4

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Omistajapolitiikkaan liittyvät riskit, kuten taloudelliset ja toiminnalliset ongelmat konsernin tytäryhteisöissä ja yhteisöissä, jossa kunnalla on määräysvalta.

Kielteinen kuntakuva, jossa kunnan toiminnasta aiheutuu kielteistä julkisuutta.

Tulojen ja menojen epätasapaino, jossa tulorahoitusta ei ole riittävästi menojen kattamiseen.

Vieraan pääoman määrä eli lainoihin liittyvä velkariski. Kunnan lainakanta on n. 17 miljoonaa euroa.

Sijoitusriski liittyy osana sijoitustoimintaan ja riskinotto on välttämätöntä, jotta asetetut tuottotavoitteet voidaan saavuttaa pidemmällä tarkasteluvälillä.

Takausriski, kunnan omavelkaisia takauksia on 6 213 678,18 euroa (31.12.2019). Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta takauksia on n. 2,8 milj. euroa ja takauksia muiden puolesta 3,4 milj.€. Muille annetuista takauksista suurin on Uuraisten Valokuituverkot Oy:n lainalle annettu takaus 2,2 milj.€ (tilanne 31.12.2019).

Suurimpina riskeinä, joilla on vaikutusta takaajan asemaan, on se, että Uuraisten Valokuituverkot Oy:n hakeutuu ja pääsee yrityssaneeraukseen tai jos se asetetaan konkurssiin. Jos velallinen on asetettu konkurssiin tai aloitettu yrityssaneeraus, velkoja saa vaatia suoritusta takaajalta ilman velalliseen kohdistettua eräännyttämistointia. Saneerausohjelmassa määrätään myös takaajan maksuvelvollisuudesta velkojalle. Takaajalla on myös oikeus ennenaikaiseen suoritukseen velallisen maksukyvyttömyysmenettelyn johdosta. Tällöin takaaja pääsee velkojan asemaan. Käytännössä kunta joutuisi maksamaan takauksensa, eikä saisi kaikkea perityksi yhtiöltä. Konkurssitilanteessa kunta käytännössä suorittaa yhtiön lainan velkojalle takausvastuunsa perusteella, jolloin kunnasta takaajana tulee konkurssi-

velkoja. Konkurssitilanteessa kauppahinta palautuisi jako-osuutena kunnalle osittain konkurssikustannuksilla vähennettynä. Riskinä on se, että kunnalle palautuva kauppahinta olisi olennaisesti pienempi kuin takausvastuun kautta maksettavaksi tuleva laina. Tällöin kasvaa kunnan vieraan pääoman velka ja sitä kautta korkoriski sekä talouden tunnusluvut heikkenevät. Uuraisten kunnanvaltuusto on päättänyt rahoitusjärjestelyistä ja vaihtovelkakirjasta, jolla takaajana kunnan regressisaatavat turvataan ja minimoidaan konkurssi- ja velkasaneerausriskiä. Päätöksistä on valitettu, ja asia on edelleenkin oikeusistuimen ratkaistavana, ja tämä pitää valitettavasti edellä kuvatun riskiskenaarion mahdollisena.

2200 Maa- ja metsätilat

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	280 879	150 000	226 000	76 000
Toimintakulut	-21 256	-15 320	-28 000	-12 680
Toimintakate	259 623	134 680	198 000	63 320

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnan metsien hyödyntäminen ja hoito metsäsuunnitelman 2027 mukaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Metsäsuunnitelman mukaisesti puun myynti ja metsänhoitotöiden tekeminen. Toiminnan painopiste on kestävä metsätalous. Maa- ja metsätiloihin sisältyy myös kaavatonttialueiden puuston hakkuu-, harvennus- ja raivaustyöt.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Metsäomaisuuteen liittyvä riski myrskyn, tulipalon, saastumisen tai muun luonnonkatastrofin johdosta. Kunnalla ei ole voimassa olevaa metsävakuutusta, jonka korvaustaso on todettu vähäiseksi suhteessa vuotuisiin maksuihin. Puunmyyntitulojen vaihtelut, tulot vaihtelevat vuosittain ja vaikuttavat talousarvion laadintaan.

2300 Maankäytön suunnittelu

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	38 901	125 000	62 000	-63 000
Toimintakulut	-89 882	-99 200	-114 260	-15 060
Toimintakate	-50 981	25 800	-52 260	-78 060

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Uuraisten kunnan kaavoituksen keskeiset tavoitteet pohjautuvat kunnanvaltuuston hyväksymään kuntastrategiaan. Kunnan omien tavoitteiden lisäksi kaavoitusta ohjaavat maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä -asetus (MRA), valtioneuvoston asettamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka vaikuttavat ohjaamalla maakuntatason kaavoitusta. Maakuntakaava puolestaan ohjaa osaltaan yleis- ja asemakaavoitusta. Kunta on asettanut tavoitteeseen toimivan ja houkuttelevan elinympäristön luomisen sekä yritysten liiketoiminnan kasvun edellytysten turvaamisen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Aluearkkitehtitoiminta:

Aluearkkitehtitoiminta ostetaan jatkossa Saarijärven kaupungin kaavoituspalveluilta.

Kaavoitus

Vuonna 2021 jatketaan vuonna 2019 aloitettuja kaavahankkeita. Uusia hankkeita käynnistetään tarvittaessa. Vuonna 2019 suunnitellut aikataulut ovat venyneet hankkeisiin liittyvien pakollisten laadittavien selvitysten vuoksi.

Sarkolan asemakaavan tavoitteena on omakotitalotonttien mahdollistaminen alueelle, hyödyntämällä alueen maisemalliset arvot sekä huomioiden alueen luotoarvot. Sarkolan alueella on mahdollisuus kehittää vetovoimaiseksi kohteeksi keskustan tuntumassa samalla lisäten kunnan omistamien rantatonttien tarjontaa.

Uuraisten kunnan vesistöjen rantaosayleiskaavan muutos ja laajennus Akkonniemen alueella on käynnistynyt tarpeesta päivittää käyttötarkoituksia sekä käyttötarkoitusten sijoittumista alueella. Akkojärvi sijoittuu taajama-alueen läheisyyteen ja alue on luontevaa asemakaava-alueen laajentumisaluetta. Yleiskaavatyössä on tarkoitus rajata tuleva asemakaavoitettava alue sekä Akkonniemen lähirantojen muut merkittävimmät kehittämistarpeet yleiskaavatasoisesti.

Akkonniemen asemakaavan tavoitteena on lisätä omakotitalotonttitarjontaa alueella. Tavoitteena on alueen muodostuminen väljäkkönä ja järvimaisemaan tukeutuvana, luonnonläheisenä pientaloalueena. Alueen totutukseen liittyy Marjoniementien liittymän siirron tutkiminen sekä liikenneturvallisuuden että toiminnallisuuden kannalta.

Keskustan asemakaavanmuutoksen tavoitteena kortteleissa 21 ja 22 on päivittää vanhentuneen rakennuskaavan käyttötarkoituksia sekä mahdollistaa alueelle mm. seniori ja /tai palveluasumista, asuin-, liike ja toimistorakennusten aluetta sekä urheilu- ja virkistystoimintaa. Asemakaavalla tutkitaan myös suunnittelualueelle sijoittuvien, yleiskaavoituksella suojeltujen rakennusten suojelumääräykset sekä niiden taso. Keskustan asemakaavamuutoksessa tavoitteet ovat vielä muutamilta osin auki, joten kaavaluonnos laaditaan aikaisintaan 2021.

Tonttimyynti

Kunnan omistamien tonttien osalta myytävät alueet pyritään rakentamaan valmiiksi infrastruktuurin osalta ennen tonttien myyntiä. Kunnan tonttimyynti on siirretty Louhen karttapalveluun. Sarkolan asemakaavan valmistuttua tonttimyyntin vilkastuminen Sarkolan uusien omakotitalotonttien myötä.

Maankäytön suunnittelun sekä kaavoituksen päätösvallan ja -vastuun selkeyttäminen taloussuunnittelukaudella.

Vuoden 2020 aikana siirrettiin maankäytön suunnittelu ja kaavoitus kunnanhallituksen alaiseksi toiminnaksi, mikä määrärahoineen huomioidaan vuoden 2021 talousarvion valmistelussa. Vuoden 2020 aikana toteutettiin siirron edellyttämät muutokset hallintosääntöön. Vuoden 2021 aikana tavoitteena on toiminnan vakiintuminen uudelleen organisoituna.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä:		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
	<p>Käynnissä olevien kaava-hankkeiden määrä</p> <p>Kunnan maanomistuksen jakautuminen alueellisesti kunnan sisällä</p> <p>Kaavamääräykset, Kaavoista saadun palautteen määrä ja sisältö.</p>	<p>Positiivinen kuva kunnasta toimii vetovoimatekijänä, Riittävän monipuolinen tontti- ja toimitilatarjonta. Eri kokoisia ja houkuttelevia tontteja.</p> <p>Määritellään maanhankinnan painopistealueet.</p> <p>Toimiva ja houkutteleva elinympäristö. Maankäytön suunnittelulla mahdollistetaan hyvinvointia lisäävän elinympäristön toteuttamista. Uusissa hankkeissa huomioidaan aikaisempaa paremmin elämänlaatuun vaikuttavat seikat suunnittelun aikana.</p> <p>tonttimarkkinoinnin kehittäminen</p>
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

- Yllättävien selvitystarpeiden esiintyminen kesken hankkeen (budjetti)
- Henkilövaihdokset
- Esteellisyys päätöksenteossa → huolehditaan esteellisyysasiat
- Kaavaprosessin MRL:n mukainen eteneminen: huolehditaan, että ei tule prosessiin virheitä.
- Kaavaprosessin hallinnollinen käsittely: huolehditaan, että päätösprosessi etenee sääntöjen mukaisesti

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TA 2019	TA 2020	TA2021
1.Ajantasa- asemakaavan päi- vitys		Laadinnassa	Päivitetään tarvittavin osin	Päivitetään tarvittavin osin

2. Sarkolan asema- kaava		Vireilletulo	Valmisteluvaihe	Ehdotusvaihe
3.Keskustan ase- makaavan muutos	Kaikissa kaavan vaihe + tilattujen selvitysten budje- tit	Vireilletulo	Valmisteluvaihe	Valmisteluvaihe
4. Akonniemen asemakaava		Vireilletulo	Valmisteluvaihe	Valmisteluvaihe
5. Sarkolan asema- kaava		Vireilletulo	Valmisteluvaihe	Valmisteluvaihe
6. Akonniemen yleiskaavamuutos		Vireilletuo	Valmisteluvaihe	Ehdotusvaihe

Sisäisen valvonnan suunnitelma vuodelle 2021

Suunnitellun sisäisen valvonnan painopistealueet:

- maankäyttösopimukset ja maanhankinta-asiakirjat
- tilojen osto- ja myyntiasiakirjat
- kaavoitukseen liittyvät asiakirjat

3002 KONSERNIPALVELUT

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	50 769	39 240	56 410	17 170
Toimintakulut	-605 651	-637 150	-688 930	-51 780
Toimintakate	-554 882	-597 910	-632 520	-34 610

sisäiset vuokrat 23 010 euroa.

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Konsernipalvelut vastaa kunnan ylimmän päätöksenteon (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus) hallinnosta, ICT-palveluista, asianhallinnan kokonaisuudesta, informaatiopalveluista, taloussuunnittelusta, kirjanpidosta, maksuliikenteestä, palkanlaskennasta sekä keskusarkistohoidosta.

Ruoka- ja siivouspalveluyksikön hallinnointi siirtyi teknisen lautakunnan alaiselle tekniselle toimella 1.1.2020 ja on osa tilapalveluita.

3100 Keskusvirasto

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	5 674	2 240	22 410	20 170
Toimintakulut	-462 713	-525 280	- 575 070	-49 790
Toimintakate	-457 039	-523 040	-552 660	-29 620

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Keskusviraston vastuulla on sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu. Kunnanviraston neuvonnalla, viestinnällä ja markkinoinnilla vastataan kunnan ulkoisesta kuvasta. Keskusvirasto vastaa muun muassa taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja tietohallinnon palveluista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuonna 2021 konsernipalveluissa kehitetään henkilöstön hyvinvointia, kuntaviestintää ja talousraportointia sekä kehitetään sähköisiä palveluita. Lisäksi kehitetään ICT-palveluja, sähköistä arkistointia, asianhallintaa ja verkkopalveluiden saatavuutta. Konsernipalvelut pyrkii toiminnassaan edistämään kokonaistalouden hallintaa, huomioimaan palvelutuotantoon vaikuttavat uudet lainsäädännöt ja niiden vaikutusmahdollisuudet sekä edistämään tehokkaalla kuntaviestinnällä vuorovaikutusta kuntalaisten kanssa. Digitalisoinnin mahdollisuuksia pyritään hyödyntämään kaikessa toiminnassa. Myös tukipalveluiden tuotantotapoja ja ostopalveluita tarkastellaan.

Kriittinen menestystekijä: Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
ICT -palveluiden kehittäminen	Arviointikriteeri: - johtamisen, prosessien kehittyminen - riittävä resurssit - käyttöoikeuksien hallinta ja toteutus on tarkemmin ohjattu/seurannassa -Suunnitelmallisempi laitteiden ja ohjelmistojen elinkaaren hallinta - johdon/toimialojen ja ICT:n vuorovaikutus lisääntyy - ICT-palvelut ja -prosessit sekä niihin liittyvät roolit, vastuut ja tehtäväkuvat selkeästi määritelty (ml. yhteistyökumppanien osuudet) - ICT:n taloudellinen kokonaisvaikutus on systemaattisemmin arvioitavissa	- Jatketaan aktiivisesti tietohallinnon ohjausryhmä/johtoryhmä toimintaa - Tietojärjestelmäkokonaisuuden perusteellisempi kartoitus kehittämisen ja muutoshallinnan parantamiseksi (ml. tietovirrat) - ICT-toimintojen onnistumisen ja kokonaistaloudellisen vaikuttavuuden systemaattinen seuranta (mittaaminen) - ICT:n hyödyntämiseen liittyvän strategisen tahtotilan ja tavoitteiden kirkastaminen - Kehityssuunnitelma tahtotilan saavuttamiseksi (realistisella aikataululla)
Henkilöstökyselyn aiheuttamat kehittämistarpeet	Valitaan vähintään kaksi seurattavaa tavoitetta.	Seurataan valittujen kehittämissasioiden toteutumista vuoden aikana.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tiukasta henkilöstömitoituksesta johtuva hallinnon haavoittuvuus poissaolotilanteissa.

3300 Henkilöstöhallinto

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	45 094	37 000	34 000	-3 000
Toimintakulut	-142 937	-111 870	-113 860	-1 990
Toimintakate	-97 843	-74 870	-79 860	-4 990

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Henkilöstöhallinnon vastuulla on työterveyshuollon järjestäminen, työkykyä ylläpitävä toiminta (tyky-toiminta) ja työsuojelu.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunnan työterveyshuollon järjestää tällä hetkellä Työterveyshuolto Aalto Oy, jonka osakas Uuraisten kunta on. Työterveyshuollon painopiste on vuonna 2021 lakisääteisessä ennaltaehkäisevässä toiminnassa pitäen sisällään työntekijän palvelut, etävastaanoton, työpaikkatoiminnan, yritysjohton palvelut. Kaikki työkykyyn liittyvät pitkittyneet sairaudet kuuluvat lakisääteiseen palveluun, jossa arvioidaan työ- ja toimintakykyä. Lakisääteinen työterveyshuolto käsittää lääkärin vastaanottoja keskimäärin n. 1x/kk, työterveyshoitaja 1x/vko, fysioterapeutin 1x/kk ja työpsykologin tarvittaessa. Vuonna 2021 työnantajan kustantama sairaanhoito jää pois. Tämä tarkoittaa sitä, että esim. laboratoriotutkimusten ja röntgentutkimusten osalta työntekijät voivat kääntyä julkiseen tai yksityiseen terveydenhuoltoon, jota kautta hoituvat myös lähetteet erikoissairaanhoidon.

Kunnassa toimii vuoden 2018 alussa aloittanut työsuojelutoimikunta sekä yhteistoimintaelin, jotka molemmat koostuvat säännöllisesti. Tyky-toimintaa järjestetään ja tuetaan vuosittain kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvointia on tuettu hyvinvointiseteleillä ja ePassin avulla. Henkilöstöohjelmassa määritellään muut työhyvinvointia tukevat toimenpiteet. Kunnanhallitus palkitsee vuosittain harkintansa mukaan työntekijäjoukon hyvästä työtuloksesta.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön tyytyväisyys ja hyvin johdettu työpaikka		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Uuraisten kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja.	Arviointikriteeri: Henkilöstökysely Kehityskeskustelut	Panostus tiedonkulkuun, hyvään esimiestyöhön, työkykyjohtamiseen, koulutukseen sekä hyvään sisäiseen asiakaspalveluun.

Kriittinen menestystekijä: Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Palvelutuotannon muutosten henkilöstönäkökulman huomiointi sekä muutosjohtamisen kehittäminen.	Arviointikriteeri: - Viestinnän toimivuus - Palvelutuotannon muutosten toteutumisprosessien sujuvuus	-- Palvelutuotannon muutokset; tehokas tiedottaminen ja osallistava valmistelu.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Henkilöstövahinko, jossa jaksaminen tai työkyky vaarantuu.
Työhyvinvoinnin tai työsuojelun laiminlyönti.

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
1. Sairauspoissaolojen vähentäminen	sairaspäivien lkm (kalenteripäivät)	kpv 3875	31.10.2020: 2685 kpv	-10 % vrt vuoden 2019 toteuma kpv.
2. Vaikuttavan työsuojelun järjestäminen	Työsuojelun toimintaohjelman toteuttaminen Vaara- ja läheltäpiti tilanneilmoitusten lkm/v	Haitta- ja vaaratekijöiden kartoituksessa saatuihin tuloksiin on puututtu vuoden aikana.	alle 10 kpl	alle 10 kpl

4001 PERUSPALVELULAUTAKUNTA

Määrärahat

	TP 2019	Muutettu TA2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	1 168 578	1 197 830	1 222 520	24 690
Toimintakulut	-12 340 988	-12 133 580	-12 429 390	-295 810
Toimintakate	-11 172 410	-10 935 750	-11 206 870	-271 120

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Sosiaalitoimi vastaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä, sosiaalihuollon peruspalvelujen tuottamisesta ja niiden oikeudenmukaisesta kohdentamisesta ja tuottamisesta mahdollisimman tehokkaasti. Tulosalueet ovat: 1. Sosiaalipalvelut 2. Vanhus- ja perhetyö 3. Toimeentuloturva.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Peruspalvelulautakunnan talousarvioraami on 10 890.000 euroa. Talousarvioesitys ylittää raamin **316.870** euroa. Ylityksestä **31.550 euroa** on kunnanviraston sisäisiä vuokria ja **pääomavuokria 73.140 euroa**, jotka näkyvät tulona tilapalvelussa eivätkä lisää todellisuudessa kunnan menoja. Todellinen raamin ylitys on siten **212.180** euroa. Talousarvioraami ylittyy **1,9 %**, raamin pääseminen edellyttäisi menojen vähentymistä vuoden 2019 tilinpäätöksen kustannuksista. Talousarviolukuihin tullaan lisäämään pääomavuokrat, jotka eivät kuitenkaan laskennallisina menoina vaikuta koko kunnan käyttökatteeseen.

Raamin ylitys aiheutuu sosiaalipalvelussa lastensuojelun laitoshoitomenojen kasvamisesta talousarvioraamiin verrattuna, menojen kasvu 157.000 euroa. Vanhustyön talousarvioraamin ylitys on **445.140** euroa ja aiheutuu pääosin henkilöstömenojen kasvusta sijaisten palkoissa. Sekä lastensuojelun, että vanhustenhuollon kulut ovat ylittymässä vuonna 2020 ja kunnanvaltuusto on myöntänyt ylitysoikeuden näihin menoihin. Talousarvioraami alittuu toimeentuloturvassa lasten kotihoidontukimenojen alentumisen vuoksi 69.560 euroa. Terveystalouden osalta raami alittuu 240.000 euroa erikoissairaanhoidon kustannusten alenemisen vuoksi.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo	Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämiseksi ei saada eri hallinnonaloilla riittävää sitoutumista tavoitteiden toteuttamiseksi. Kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot eivät resursoi omaa toimintaansa riittävästi ja riittävää sitoutumista ei saavuteta. Viestinnässä kuntalaisiin ja sidosryhmiin ei onnistuta riittävässä määrin. Henkilöstöresursointi on riittämätöntä.

4100 Sosiaalipalvelut

Määrärahat

	TP 2019	MuutettuTA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	225 785	227 300	220 050	-7 250
Toimintakulut	-2 283 575	-2 149 260	-2 250 640	-101 380
Toimintakate	-2 057 790	-1 921 960	-2 030 590	-108 630

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Sosiaalipalvelujen tulosityksiköt: 1. Hallinto 2. Erityisryhmien palvelut 3. Lasten huolto 4. Sosiaalityö 5. Päihdehuolto 6. Vammaishuolto. Talousarvioraami on 1 812 000 euroa, ylitys raamiin 4 960 euroa. Keskeisenä selittävä tekijänä on sosiaalityön kasvavat henkilöstömenot, 37 760 euroa.

1. Hallinto

Hallinto vastaa a) sosiaalitoimen toiminta-ajatuksen täytäntöönpanosta ja tulostavoitteen toteuttamisesta. b) toteuttaa henkilölle lastensuojelu- ja päihdehuoltolain nojalla annettavat tahdonvastaiset toimenpiteet. c) Vastaa sosiaalitoimen lainsäädännön soveltamisesta sosiaalitoimessa ja täytäntöönpanosta niiltä osin kuin se ei kuulu muiden tulosalueiden piiriin. d) Isyys-, elatus-, lasten huolto- ja tapaamislainsäädännön täytäntöönpano ja soveltuvin osin holhoustoimen asioiden vireillepano.

2. Vammaispalvelut

Tilivelvollinen: Erityisryhmien palvelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Vammaispalvelut ovat vammaisuuden tai sairauden perusteella henkilölle järjestettäviä palveluja ja tukitoimia. Niiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä parantaa vammaisten henkilöiden tasa-arvoa. Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on vamman tai sairauden takia pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista.

Laissa ja asetuksessa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista säädetään vammaispalvelujen sisällöstä sekä järjestämisvelvollisuudesta. Kunta huolehtii siitä, että vammaisille henkilöille tarkoitettut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Vammaiselle henkilölle laaditaan yksilöllinen palvelusuunnitelma, jonka avulla selvitetään hänen tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet.

Vammaispalvelut, joihin on subjektiivinen oikeus:

- Vaikeavammaisten kuljetus- ja saattajapalvelu
- Palveluasuminen
- Asunnon muutostyöt ja asuntoon liittyvät välineet
- Henkilökohtainen apu
- Päivätoiminta

Vammaispalvelut, jotka ovat harkinnanvaraisia ja määrärahasidonnaisia:

- Kuntoutusohjaus
- Sopeutumisvalmennus
- Päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet
- Ylimääräiset ravinto- ja vaatekustannukset

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Osaava, motivoitunut henkilöstä, jolla on muutosvalmiutta ja taitoa kehittämiseen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Vammaispalvelut ovat oikein arvioitu, mitoitettu ja kohdennettu.	Arviointikriteeri: palvelutarpeiden oikea arviointi ja kohdentaminen, toiminnan suunnittelun ja talouden tasapaino.	Jokaiselle palveluja hakevalle ja saavalle asiakkaalle on laadittu yksilöllinen palvelusuunnitelma. Palvelujen ja tukitoimien myöntämiskriteeristön päivittäminen ajan tasalle.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Vammaispalvelujen ennustettavuus on haastavaa. Palvelujen piirissä olevien henkilöiden tilanteita voidaan joko ennustaa, mutta uusien palvelujen piiriin hakeutuvien määrää ja vamman tai sairauden laatua on vaikeaa etukäteen arvioida. Vammaispalveluluihin ovat oikeutettuja esimerkiksi onnettomuuksissa vammautuneet ja tietyillä kriteereillä sairauskohtauksen saaneet, silloin kun siitä seuraa, jotain pitkäaikaista toimintakyvyn haastetta. Pienessä kunnassa yksittäisen palvelun tai tukitoimen taloudellinen vaikutus voi olla merkittävä talouden kokonaisuuden näkökulmasta.

Vammaispalvelujen arviointi edellyttää ammatillista osaamista vammaisryhmistä sekä lainsäädännöstä. Henkilöstön vajavainen osaaminen tai puutteelliset resurssit nostavat palvelutarpeen väärinarvioinnin riskiä. Palvelutarpeen oikeanlaisen arvioinnin varmistaminen edellyttää, että kunnassa useampi, kuin yksi työntekijä hallitsee tarvittaessa vammaispalveluiden kokonaisuuden.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Vammaispalvelut ovat olleet kokonaisuudessaan kehittämistyön alla oleva palvelumuoto syksystä 2019 alkaen. Henkilöstömuutokset edellyttivät uutta tehtävänjakoa. Vammaispalveluihin liittyvä arviointi, päätöksen teko ja kehittäminen siirrettiin vuoden aikana erityisryhmien palvelujohtajalle, osaksi erityisryhmien palveluja. Tilastoinnin kehittäminen vastaamaan tarvetta käynnistettiin syksyllä 2019. Kehittäminen on vielä kesken ja tavoitteena on, että tulokset saadaan näkyviksi vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Strategiset tavoitteet, mittaristo ja tavoitetaso on asetettu vuodelle 2020. Covid-19 viruksen aiheuttamat toimenpiteet yhteiskunnassa ovat vaikuttaneet palveluiden käyttöön vähenevästi ja vääristävät vuoden 2020 tämänhetkistä toteumaa. Vuoden 2021 talousarvion tekeminen ei ole tällä hetkellä mahdollista asetetun mittariston vaatimalla tarkkuudella vähäisen jo olemassa olevan tilastotiedon ja Covid-19 viruksen aiheuttamasta vääristymästä johtuen.

Vuoden 2021 talousarvion teossa on huomioitu; vuoden 2019 tilinpäätös sekä vuoden 2020 talousarvio sekä sen to- teuma soveltuvien osin.

3. Erityisryhmien palvelut

Tilivelvollinen: Erityisryhmien palvelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Erityisryhmien palvelujen toimintamuodot ovat asumispalvelut, työ- ja päivätoiminta, ohjaus- ja neuvontapalvelut, erityisen tuen tarpeen lasten ja nuorten iltapäivä- ja kesäajantoiminta sekä perhehoito.

Asumispalvelut tuotetaan pääsääntöisesti palvelutalo Uurastuvalla. Tuetun asumisen ohjaus toteutuu Uurastuvan henkilökunnan toimesta asiakkaiden omissa asunnoissa lähialueilla. Asumisvalmennuksen kehittäminen kuuluu

oleellisena osana tuettuun asumiseen. Erilaisten asumispalveluiden tarve on kasvava. Vuonna 2020 asiakasmäärän kasvu edellytti lisäasunnon rakentamista Uurastuvan olemassa oleviin tiloihin. Palveluasumisen asiakasmäärä kasvoi yhdellä (1). Yhden asukkaan lisäys ei vielä tällä hetkellä edellytä henkilöstöresurssin lisäystä Uurastuvan palveluasumisen yksikköön. Kesän 2020 vuokratarkistuksessa Uurastuvan asiakkaiden asuntojen vuokrat laskivat. Kiinteistöhoito ja siivouspalvelut siirtyivät tilapalveluille. Covid-19 pandemia nostaa mm. hoitotarvike kuluja.

Työ- ja päivätoiminta järjestetään pääosin toimintakeskus Uuraspajalla. Työvalmennuksen keinoin työtoimintaa pyritään laajentamaan myös ulkopuolisille työpaikoille. Uuraspajan henkilöstöresurssi oli tiukka jo vuonna 2019, ohjaajaresurssin määrä oli 21 asiakkaalle 1,4. Syksyllä 2020 asiakasmäärä ja ohjauksen määrä kasvoivat. Erityisryhmien palveluille myönnettiin lisämääräraha henkilöstöresurssin lisäämiseksi vuoden 2020 loppuun. Henkilöstöresurssin tarve jatkuu tämä hetken tiedon mukaan samanlaisena ainakin vuoden 2021 kesäkuun loppuun. Toimintakeskus Uuraspajan myymälän tiloissa aloitti posti toimintansa syksyllä 2020. Myymälän ja postin toiminta toteutetaan yhteistyössä toimintakeskus Uuraspajan sekä työpaja Hyväntuulen pajan kanssa.

Ohjaus- ja neuvontapalvelut räätälöidään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti ja niitä toteutetaan yhteistyössä asiakkaan verkostojen kanssa.

Perhehoito on kustannustehokas palvelumuoto, jonka tarve on kunnassa kasvusuhdanteinen. Vaihtoehtoinen tapa järjestää vastaavat palvelut ovat ostopalvelut.

Erityisryhmien palveluiden kokonaisuus edellyttää jatkuvaa kehittämistä entistä yksilöllisemmän tuen ja palvelutarpeen seurauksena. Tuen tarpeet ovat entistä monimuotoisempia ja kokonaistarve on kasvusuhdanteista kunnan alueella. Vakituista henkilöstöä on erityisryhmien palveluissa yhteensä yhdeksän. Erityisryhmien palveluiden asiakasmäärä on kokonaisuudessaan kasvava. Vuoden 2021 talousarviossa on henkilöstöbudjetissa huomioitu toimintakeskus Uuraspajan asiakasmäärän kasvu 6kk määräaikaisella lisävakanssilla.

Henkilöstön tehtäväkuvien kehittämisellä mahdollistetaan oikein kohdennetut ja kustannustehokkaat palvelut. Palvelujen osin kunnan omat – ja lähipalvelut ovat ensisijainen tapa vastata tarpeisiin. Palvelujen jatkuvalla kehittämisellä pystytään minimoimaan ostopalvelujen käyttö. Asiakkaiden yksilöllisyys, arjen sujuvuus, laadukas elämä sekä itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ovat palvelujen järjestämisen lähtökohtia.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla on hyvä muutosvalmius sekä sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Palvelujen kehittäminen vastamaan asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita ja niissä tapahtuvia muutoksia sekä yhteiskunnassa tapahtuvia sosiaali- ja terveysalan muutoksia ja uudistusta (mm. lait, uusi ”SOTE”).	Arviointikriteeri: erityisryhmien palvelujen palvelutarpeisiin vastaaminen, palveluun varattujen paikkojen täyttöaste (palveluasuminen Uurastupa 13 tuettu asuminen 1-3, työ- ja päivätoiminnat Uuraspaja 22/muualle työhön tuettu 3).	Oikeanlaisten palvelumuotojen kehittäminen, palvelujen tarpeperusteinen kohdentaminen sekä muuttuvien yksilöllisten tuen tarpeiden määrittely ja niihin vastaaminen.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Erityisryhmien asiakkaiden palveluiden ja tuen tarve on moninaista. Erityishuoltolain perusteella asiakkaan itsemääräämisoikeuslainsäädäntö ja rajoitustoimenpidesäännökset asettavat palveluille korkeat vaatimukset. Pienessä kunnassa on erityisen haasteellista tarjota moninaisia ammattitaidolla toteutettuja erityispalveluita, joilla voidaan vastata yksilöllisen tuen tarpeisiin lait ja säädökset huomioiden. Uuraisten tilanteessa ostopalvelujen käyttö on merkittävästi kalliimpaa, kuin oma tuotanto.

Omien palvelujen kehittäminen muuttuvat, yksilölliset ja kasvavat tarpeet huomioiden edellyttävät henkilöstön osaamisen täydentämistä sekä työssäjaksamisen tukemista työn kuormittavuuden kasvaessa. Asiakaskunnan toimintakyvyn laskiessa tai asiakkaiden lisääntyessä resurssin tiukkuus aiheuttaa toiminnan laadun ja henkilöstön jak-

samisen näkökulmasta merkittäviä riskejä. Covid-19 tapaiset pandemiat haastavat yksilöllisen tuentarpeen arvioinnin, henkilöstön työssäjaksamisen sekä olemassa olevien palvelumuotojen ja toimintatapojen riittävyys. Lisäksi mahdolliset tulevat lainsäädännön muutokset palveluasumisen henkilöstön mitoittamiseen voivat aiheuttaa työntekijöiden lisäämisvelvoitteen palveluasumisen osin.

Asumisen palvelut

Asumisen palvelut koostuvat palvelutalo Uurastuvasta, tuetusta asumisesta, asumisvalmennuksesta sekä lyhytaikaisesta perhehoidosta.

Laitoshoito

Laitoshoiton käyttö pyritään pitämään nollassa kehittämällä kunnan omia palveluita. Lyhytaikaista laitoshoidoa ostetaan välttämättömissä tilanteissa.

Palvelutalo Uurastupa

Palvelutalo Uurastupa tarjoaa palveluasumista kehitysvammaisille – ja erityisen tuen tarpeessa oleville aikuisille. Palveluasuminen on tarkoitettu ensisijaisesti Uuraslaisille, mutta harkinnan mukaan sitä voidaan myydä myös ulkopuolisille tarvisijoille. Uurastuvalla asuminen perustuu yksilöllisyyteen, kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja ohjaukselliseen työotteeseen. Palvelulla pystytään vastaamaan eritasoisin tuen, ohjauksen sekä hoidollisen huolenpidon tarpeisiin. Uurastupa koostuu 13 asunnosta, joihin asukkailla on vuokrasuhde. Muita Uurastuvalla tarjottavia tukimuotoja ovat terveyden- ja lääkehoidon ohjaus, sekä tuetun asumisen ja asumisvalmennuksen ohjaus.

Tuettu asuminen

Tuetussa asumisessa asiakas asuu omavalintaisessa yksityisessä asunnossa. Arjen tuki järjestetään yksilöidyllä tukipalveluilla, kuten kotiin vietävä ohjaus ja ateriapalvelut. Tuettu asuminen toteutetaan yhteistyössä Uurastuvan ja ohjaus- ja neuvontapalvelujen kanssa.

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Palvelujen moninaisuus	Palveluasumisen vuorokaudet (hoitopäivät)	4154	4700	4600
	Tuetun asumisen ohjaustehtävät	1286	650	1300
	Muut ohjaustehtävät	645	450	745
	Suoritteet yhteensä	6085	5800	6645
	Asukkaat Uurastuvalla	12	13	13
	Tuetun asumisen asiakkaat		3	3
	Itsenäisyyden harjoittelu	3	1	1
	Mielenterveyskuntoutus	1		1
	Asiakasmäärä yhteensä	16	17	18
	Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	112%	110%
Taloudellisuus	Palvelun hinta	47,40 €	51,10€	50,10e

Perhehoito

Lyhytaikaista perhehoitoa käytetään lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tukipalveluna. Perhehoitoa voidaan toteuttaa hoitajan, että hoidettavan kotona. Toiminta perustuu lyhytaikaisiin, mutta säännöllisiin perhehoitojaksoihin. Perhehoitajat toimivat toimeksiantosuhteessa kuntaan. Toiminta on asiakaslähtöistä, että kustannustehokasta.

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Palvelujen moninaisuus	Hoitopäivien määrä	237	320	355
	Hoidettavien määrä	4	5	6
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	100%	100%	100%

Taloudellisuus	Hoitopäivän hinta	163,11€	116,56€	163,11
----------------	-------------------	---------	---------	--------

Ohjaus- ja neuvontapalvelut

Ohjaus- ja neuvontapalveluilla tuetaan ja ohjataan kokonaisvaltaisesti kehitysvammaisia- ja erityisen tuen tarpeessa olevia asiakkaita ja heidän perheitään. Palvelun tavoitteena on ennaltaehkäisevä-, kokonaistilanteen huomioiva- ja suunnitelmallinen asiakkaan tukeminen. Ohjaus- ja neuvontapalveluita toteuttaa palveluohjaaja. Tuetun asumisen ja asumisvalmennuksen järjestäminen ja kehittäminen toteutetaan palvelutalo Uurastuvan ja ohjauspalvelujen yhteistyönä.

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Palvelujen moninaisuus	Asiakkaat Kehitysvammaiset	26	28	27
	Mielenterveyskuntoutujat	6	1	7
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	12	9	13
	<u>Yhteensä</u>	<u>44</u>	<u>38</u>	<u>47</u>
	Asiakkaat palvelujen mukaan			
	Laitoshoito	0	0	0
	Asumispalvelut	20	17	21
	Perhehoito	4	5	6
	Päivä- ja työtoiminta	21	20	25
	Työtoiminnan ostopalvelut	1 /alku vuosi	0	0
	Palveluohjaus			
	Iltapäivä-/ loma-ajan toiminta	40	35	40
		5	5	6
	<u>Yhteensä</u>	<u>91</u>	<u>82</u>	<u>98</u>
	Yksilöohjauksen tehtävät 2019 alkaen:			
	Toimintatuokiot	298	160	350
	Yksilöpalaverit	175	180	180
	Palvelusuunnitelmapalaverit	16	34	24
	Verkostopalaverit			
	Perhehoidonohjaus	106	45	110
Tuetun asumisen ohjaus	56	20	60	
Iltapäivä-/loma-ajan toiminta	33	70	70	
	314	400	400	
<u>Yhteensä</u>	<u>998</u>	<u>909</u>	<u>1194</u>	
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	100%	100%	100%
Taloudellisuus	Suoritteen hinta	23,37€	40,80€	31,99e

Työ- ja päivätoiminta/ toimintakeskus Uuraspaja

Toimintakeskus Uuraspajalla järjestetään päivä- ja työtoimintaa ensisijaisesti Uuraslaisille kehitysvammaisille - ja erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille. Muita asiakasryhmiä voivat olla mielenterveyskuntoutujat, työvoimahallinnon harjoittelijat ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat. Palvelua voidaan myydä tarve ja kokonaistilanneperusteisesti myös muiden kuntien asiakkaille. Toiminnan keskeisinä tavoitteina on järjestää yksilölliset tuen tarpeet huomioivaa päivä- ja työtoimintaa sekä vahvistaa asiakkaiden elämisen taitoja ja akateemista osaamista. Uuraspajalla tapahtuvan työtoiminnan lisäksi osa asiakkaista käy tukitoimien avulla työssä ulkopuolisissa yksiköissä. Ulkopuolella tapahtuvaa työskentelyä ohjataan työvalmennuksen keinoin.

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Palvelujen moninaisuus	Asiakkaat			
	Kehitysvammaiset	14	15	17
	Kuntouttava työtoiminta	4	3	4
	Mielenterveyskuntoutujat	1	1	2
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	2	2	2
	<u>Yhteensä</u>	<u>21</u>	<u>21</u>	<u>25</u>
	Työtoiminnan käyttöpäivät			
	Eniten ohjausta tarvitsevat	354	330	500
	Jonkin verran ohjausta tarvitsevat	1215	1000	1400
	Vähiten ohjausta tarvitsevat	673	670	800
Kuntouttava työtoiminta	357	200	400	
<u>Yhteensä</u>	<u>2599</u>	<u>2190</u>	<u>3100</u>	
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	Asiakasmäärä tuplaantui, laskukaava ei ole enää vertailukelpoinen. Tehokkuus yli 100%.	Kts. TP 2019 kohta käyttöaste	Kts. TP 2019 kohta käyttöaste
Taloudellisuus	Suorituksen hinta	27,38€	32,50€	33,66

Erityisen tuen tarpeen lasten ja nuorten iltapäivä- ja kesätoiminta

Erityisen tuen tarpeen lapsille ja nuorille järjestetään kesäaikaan tarve- ja harkintaperusteisesti kesätoiminta koulun loma-ajalla (kesäkuu sekä elokuun alku). Kesätoiminta on tarkoitettu niille lapsille ja nuorille, jotka eivät tuen tarpeidensa vuoksi selviydy kotona itsenäisesti huoltajien työssäoloaikana. Toiminnan tarkoituksena on lapsen tai nuoren sekä heidän perheiden kokonaisvaltainen tukeminen sekä mielekkään ja tavoitteellisen toiminnan järjestäminen koulun kesäloman aikana.

Erityisen tuen tarpeen lasten ja nuorten iltapäivätoimintaa järjestetään koulun lukukauden aikana. Toiminta on tarkoitettu niille lapsille ja nuorille, jotka eivät tuen tarpeen vuoksi selviydy kotona itsenäisesti huoltajien työssäoloaikana ja, jotka eivät iän tai muun syyn vuoksi voi osallistua kunnan yleiseen iltapäivätoimintaan.

Kesä- ja iltapäivätoiminta toteutetaan Uuraspajalla tai Uuraisten koulukeskuksen tiloissa. Toiminnan ohjaajina käytetään kunnassa työsuhteessa olevia koulunkäynninohjaajia sekä mahdollisuuksien mukaan toimintakeskuksen omaa henkilöstöä.

4. Sosiaalityö

Tilivelvollinen: Johtava sosiaalityöntekijä

Toiminnan kuvaus: Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalityöllä tarkoitetaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön suorittamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä sekä muita tukitoimia, jotka ylläpitävät ja edistävät yksilöiden ja perheen turvallisuutta ja suoriutumista sekä yhteisöjen toimivuutta.

Sosiaalityö toteutetaan kunnassa yhdennettynä sosiaalityönä, jossa molemmat sekä johtavan sosiaalityöntekijä, että sosiaalityöntekijä hoitavat kunnan toimeentulotukiasioita, lastensuojelua, palvelunohjausta ja monitahoista aikuis-sosiaalityötä. Vammaispalvelusta vastaa johtava sosiaalityöntekijä ja sosiaalityöntekijällä on lastenvalvoja tehtävät.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sosiaalitoimen lastensuojelun avohuollon asiakaspalveluiden vähentämien on jatkunut vuonna 2020 suunnitellusti. Ostopalveluiden käyttöä on vähennetty huomattavasti, kun sosiaalitoimen asiakkaiden palvelutarpeet on kartoitettu asiakassuunnitelmien yhteydessä. Lisäksi ostopalveluiden määrän laskuun vaikuttaa osaltaan se, että kunnan omia työntekijäresursseja on hyödynnetty laajentamalla työkenttää, muun muassa tukihenkilötoimintaan.

Asiakassuunnitelmissa on todellista palveluntarvetta arvioitu, työskentelylle asetettu tavoite, yritetty löytää keinoja, sekä työskentelylle määräaika.

Lapsiperheen kotipalvelun sekä perhetyön osalta palvelun myöntämiskriteereitä on täsmennetty ja työtä tullaan kehittämään jatkossakin seutukunnallisen mallin mukaiseksi. Lapsiperheen kotipalvelu tai perhetyö ovat sosiaalihuoltolain (1301/2014, 19 §) mukaisia palveluita, jossa työn tarkoituksena on vahvistaa vanhemmuutta sekä auttaa löytämään keinoja ja ratkaisuja arjessa selviytymiseen. Lapsiperheen kotipalvelu on myös konkreettista auttamista yhdessä vanhemman kanssa. Perhetyö painottuu ohjauksellisempaan työmuotoon. Molempien työmuotojen osalta on oleellista, ettei työ ole puolesta tekemistä, vaan perheen voimavarojen tukeminen yhdessä tehden. Uuraisilla tämänlainen työote on varsin uusi, ja on aiheuttanut asiakkaiden puolelta myös negatiivista palautetta. Aiemman puolesta tekemisen sijaan pyrimme löytämään tällä hetkellä pysyvämpiä ratkaisuja perheen toimivuuden löytämiseksi. Ostopalveluita käytetään jatkossa vain äärimmäisissä tilanteissa. Viikkosiivoukset eivät kuulu perhe- tai lapsiperheen kotipalvelutyön piiriin.

Lapsiperheen kotipalvelua sekä perhetyötä on kehitetty siihen suuntaan, että perheille ja asiakkaille myönnettäviä sosiaalipalveluita tuotetaan omasta kunnasta käsin. Perhekuntoutukset, jotka ovat ostopalveluna kunnalle kalliita investointeja, voidaan tuottaa myös oman resurssin voimin. Tämän vuoksi työntekijöiden ammatillisuutta kehitetään täsmäkoulutuksin.

Uuraisten kunnassa ei tällä hetkellä ole määrällisesti paljon sijoituksia. Sijoituksista aiheutuvat menot ovat silti suuri menoerä kunnalle. Laitossijoitusten määräraha tulee ylittymään vuonna 2020 selvästi ja lisämääräraha ylitykseen on myönnetty. Talousarvioehdotuksessa lastensuojelun laitoshoidon kustannuksia on lisätty 157.000 euroa vuoteen 2020 verrattuna. Laitossijoitusten vuorokausihinnat ovat suuria. Lastensuojelun laitospaikka kuitenkin varmistaa, että lapsi saa tarvitsemansa tuen ja avun kasvun ja kehityksen tueksi. Lastensuojelun laitospaikoilla olevien lasten ja nuorten tuen tarpeet ovat niin suuria tai haastavia, ettei näiden lasten osalta voida miettiä perhesijoituksia. Perhesijoitus tulee kyseeseen pääsääntöisesti pienten lasten osalta. Lastensuojelun todellisia sijoitusmenoja ei voida myöskään ennakoida, sillä sijoitustilanteet tulevat usein yllättäen. Lisäksi lastensuojelulain mukaan sijoitusta pyritään ehkäisemään kaikin tavoin avohuollon tukitoimin ennen sijoitusvaihtoehtoa. Ennaltaehkäiseviin avohuollon lastensuojelupalveluihin joudutaan kuitenkin jatkossakin satsaamaan. Sijoitus on aina äärimmäinen vaihtoehto.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut maakuntauudistuksen jälkeenkin		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Palvelujen kehittäminen vastaamaan sekä valtakunnallisen uudistuksen että yksilöllisten muutosten vaatimuksia	Hyvinvointikeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen osaksi kunnan perustoimintaa	Hyvinvointitalo ja sen toiminnot ovat lapsiperheiden tiedossa ja käytössä osana peruspalveluita
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Strategiset tavoitteet:

Kriittinen menestystekijä: Vakiintunut ja selkeä sosiaalipalveluiden kokonaisuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Vakiinnuttaa ja selkeyttää toimenkuvat ja saada sosiaalitoimen tilanne stabiloitumaan	Kahden kotipalveluhenkilön viran vakiinnuttaminen ja nimikkeiden muutokset vastaamaan nykyistä käytäntöä Kullakin työntekijällä omat sovitut vastuut ja työtehtävät	Nykyisen työntekijä määrän vakiinaistaminen Työntekijöiden sitoutuminen omaan työhönsä ja sen kehittämiseen Selkeät toimenkuvat Pystytään mallintamaan sosiaalipalveluiden kenttä ytimekkäästi
Toteutuminen		

Kriittinen menestystekijä: Työhyvinvointi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen parantaminen ja edistäminen	Sairauspoissaolojen määrä Työntekijöiden pysyminen viroissaan/ vaihtuvuuden väheneminen	Kehityskeskustelut Esimiestyö Työn ja vastuun määrän oikein kohdentuminen Koulutukset Kehittämistyö
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Hyvinvointitalon vakiintumisen osalta haasteena on poliittinen tahtotilanne valtakunnallisesti (sote, maakunta jne ratkaisut). Lisäksi kuinka saadaan kolmas sektori ja muut kuin sosiaali- ja terveys sektori sitoutumaan toimintaan.

Sosiaalipuolen tilanteen vakiintumiselle ja työhyvinvoinnille riskitekijöitä ovat mahdollinen liian suurivaihtuvuus ja työvoiman saatavuus. Oikeiden keinojen löytäminen, jotta saadaan konsensus löytymään ja pysymään työntekijöiden kesken valitusta työmallista.

Tuotannolliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
1. Lapsiperheet, kotipalvelu ja perhetyö	Tuettujen perheiden määrä	47	55	55
	Lapsia perheissä	153	200	200
	kotikäyntien määrä/vuosi	1295	1200	1200
2.Sijaishuolto	Yhteensä, joista	11	11	8
	perhehoidossa	3	1	0
	laitoshoidossa	4	4	3
	jälkihuollossa	4	6	5

4300 Vanhustyö

Määrärahat

	TP 2019	MuutettuTA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	880 072	915 030	938 470	23 440
Toimintakulut	-3 003 157	-3 122 130	-3 342 610	-220 480
Toimintakate	-2 123 085	-2 207 100	-2 404 140	-197 040

Tilivelvollinen: Vanhustyönjohtaja

Toiminnan kuvaus: Vanhustyön palvelualueeseen kuuluvat kotihoito, kotihoidon tukipalvelut sekä palveluohjaus. Kotihoidon tukipalveluita ovat ateriapalvelu, kylvetyspalvelu, pyykinpesupalvelu sekä kuljetuspalvelu. Kuukankodin tiloissa toimii vanhusten tehostettu palveluasuminen Rinteelän, Koivulan ja Ruskolan yksiköissä. Koivula on erikoistunut muistisairauksien hoitoon, Ruskolassa hoidetaan myös pitkäaikaishoidon asukkaita. Ruskolaan asukas voi tulla sairaalahoidon jälkeen jatkohoitoon kuntoutumista varten tai lyhytaikaiseen hoitoon kotihoidon tueksi. Hoito voidaan toteuttaa myös intervallihoidona. Kuukankodin palvelukeskuksessa on myös oma pesula. Vanhustyöhön kuuluvat myös päiväkeskustoiminta, ikääntyneiden perhehoito sekä omaishoidon tukeminen.

Kotihoidon palveluohjaus kuuluu kotihoidon palveluihin. Palveluohjaaja kartoittaa uusien kotihoidon palvelujen piiriin tulevien asiakkaiden palvelutarpeen. Palveluohjausta tarvitaan myös voinnin muuttuessa, kun palveluiden tarve kasvaa tai jos palveluiden tarve vähenee ja palveluita tulee lopettaa. Palveluohjaaja on myös osallisena sairaalassa olevien asukkaiden jatkohoidon suunnitteluun.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vanhustyön kotihoitoa pyritään kehittämään niin, että iäkkäille pystytään tarjoamaan mahdollisuus asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään avuntarpeistaan huolimatta. Toimintaa ohjaavat kotihoidon kriteerit. Kotihoidon tukena toimii palveluohjaaja. Palveluohjaaja on kokoaikainen työntekijä, joka huolehtii myös ikäihmisten ennaltaehkäisevästä ohjaamisesta.

Sekä kotihoidon, palveluasumisen ja päiväkeskuksen asiakkaiden toimintakyvyn että lyhytaikaisen hoidon tukena asukkailla on fysioterapeutti. Toiminta on uutta ja fysioterapeutin avulla tuetaan asukkaan kotona selviämistä, sairaalahoidosta kuntoutumista ja intervallihoidon onnistumista.

Päiväkeskustoimintaa kehitetään. Päiväkeskustoiminnalla tuetaan jo kotihoidon palveluiden piirissä olevien asukkaiden toimintakykyä tai ennalta ehkäistään kotona asuvien asukkaiden toimintakyvyn alenemista. Päiväkeskustoimintaa pyritään lisäämään siten, että päiväkeskuspäiviä olisi neljä-viisi päivää viikossa arkin.

Kotihoidossa kehitetään kuntouttavaa arviointijaksoa. Arviointijaksolla aloitetaan kotihoidon palvelut ja jakson aikana arvioidaan, millaisena palvelut jatkuvat tai tarvitaanko palveluita arviointijakson jälkeen. Arviointijakso kestää 4-5 viikkoa. Jos asiakas ei kuulu kotihoidon palveluiden piiriin, häntä ohjataan käyttämään muita palveluita. Kotihoidon asiakkaan voinnin muuttuessa voidaan myös käynnistää vastaavanlainen kuntouttava arviointijakso.

Kotihoidon tueksi kehitetään palveluasumisen lyhytaikaishoitoa. Kotihoidon asiakkaiden hoitoisuuden lisääntymisen myötä myös tarve lyhytaikaiseen hoitoon on lisääntynyt.

Palveluasumisen sisällä keskitetään lyhytaikaishoito Ruskolan palveluasumiseen. Asiakkaan hyvän ja oikea-aikaisen hoidon tueksi kehitetään palveluohjausta. Palveluohjaaja pitää aktiivisesti yhteyttä sairaalan vuodeosastoihin ja ohjaa siellä olevia asukkaita oikeiden hoitojen piiriin. Palveluohjaaja toimii yhteistyössä kotihoidon kanssa ohjaten kotihoidon asukkaita kuntoutumisjaksoille tai intervallihoitoon. Intervallijaksot voivat olla muutamasta päivästä kahteen viikkoon. Näin mahdollistetaan kotona asuminen entistä pidempään.

Vanhustyön toiminnan suunnitteluun on vaikuttanut vuoden 2020 lokakuussa vallitseva koronatilanne. Koronaan sairastuvuus ja siltä suojautuminen vaikuttavat vanhustyön toimintaan myös vuonna 2021. Ikääntyneiden päiväkeskus on ollut suljettuna vuoden 2020 keväästä lähtien ja tavoitteena on aukaista päiväkeskustoiminta vuoden 2021 aikana. Vanhustyön henkilöstölle hankittavat suojavarusteet vaikuttavat vielä vuoden 2021 hoitotarvikehankintojen budjettiin.

Vanhuspalveluiden työntekijöiden työssä jaksamiseen kiinnitetään huomiota yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa. Sekä palveluasumisen että kotihoidon henkilökunnan työhyvinvoinnin tueksi on saatu Työsuojelurahastosta kehittämisrahaa psykososiaalisen työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Tässä työssä on mukana myös ulkopuolinen kehittäjä ja kouluttaja. Kehittämisen tuloksena on mm. tarkoitus saada aikaan uusia toimintoja, luoda henkilökunnan työnkuvaukset eri ammattiryhmille ja kehittää henkilökunnan sijoittumista työvuoroihin sekä tukea työssä jaksamista. Tarkoitus on myös luoda uusi organisaatiomalli vanhuspalveluihin. Tämän myötä kehitetään myös vanhustyön johtamisjärjestelmää. Kehittämisprojekti on alkanut keväällä 2020 ja sitä jatketaan 5/2021 loppuun. Projektista raportoidaan Työsuojelurahastolle säännöllisesti.

Effica-järjestelmä sekä kotihoidon mobiilijärjestelmä muuttuivat uudeksi Lifecare- järjestelmäksi 5/2020. Tämä on vaatinut henkilöstöltä koulutusta ja perehtymistä uuteen järjestelmään. Kuukankodin asiakaslaskutus on siirretty ulkoiselle toimijalle vuoden 2020 alusta alkaen. Laskutuksen valmistelu ja valmiiden laskutustietojen tuottaminen ja siirto tehdään omana toimintana. Tämä on vaatinut paljon ylimääräistä työtä uuden järjestelmän käyttöönoton yhteydessä syntyneiden toimintaongelmien vuoksi.

Uusi vanhuspalvelulaki tulee voimaan 1.10.2020. Tämän myötä vaaditaan palveluasumisessa 0.55 mitoitusta 1.1.2021 lähtien, 0.60 mitoitusta 1.1.2022 lähtien ja 0.7 mitoitusta 1.1.2023 lähtien hoitajille. Lisäksi laki velvoittaa käyttämään iäkkään henkilön arvioinnissa Rai-arviointivälineistöä. Tämän järjestelmän hankinnassa tullaan tekemään yhteistyötä vuoden 2021 aikana Keski-Suomen muiden kuntien kanssa. Tähän ollaan suunnittelemassa yhteistä hankintaa, jossa etuna hankinnan ja koulutusten edullisuus. Järjestelmästä tultaneen laskuttamaan suhteessa kunnan asukasmäärään.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Hyvinvoiva ja palveleva Uurainen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Ikäihmisten tukeminen kotiin 24/7 ja palveluohjauksen onnistuminen. Laadukkaat palvelut	Kotona asuvien ikäihmisten määrä, kotihoidon asiakkaiden määrä/kk, lyhytaikaispaikkojen käyttöaste, kotihoidon keskeytyspäivien lukumäärä Asiakaskyselyt	-kotihoitoa kehitetään ja kuntouttava arviointijakso on käytössä - riittävä lyhytaikaisten paikkojen määrä
Toteutuminen	Kotihoidon asiakkaiden määrä/kk, lyhytaikaisten paikkojen käyttöaste, kuntouttavien arviointijaksojen lukumäärä, kuntouttavien arviointijakso/säännöllisen kotihoidon piirien jäävien asiakkaiden lukumäärä	

Kriittinen menestystekijä: Toimiva johtajuusjärjestelmä ja yhdessä valmistelu sekä osaava, motivoitunut, hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Henkilöstön hyvinvointi Johtajuusjärjestelmän kehittäminen	Kehityskeskustelut Sairaspoissaolojen määrä	100% Määrän hallinta, yhteistyö työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa 3 pv/vuosi
Henkilöstön psyk.sos hyvinvointi lisääntyy	Koulutuspäivät Toteutuneet työpajapäivät/työntekijä	Työntekijä osallistuu kehittämiseen
Toteutuminen	Kehityskeskusteluista saatu palaute, varhaisen puuttumisen malli, Työsuojelurahaston rahoittaman työhyvinvointiprojektin tulokset	

Tasapainoinen, kestävä talouskehitys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Taloudellisesti toimivien ja tehokkaiden palveluiden kehittäminen	Talousarvion raami Asiakastytyväisyyskyselyt x1/vuosi	Hyvä asiakaspalaute sekä talousarviossa pysyminen
Toteutuminen	Talousarvion seuranta, asiakastytyväisyyskyselyjen palaute	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle ovat, että henkilöstö ja tilat eivät pysty vastaamaan asiakasmäärän tarpeisiin. Vanhusväestön osuus väestöstä kasvaa huomattavasti seuraavan kymmenen vuoden aikana. Silloin yli 65-vuotiaita asukkaita on 23.9% väestöstä. Vuonna 2022 Uuraisilla on 362 yli 75-vuotiasta asukasta. Kotona hoidetaan entistä heikompiuntoisia ja iäkkäämpiä henkilöitä. Tämä edellyttää henkilöstöltä, niin vakituksilta että sijaisilta monipuolista osaamista, mikä on huomioitava henkilöstön rekrytoinnissa. Muistisairauksien lisääntyminen aiheuttaa haasteita kotihoidon sekä palveluasumisen henkilökunnalle. Asiakkaiden muistisairaus tai mielenterveys- ja päihdeongelma aiheuttavat myös haastavaa käyttäytymistä, mikä on riski muiden asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuudelle.

Sijaisten saatavuus on haasteellista. Lyhytaikaisia sijaisia ja yötyöstä kiinnostuneita sijaisia on hyvin vähän. Vanhustyön tuloissa näkyy kotikuntalain perusteella Uuraisille sijoitettujen vanhusten vaikutus. Mikäli joku näistä vanhuksista poistuu, asia näkyy tuloissa miinuksena. Lisäksi yksi vanhus on muuttanut palveluasumiseen toiselle paikkakunnalle vuoden 2020 aikana: hänestä maksetaan uudelle kotikunnalle korvausta.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Vanhusten asumisen tukeminen (riittävä kotihoito ja tukipalvelut)	Yli 75-v kodinomaisissa olosuhteissa asuva	85%	yli 85%	yli 86%
	Kotihoitoa saavat asiakkaat	13-14% yli 75-v	13-14% yli 75-v	13-14%yli 75-v
	Kotihoidon välitön työaika asiakkaan luona sh lähihoitaja	47% 54%	44% 50%	40% 60%
Riittävästi ympärivuorokautisesti valvottuja asumispaikkoja	Asumispaikat	32	32	32
	Pitkäaikaishoito	5-6	4-5	5-6
	Lyhytaikaishoito	8	8-10	10-14
	Jonotusaika	1kk	1 kk	2 kk
Tk-sairaalan tarve vain akuuttiin sairaanhoitoon	Sairaalan hoitopäivät	1521	1800	1800
Turvallinen ja yksilöllinen hoito palveluasunnoissa ja pitkäaikaishoidossa	Yksilölliset hoito -ja palvelusuunnitelmat	100%	100%	100%
	Asiakas ja omaiskyselyn arvosana 4-10	8,7-9	8,7-9	8.7-9
Hoitotyön kehittäminen ja laadun takaaminen	Koulutus-ja kehittämispäivät/työntekijät/v	3	3	3
Palvelun järjestäminen tehokkaasti ja taloudellisesti	Ruskolan (pitkäaikaishoito ja palveluasuminen) nettomenot/hoitopäivä	92.75	97,46	98
	Hoitopäivät	6205	6418	6500
	Käyttöaste	96-100%	96-100%	90-100%
	Rinteelän nettomenot /hoitopäivät	81.31	112,53	100
	Hoitopäivät	6205	5282	6500
	Käyttöaste	100%	90-100%	90-100%
	Koivulan nettomenot/hoitopäivä	78.88	78,25	78,25
	Hoitopäivät	2920	2880	2912
	Käyttöaste	100%	100%	100%
	Ennaltaehkäisevä työ	Päiväkeskus käyntikerrat/v	390	410
Ehko-käynnit		100% 80-vuotta täyttäneistä	99%vuonna 80-vuotta täyttäneistä	99% 80-vuotta täyttäneistä

--	--	--	--	--

Sisäinen valvonta:

Vanhustyön valvonta tapahtuu omavalvontasuunnitelman mukaisesti, jonka mukaan mm. asiakkaille tapahtuneet vaaratilanteet ja läheltä-piti tilanteet kirjataan Haipro-järjestelmään. Tilanteet käsitellään ja käydään läpi työpala-verissa säännöllisesti. Omavalvontasuunnitelma on tehty kotihoitoon ja palveluasumiseen erikseen ja ne päivitetään vuosittain. Työntekijöille tapahtuneista vaara/läheltä-piti-tilanteista täytetään henkilöstön vaaratilanneilmoitus, joka käsitellään työyhteisön säännöllisissä palavereissa ja asiasta menee aina tieto työsuojeluun. Muutoinkin yhteistyötä tehdään säännöllisesti työterveyshuollon kanssa henkilöstön työkyvyn turvaamiseksi. Tehdyt viranhaltijapäätökset lähetetään tiedoksi peruspalvelulautakuntaan, joka käyttää tarvittaessa otto-oikeutta. Talouden toteumaa seurataan kuukausittain, ja toteuma käsitellään johtoryhmässä.

4400 Toimeentuloturva

Määrärahat

	TP 2019	MuutettuTA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	60 682	55 500	64 000	8 500
Toimintakulut	-694 714	-674 350	-682 440	-8 090
Toimintakate	-634 033	-618 850	-618 440	410

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Toimeentuloturva käsittää seuraavat tukimuodot: 1. toimeentulotuki 2. Lasten kotihoidontuki 3. Työllistäminen. Talousarvioraami on 688 000 euroa, alitus raamiin 69.560euroa.

Toimeentulotuki

Kuntien sosiaalityöntekijät päättävät täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. Kela varmistaa, että asiakkaat ohjataan sosiaalityön piiriin niiden perusteiden mukaan, joista Kela ja kunnat ovat yhdessä sopineet. Tehtävien eriyttäminen on käytännössä kuitenkin johtanut siihen, että osa asiakkaista joutuu edelleen asioimaan n. kahdella luukulla. Kuntien hoidettavaksi ovat jääneet edelleen harkinnanvaraiset tuet, jotka ovat kaikkein eniten asiantunte-
musta vaativia ja suhteellisesti eniten henkilöresurssia edellyttäviä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen toimintakäytäntöjen vakiinnuttaminen.

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
1. Toimeentulotuen oikea ja taloudellinen kohdentuminen	1. Toimeentulotuki			
	Täydentävä toimeentulotuki/vuosi€	29 177	22 000	27 220
	Enn.ehkäisevä toimeentulotuki/vuosi€	35 899	32 000	47 870
	2. Lasten kotihoidontuki			
	Tuen hakijoita keskimää-			

rin/kuukausi	71	68	56
Lapsia keskimäärin/kuukausi	127	135	101
Lasten kotihoidontuki me- not/asukas/vuosi €	83,46	88	68

Työllistäminen

Toiminnan kuvaus

Työllistämisen alle luetaan omille kustannuspaikoilleen jaetut kuntouttava työtoiminta, työmarkkinatuen kuntosuus, työllistäminen, työpajatoiminta sekä Uurasposti. Työpajatoiminta on nuorten työpajoille myönnettävän valtionavustuksen vuoksi jaettu alle 29-vuotiaille tarjottavaan nuorten työpajatoimintaan ja sitä vanhempien työpajatoimintaan. Uurasposti avattiin vuonna 2020.

Palkkatuetut työsuhteet, työkokeilut ja kuntouttava työtoiminta

Kunnan hallinnoimalla Hyvän Tuulen pajalla järjestetään työkokeiluja ja kuntouttavaa työtoimintaa uuralislaisille työttömille. Pajan puitteissa voi työskennellä kierrätys- ja uusiutuotteiden valmistuksessa, ompelimosassa, myynti-työtehtävissä sekä asiakaspostin asiakaspalvelutehtävissä. Pajatoimintaa toteutetaan myös seinättömän pajan periaatteella. Käytännössä seinättömyys näkyy yhteistyönä ja toimintapaikkojen räätälöimisellä kunnan muiden yksiköiden, seurakunnan ja järjestöjen kanssa.

Työpajalle, tai työpajan kautta kunnan muihin yksiköihin, on mahdollista päästä palkkatuettuun työsuhteeseen. Toiminnassa huomioidaan osallistujien yksilöllisyys ja tehtäviä räätälöidään tarvittaessa osaamisen ja työkyvyn mukaan. Työpajan työsuunnittelija, etsivä nuorisotyöntekijä ja kunnan työsuunnittelija toimivat yhteistyössä pajatoimintaan osallistuvien etsimisessä, ohjaamisessa sekä tulevien opinto- ja työllistymispolkujen suunnittelussa. Jälkimmäisessä vaiheessa apuna on myös Muuramen kunnalta ostopalveluna Uuraisilla kerran viikossa käyvä yksilövalmentaja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvän Tuulen paja muutti syksyllä 2020 osoitteessa Kuukantie 8 sijaitsevan kerrostalon alakertaan. Suurempi tila mahdollistaa kaikkien pajatoimintojen yhdistämisen saman katon alle ja useamman toiminnan yhtäaikaisen ohjaamisen. Muuton myötä Muuramen kunnan yksilövalmentaja siirtyy työskentelemään työpajan tiloissa, mikä mahdollistaa tiiviimmän yhteistyön ohjaajien kesken. Valmennuksen painopisteen siirtyminen ryhmätoimintaan edellyttää perinteisen työpajatoiminnan rinnalle siihen soveltuvia tiloja. Uudella pajalla on myös huone asiakkaiden kanssa käytäviä kahdenkeskisiä luottamuksellisia keskusteluja varten. Lisäksi maan tasalla sijaitseva sisäntulo on esteetön.

Keskiössä ovat erityistä tukea tarvitsevat nuoret, mutta toimintaa tarjotaan myös pitkäaikaistyöttömille ja osatyökykyisille uuralislaisille. Palkkatuetujen työsuhteiden sijoittamispaikkoja ovat Hyvän Tuulen paja, Uurasposti, kunnan muut yksiköt sekä ulkotyöryhmä. Ulkotyöryhmän tavoitteena on työllistää vuosittain 2–3 henkilöä vajaan yhdeksän kuukauden mittaisiin työsuhteisiin. Lisäksi ryhmään pyritään sijoittamaan nuoria muun muassa työkokeiluun. Työtehtävät määrittelee pääsääntöisesti tekninen toimi. Työtehtäviin perehdyttämisen toteuttaa palkkatuetujen osalta teknisen toimen henkilöstö ja muu ohjaus ja valmennus hoidetaan työpajalta.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvia varten tarjotaan edelleen perinteistä pajatoimintaa, johon sisältyy ompelu- ja pienimuotoista myymälätoimintaa sekä erilaisiin käsityötekniikoihin tutustumista. Ryhmätoimintaa lisätään ja tiistaipäivien osalta sitä toteutetaan yhteistyössä Muuramen kunnan yksilövalmentajan kanssa. Mahdollisuuksien

mukaan kuntouttavan työtoiminnan paikkoja etsitään yhdistyksistä ja Uuraisten seurakunnalta. Yritysten palveluksessa kuntouttava työtoiminta ei kuntouttavasta työtoiminnasta säädetyn lain mukaan ole mahdollista. Starttivalmennuksen periaatteita noudattavaa nuorten ryhmätoimintaa tarjotaan yhteistyössä etsivän nuorisotyön kanssa. Valmennuksen seurannassa käytetään PARty-ohjelmaa. Lisäksi käytössä on OsaajaPlus-lomakkeisto.

Valtionavustukseen liittyvistä syistä työpajatoiminta on eriytetty nuorten ja yli 29-vuotiaiden pajatoiminnaksi. Ohjaukseen ja pajatoiminnan hallinointiin liittyvien työntekijöiden palkat kirjataan suurimmaksi osaksi nuorten työpajalle. Kunnassa toteutettaviin säästötavoitteisiin työpajatoiminnan osalta on vastattu yhdistämällä Hyvän Tuulen pajan myymälätoiminta toimintakeskus Uuraspajan kanssa. Uuraspajan tiloihin rakennetun yhteisen uusio- ja kiertäystuotteiden myymälän myyjät tulevat Hyvän Tuulen pajalta.

Vuokrat, työllistäminen ja muut kulut

Pajan muutosta suurempiin tiloihin aiheutuu vuokratulujen nousua noin 6 500 euroa. Kiinteistö on kunnan omistama, joten kyse on rahaliikenteestä kunnan sisällä. Vuokratulussa on nousua myös toimistohuoneiden osalta, sillä Tilapalvelut laskuttaa vuonna 2021 työnsuunnittelijan työhuoneesta 2 600 euroa. Lisäksi Uuraspostin osalta vuokratulua koituu 870 euroa. Kaikkiaan sellaisia vuokria, joita edellisessä talousarviossa ei ollut, kertyy noin 10 000 euroa.

Vuonna 2020 Uuraisten asiamiesposti siirtyi kunnan vastuulle. Palvelupiste sijaitsee Toimintakeskus Uuraspajan tilojen yhteydessä. Uuraspostin talousarvio sisältyy ensimmäistä kertaa vuoden 2021 työllistämisen talousarvioon. Uuraspostin arvio sisältää henkilöstökuluja, palvelujen ostoja, tarvike- ja kalustohankintoja sekä vuokratulua. Toiminnan arvioidaan tuottavan kulujen jälkeen noin 1 500 euroa vuodessa.

Osa-aikaisia työsuhteita tarjotaan jatkossakin TE-toimiston myöntämän palkkatuen puitteissa. Työllistettyjä ohjataan mahdollisuuksien mukaan yrittäjämaiseen työskentelyyn muun muassa osuuskunta Tekemonian tai Värkkäyksen kautta. Kunnalle TE-toimistosta osoitetut velvoitetyöllistettävät on hoidettu enimmäkseen työpajan kautta. Velvoitetyöllistettävien määrää ei voi etukäteen tietää ja siksi heidän osaltaan työpajatoimintaan saattaa koitua ennakkoimattomia menoja. Koronarajoitusten takia kunnille ei ole osoitettu velvoitetyöllistettäviä vuoden 2020 lopulla, joten vuoden 2021 aikana työllistämismenoja saapuu tavallista enemmän. Velvoitetyön on oltava enintään puolen vuoden mittainen kokoaikatyö. Kaikkiaan palkkatuetuihin työsuhteisiin sivukuineen on budjetoitu 70 890 euroa. Palkkatuetujen työsuhteiden kustannuksissa ei ole sivukulujen lisäksi muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Muun henkilöstön palkkakuluihin varattua summaa on tarkistettu vuoden 2020 toteumaseurannan perusteella hieman alaspäin.

Vuonna 2020 nuorten kesätyöllistämisen tuki siirtyi konsernipalvelujen alta työllistämisen osaksi. Uuraisten kunta tukee yrityksiä ja muita y-tunnuksellisia tahoja nuorten työllistämässä vähintään kahden viikon ajaksi. Nuoren tulee olla 13–24-vuotias ja kirjoilla Uuraisilla. Työllistetty nuori saa palkkaa Tutustu työelämään ja tienaa -mallin mukaan. Palkka kahden viikon työsuhteesta oli vuonna 2020 vähintään 340 euroa sisältäen lomakorvauksen. Työllistävä yritys tai muu y-tunnuksellinen taho saa uuraislaisen nuoren työllistämiseen kunnan kesätyöllistämistukea 150 euroa kahden viikon ja 300 euroa neljän viikon mittaiseen työsuhteeseen. 150 euron suuruista tukea myönnetään myös nuorille 4H-yrittäjille. Kaikkiaan nuorten kesätyöllistämistukeen varataan edellisvuoden tapaan 6 000 euroa.

Muiden palvelujen ostojen, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä muiden toimintakulujen osalta talousarviossa on ainoastaan 900 euron lisäys edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikki nämä kulut on budjetoitu vuonna 2020 toimintansa aloittaneelle Uuraspostille. Muu työpaja- ja työllistämistoiminta sopeutetaan mainittujen kulujen osalta edellisvuoden talousarvion lukuihin. Työmarkkinatuen kuntaosuuksiin on varattu 160 000 euroa.

Talousarvion toimintakuluissa on nousua edelliseen vuoteen verrattuna 26 460 euroa, mistä noin 10 000 euroa selittyy uusilla vuokramenoilla. 900 euroa kertyy Uuraspostin kuluista. Loput noin 15 500 euroa varataan työmarkkinatuen kuntaosuuksiin, sillä edellisvuodeksi budjetoitu 131 640 euroa ei riitä kattamaan vuotuisia kuntaosuusmenoja. Jos talousarviota ei voida hyväksyä tällaisena, niin siinä tapauksessa kirjattakoon kuntaosuussummaa 15 500 euroa pienemmäksi.

Erityisesti seurattavia asioita

Talousarviokaudella erityisesti seurattaviin asioihin kuuluvat Covid-19-pandemian vaikutukset. Seurannassa on myös yleinen talouden suhdannetilanne ja taantumun uhka. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi jo työllisyystilanteen ollessa lähiaikojen huipussaan, eikä välitöntä helpotusta ole näköpiirissä. Jos trendi jatkuu, vaarana on työmarkkinatuen kuntaosuusmaksujen kasvu.

Merkittävä vaikutus kunnan työllisyyden hoitoon on palkkatukimäärärahoilla, jotka ovat edellytys räätälöityjen työsuhteiden tarjoamiselle. Tukea ei myönnetä esimerkiksi lomautuksiin tai irtisanomisiin johtavien yt-neuvottelujen vuoksi. Jos edellytyksiä on olemassa, nuorten ja erityistä tukea tarvitsevien kanssa solmitaan oppisopimuksia. Yhteistyötä etsivän nuorisotyön, koulujen, TE-toimiston ja Keski-Suomen eteläisen TYP-verkoston kanssa jatketaan.

Strategiset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
1. Kunnassa kirjoilla olevien pitkäaikaistyöttömien määrän vähentyminen.	Vaihtuvuus ja määrien vähentyminen työmarkkinatuen kuntaosuuslistalla.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden pientyminen. Työttömien aktivointiin panostetaan erityisesti yksilö- ja ryhmävalmennuksen osalta.
2. Työ- tai opiskelupaikkojen löytäminen työpajan ulkopuolelta.	Valmentautujien saamat työ- tai opiskelupaikat.	Vailla ammatillista koulutusta olevien työttömien määrän vähentyminen. Valmentautujia ohjataan ammatilliseen tai osaamista täydentävään koulutukseen.
3. Valmentautujien elämänhallinnan kohentuminen.	Valmentautujien kanssa käytävät kehityskeskustelut.	Valmentautujien elämänlaadun kohoaminen. Elämänhallintaa edistävien toimenpiteiden tarjoaminen ja kehittäminen (arjenhallinta ja osallisuus).

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Työpajoille osoitetun valtionavustuksen tai työllistettävien palkkatuen merkittävä vähentyminen vaikuttaisi työllistämistoimintaan, sillä suuri osa menoista aiheutuu palkkakustannuksista. Toinen uhka on Covid-19-pandemian laajentuminen ja sen seuraukset. Pandemian tukahduttamiseen liittyvät rajoitustoimet ovat jo vuoden 2020 aikana ehittäneet aiheuttaa vaikeuksia etenkin yrittäjille. Vaikean tilanteen helpottamiseksi yrittäjät ovat poikkeuslain nojalla olleet oikeutettuja hakemaan työmarkkinatukea toimeentulonsa turvaamiseksi. Puolet näistä työmarkkinatukikustannuksista tulevat välittömästi kuntien maksettaviksi, joten tilanteen jatkuessa uhkana on kuntaosuusmaksujen määrän kasvu. Yrittäjille on vuoden 2020 aikana ollut tarjolla useita erilaisia avustuksia, mutta vuoden 2021 linjauksista ei vielä ole tietoa. Nopeaa helpotusta pandemiaan ja sen seurauksiin ei ole näköpiirissä, joten yritystoiminnan kannattavuuteen liittyviltä ongelmilta tuskin välttyään tulevanakaan vuonna. Tämä puolestaan vaikuttaa suoraan esimerkiksi kykyyn rekrytoida uusia työntekijöitä.

Seinättömän pajan osalta riskeihin kuuluu muiden yksiköiden henkilökunnan sitoutuminen ohjaukseen, mahdollinen yksittäisen työntekijän kuormittuminen ja haasteet yhteistyön toteutumisessa. Seurauksena voi olla valmentautujien sijoituspaikkojen vähentyminen ja riittämättömyys. Kuitenkin, kun toiminta suunnitellaan pitkäjänteisesti ja huolehditaan ennakoivasti jatkuvuudesta yksittäisten työtehtävien ja palvelujen osalta, vältetään liiallista kuormitusta. Työntekijöiden vaihtuessa tulee huolehtia oleellisen tiedon siirtymisestä.

Valtakunnallisella tasolla suurin riski on yleinen talouden suhdannetilanteen heikkeneminen, mikä näkyisi yt-neuvotteluina ja irtisanomisina. Uuraisten kunta ei ole työpaikkaomavarainen ja osa kuntalaisista käy töissä ympäristökunnissa, erityisesti Jyväskylässä. Ympäristökuntien työpaikkojen väheneminen näkyisi myös Uuraisilla. Pidemmän aikavälin seuraus edellisestä olisi pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu. Jos talous notkahtaa ja työpaikat tilapäisesti vähenevät, tällöin työllistämistoiminnan painopistettä on siirrettävä koulutuksiin ohjauksen ja muun osaamisen kehittämisen suuntaan.

Tuotannolliset ja taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden asettelussa tärkein määrittävä tekijä on työmarkkinatuen kuntaosuuslista. Kunnalle koituu säästöä jokaisesta listalta poistuvasta henkilöstä. Tavoitteena on saada vähennettyä listalla olevien henkilöiden määrää työvoimapolitiittisten toimenpiteiden kautta ja siten pienentää maksuosuuksia. Koronaohjeistukset mahdollistavat toistaiseksi esimerkiksi etävalmennuksen toteuttamisen kuntouttavassa työtoiminnassa.

Kuntalaisten käyttöön pyritään tuottamaan palveluita, joita lähialueella ei muuten olisi tarjolla. Uusimpana esimerkiksi asiamiespostin palvelut. Elämänhallintaan tähtäävien palvelujen avulla puolestaan vähennetään syrjäytymisestä aiheutuvia haittoja ja kustannuksia.

4500 Terveydenhuolto

Määrärahat

	TP 2019	MuutettuTA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	2 040	0	0	0
Toimintakulut	-6 359 543	-6 187 840	-6 153 700	34 140
Toimintakate	-6 357 503	-6 187 840	-6 153 700	34 140

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja/Jyte/KSSHP

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja/Jyte/KSSHP

Toiminnan kuvaus Terveydenhuollon osalta palvelujen järjestämisvastuu on Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksella. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannukset ovat talousarviossa Jyten ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin esitysten mukaisina. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin kuuluu myös psykiatrinen palveluasuminen. Toimintatietoja ei perusterveydenhuollosta ole vielä käytettävissä. Perusterveydenhuollon kustannukset sisältävät koulupsykologin ja pikkulapsipsykologin kustannukset.

Talousarvioraami on 6 394 000 euroa. Ehdotus alittaa raamin 240 300 euroa. Perusterveydenhuollon arvio perustuu suoraan JYTE:n arvioon. Erikoissairaanhoidon määräraha on sairaanhoitopiirin ehdotuksen 2.9.2020 mukainen. Erikoissairaanhoidon sairaanhoitopiiriltä tulevat menot ovat esityksessä 3 909 000 euroa.

Strategiset tavoitteet

Palvelut ja yhteisö: Kriittinen menestystekijä: Terveyspalvelut lähellä asiakasta		
	Mittari Arviointikriteeri: 1. Vastaanoitoille pääsy 2. Omatoiminen terveydestä huolehtiminen	Tavoitetaso 2021 1. Säilytetty vuoden 2019 taso. 2. HYVE-pisteen käyttöaste
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Lääkäri- ja hoitajapula, sekä psykiatrisen palveluasumisen mahdollinen lisääntyvä käyttö.

Tuotannolliset ja taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
	Toiminta/käyntikerrat			
	Avoterveydenhuollon käynnit	14 800	13 000	13 000
	Neuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	3 309	3 300	3 300
	Kuntoutus- ja erikoisvastaanotot	1 711	1 960	1700
	Kaupunginsairaala	1 521	1 700	1800
	Suun terveydenhuolto	3 468	3 700	3300

5001 SIVISTYSLAUTAKUNTA**Määrärahat**

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	582 452	386 650	508 780	122 130
Toimintakulut	-8 650 648	-8 709 060	-9 671 250	-962 190
Toimintakate	-8 068 196	-8 322 410	-9 162 470	-840 060

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Sivistyslautakunnan tehtäväalueeseen sisältyvät sivistystoimen, peruskoulutuksen, varhaiskasvatuksen, muun opetustoimen, joukkoliikenteen, kirjastotoimen, kulttuuritoimen ja liikuntatoimen vastualueet. Sivistyslautakunnan tehtävänä on luoda edellytyksiä kuntalaisten hyvinvoinnille.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sivistyslautakunnan talousarvioraami on 8 447 000 euroa. Pääomavuokrien osuus talousarviossa on 545.620 euroa, jolloin raamiksi muodostuu 8 992 620 euroa. Sivistyslautakunta ylittää raamin 179 960 euroa. Sivistystoimi on raamin mukainen, kun huomioidaan viraston sisäinen kunnan talousarvioon vaikuttamaton sisäinen vuokra. Perusopetus ylittää raamin 170 200 euroa ja varhaiskasvatus alittaa raamin 2 530 euroa. Muu opetustoimi ylittää raamin 2 180 euroa ja joukkoliikenne alittaa raamin 4 000 euroa.

Kirjastotoimen menot ylittävät raamin 10 110 euroa, talousarvio karsitaan raamiin. Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimen yhteenlasketut menot ovat raamin mukaiset.

Seutuyhteistyö jatkuu ja siitä on muodostunut pysyvä yhteistyörakenne, johon Uuraisten kunta osallistuu omalla asukasmäärään suhteutetulla maksuosuudellaan (opetustoimen seutustrategian jatko, verkostokaupunkiyhteistyö, hankinnat, henkilöstön täydennyskoulutus).

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo	Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämiseksi ei saada eri hallinnonaloilla riittävää sitoutumista tavoitteiden toteuttamiseksi. Kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot eivät resursoi omaa toimintaansa riittävästi ja riittävää sitoutumista ei saavuteta. Viestinnässä kuntalaisiin ja sidosryhmiin ei onnistuta riittävässä määrin. Henkilöstöresursointi on riittämätöntä.

5100 Sivistystoimi

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-77 484	-80 440	-84 220	-3 780
Toimintakate	-77 484	-80 440	-84 220	-3 780

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Edistetään erityisesti seuraavia asioita:

- perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen strategiatyötä jatketaan toiminnan taloudellisuuden ja laadun varmistamiseksi. Oppilasennusteet päivitetään huomioimaan laskeva syntyvyys.
- Keski-Suomen sivistystoimen yhteistyön jatkaminen ja alueellisten yhteistyömuotojen kehittäminen; yhteisiin hankkeisiin osallistuminen
- henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen (koulutus, koulujen hyvinvointi-iltapäivät, työnohjaus, tyhy-toiminta, kuntien yhteiset vesot ja hyvien käytänteiden vaihto)
- uuden henkilöstön perehdytykseen varataan henkilöstöresursseja
- kouluterveys ja sisäilmakyselyjen tulokset huomioidaan toiminnassa entistäkin korostetummin

5200 Peruskoulutus

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	265 456	118 100	186 900	68 800
Toimintakulut	-5 215 972	-5 293 750	-6 007 520	-713 770
Toimintakate	-4 950 516	-5 175 650	-5 820 620	-644 970

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Peruskoulun tehtävänä on antaa laadukasta yleissivistävää perusopetusta oppivelvollisille ikäluokille. Perusopetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on kehittää oppilasta monipuolisesti henkisesti, sosiaalisesti ja fyysisesti.

Perusopetuksen oppilasmäärä on vuonna 2017-2018 569 oppilasta, 2018-2019 599, 2019-2020 616, lukuvuoden 2020-2021 oppilasmäärä on 613. Lukuvuoden 2021-2022 arvio oppilasmäärästä on 614. Nettomenojen kasvu vuodesta 2020 vuoteen 2021 on 4,8 %. Menojen kasvua selittää Hirvasen koulun osalla tilakustannusten lisääntyminen uusien leasingrahoituksella hankittujen tilojen kokovuotisen käytön myötä, Kyynämöisten koululla menojen kasvua aiheuttaa myös uusien leasingrahoituksella otettujen tilojen käyttöönotto. Koulukeskuksella menojen kasvu aiheutuu pääosin henkilöstömenojen kasvusta yläkoulun oppilasmäärän kasvaessa ja nelijakoon siirtymisen vuoksi myös toisilla vuosiluokilla.

Uuraisten kunnan koulut antavat hyvää, opetussuunnitelman mukaista, yksilön huomioivaa perusopetusta turvallisessa, oppimista tukevassa ympäristössä. Oppimisympäristöjen tilat ja välineet ovat ajanmukaisia ja niitä huolletaan ja täydennetään vuosittain. Kouluissa on innostava ja kannustava työskentelyilmapiiri. Koulutuksella ja työnohjauksella huolehditaan henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä ja työssäjaksamisesta. Perusopetuksen päättävät oppilaat ovat yleensä kaikki päässeet jatkamaan opiskelua toisen asteen oppilaitoksiin.

Yhteistyö esiopetuksen, seurakuntien, kunnan hallintokuntien ja muiden keskeisten yhteistyötahojen kanssa toimii ja on tarkoituksenmukaista. Koulut ja kodit tekevät toimivaa yhteistyötä: kouluilla pidetään riittävästi vanhempainiltoja ym. tapaamisia sekä opettajan, oppilaan ja huoltajien yhteisiä arviointikeskusteluja, huoltajia kutsutaan koulujen erilaisiin tilaisuuksiin. Sähköposti- ja tekstiviestiyhteydet toimivat koulun arjessa. MultiPrimus ja Kurre opiskelija- ja kouluhallinto-ohjelma (mahdollistaa mm. oppilastietojen siirron sähköisesti kunnan koulujen välillä) on käytössä kaikilla kouluilla. Lisäksi kouluilla on käytössä www-liittymä Wilma, jota voivat käyttää; opettajat, huoltajat, koulun henkilökunta, oppilashuolto, kouluterveydenhuolto ja oppilaat. Wilmalla voidaan merkitä/kuitata pois- saoloja, nähdä lukujärjestykset, ilmoittaa oppilaiden kokeet, tehdä oppilasarvioinnit, tiedottaa yms. Tietotekniikka- hankitoja jatketaan siten, että kaikille oppilaille varmistetaan riittävät välineet etäopiskeluun mahdollisten poikkeuksellisten opetusjärjestelyjenkin aikana.

Perusopetuksen strategiaa jatketaan toiminnan taloudellisuuden ja laadun varmistamiseksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Uuden teknologian hyödyntäminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Perus- ja esiopetuksen opettajien perehdyttäminen uuteen välineistöön, ohjelmistoon ja käyttöön perusopetuksessa	Perehdytyspäivien määrä	Jokaisessa opetusryhmässä on opetussuunnitelman mukainen taso opetuksessa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Covid-19 epidemian arvaamaton kehittyminen.

Opettajien sitoutuminen laitteiden ja ohjelmistojen käyttöön opetuksessa.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
1. Laadukas perusopetus	Tuntikertymät/tuntikehysindeksi tuntia /koulu - yleisopetus - erityisopetus - kerhoto - tukiovetus	Tunti-indeksi: HI 1,59 HÖ 1,47 KYY 1,47 KK alakoulu 1,36 yläkoulu 1,66 k.a alakoulut 1,47 Yleisopetus kevät 910 vkt syksy 943 vkt Erityisopetus syksy 169vkt kevät 172 vkt Kerhot 251 h Tukiovetus 298,75 h	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,53 HÖ 1,59 KYY 1,44 KK alakoulu 1,34 yläkoulu 1,64 k.a. alakoulut 1,48	Tunti-indeksi tavoite: HI 1,55 HÖ 1,63 KYY 1,48 KK alakoulu 1,36 yläkoulu 1,75 k.a. alakoulut 1,50
2.Kodin ja koulun yhteistyö		Vanhempainillat 19 kpl Arviointikeskustelut 611 kpl Juhlat/retket 32 kpl	Vanhempainillat arviointikeskustelut juhlat/retket	Vanhempainillat arviointikeskustelut juhlat/retket
3. Pätevät opettajat	Muodollinen kelpoisuus	Yksi päätoiminen opettaja muodollisesti epäpätevä	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia
4. Hyvät oppimistulokset	Perusopetuksen päättötodistus Jatko-opiskelupaikka perusopetuksen jälkeen	Kaikki (9. lk) saivat päättötodistuksen ja pääsivät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa Ruotsin ja englannin valtakunnallisiin kokeisiin osallistuttu, tulokset valtakunnallista keskituloa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa
5. Tarkoituksenmukainen kouluverkko		2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua 1 perusopetusta vuosiluokille 1-4 antava koulu, 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)	2 kpl perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, 1kpl 1-4 perusopetusta antava koulu. 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus).	2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, yksi 1-4 vuosiluokille perusopetusta antava koulu,1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava:1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)

6.Yhtenäisen perusopetuksen kehittäminen		<p>Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu</p> <p>Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi-Primus opiskelijahallinto/työjärjestys ohjelma.</p> <p>Uuden ops:in mukaiset otettu käyttöön, arviointi- ja kehittämisen jatkuu edelleen.</p>	<p>Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu.</p> <p>Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi-Primus-opiskelijahallinto/työjärjestys ohjelma.</p> <p>Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjyyskasvatus Ops-päivitykset Tiimit</p>	<p>Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu.</p> <p>Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi-Primus-opiskelijahallinto/työjärjestys ohjelma.</p> <p>Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjyyskasvatusta lisätään toteuttamalla yritysryhmäohjelma.</p> <p>Ops-päivitykset</p>
--	--	---	---	--

Oppilaskohtaiset hinnat

oppilasmäärät kouluittain	2018-2019	2019-2020	2020-2021	Menot/oppilasta 2019/netto	Menot/oppilasta 2020/netto	Menot/oppilasta 2021/netto
Hirvasen koulu	143	155	164	7295	7289	8598 oppilaat: kevät 164 syksy 161 k.a 162,5
Höytiän koulu	73	67	59	9053	9460	11240 oppilaat: kevät 59 syksy 59 k.a 59
Kyynämöisten koulu	62	63	63	8184	8165	9365 oppilaat: kevät 63 syksy 57 k.a 60
Koulukeskus 1-9 luokat	321	331	327	8283	8419	9413 oppilaat: kevät 327 syksy 337 k.a 332
Kaikkien koulujen oppilasmäärä yht.	599	616	613			
Menot /oppilaskeskisarvo				8204	8210	9360

5300 Varhaiskasvatus

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	223 360	176 500	221 180	44 680
Toimintakulut	-2 655 659	-2 585 070	-2 739 070	-154 000
Toimintakate	-2 432 299	-2 408 570	-2 517 890	-109 320

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Uuraisilla varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai muuna varhaiskasvatuksena kuten kerhotoimintana. Yksityisen varhaiskasvatuksen järjestämiseksi (päiväkodit ja perhepäivähoito) Uuraisten kunta myöntää perheille palvelusetelin. Koulun aloitusta edeltävä esiopetus on toiminnallisesti varhaiskasvatusta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toimintavuonna 2017–2018 varhaiskasvatuksen lapsimäärä oli 295, joista kunnallisissa palveluissa oli 218 lasta ja yksityisissä palveluissa 77 lasta. Toimintavuonna 2018–2019 asiakasmäärä oli yhteensä 308, joista kunnallisissa palveluissa 238 lasta ja yksityisissä palveluissa 70. Toimintavuonna 2019–2020 asiakasmäärä oli yhteensä 296 lasta, joista kunnallisissa palveluissa 223 ja yksityisessä 73. Toimintavuoden alussa 2020–2021 asiakasmäärä varhaiskasvatuksessa on yhteensä 257, joista kunnallisessa 188 lasta ja yksityisessä 69 lasta. Vaikka asiakasmäärä on ollut noususuhdanteinen vuosia, tulevalla toimintakaudella lapsimäärä on keskimäärin 30 lasta edellistä vuotta vähäisempi. Erityisesti lapsimäärä on vähentynyt kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Kevät 2020 on ollut koronan vuoksi poikkeuksellinen, ja sen vaikutusten myötä kasvun ennustaminen tarkasti on entistä vaikeampaa. Lapsimäärän väheneminen ja syntyvyyden lasku syksyllä 2020 näkyy kaikissa muissakin lähialueen seutukunnissa (Seutukous 25.9.2020).

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot koostuvat pääosin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Koska asiakasmäärä vaikuttaa vähenevän toimintavuodelle 2021, myös toimintatuotot asiakasmaksuissa vähenevät. Parhailaan keskustellaan valtakunnallisesti koronan aiheuttamista poissaolohyvityksistä, mikä saattaa tehdä nopeita muutoksia asiakasmaksulakiin. Tämän lisäksi valtakunnallisesti korotetaan tuloeroja vuoden 2021 aikana, mikä pienentää myös toimintatuottaja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa.

Toisaalta talousarvioon on lisätty varhaiserityiskasvatuksen ostopalvelujen toimintatuotot, koska ne ovat toteutuneet parina viime vuotena odotetusti. Myös varhaiskasvatuspalveluiden myynti ulkopaikkakuntalaisille on noussut tavoitteiden mukaisesti viime toimintakaudesta. Lisäksi varhaiskasvatus on saanut valtiolta erityisavustusta varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020 – 2021 sekä koronaviiruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen. Näiden tekijöiden vuoksi toimintatuotot kasvavat vuonna 2021.

Uuraisten kunnan varhaiskasvatustyöyksiköt tarjoavat varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaista laadukasta varhaiskasvatusta turvallisessa sekä lapsen kehitystä ja oppimista tukevassa ympäristössä. Varhaiskasvatusympäristöjä arvioidaan säännöllisestä ja niiden toimintaa kehitetään toimintaa tukevaksi. Henkilöstön täydennyskoulutuksella turvataan henkilökunnan ammattitaidon kehittäminen. Koronan myötä koulutus- ja majoituspalveluiden menot ovat vähentyneet, minkä odotetaan jatkuvan myös vuonna 2021. Kannustavaan ja osavaan työilmapiiriin panostetaan jatkossa enemmän yksikkökohtaisesti henkilöstön työssäjaksamisen lisäämiseksi ja koronatartuntojen ennaltaehkäisemiseksi. Yhteistyö eri toimijoiden (päiväkodit, esiopetus ja perusopetus) edistää jatkumoa lapsen oppimisen polulla. Valtakunnallisesti on vahvaa keskustelua joustavan opinpolun ja kaksivuotisen esiopetuksen linjauksista, millä toteutuessaan on merkittäviä vaikutuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen lähivuosina. Myös Uuraisten kunnan varhaiskasvatuksen tulee varautua ajoissa mahdollisiin muutoksiin.

Varhaiskasvatus tekee säännöllistä ja tavoitteellista yhteistyötä esiopetuksen, perusopetuksen, seurakunnan, muiden hallintokuntien ja toimijoiden kanssa. Yhteistyö kodin kanssa on tärkeää ja perheiden osallisuus varhaiskasvatuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa on yksi toiminnan kulmakivi. Sitä tuetaan päivittäisillä kohtaamisilla ja erilaisilla yhteydenpitovälineillä sekä yhteisillä tilaisuuksilla. Koronakevään 2020 aikana henkilöstö opetteli ja otti haltuunsa uudenlaisiakin yhteydenpitotapoja niin perheisiin kuin yhteistyökumppaneihin, ja näiden menetelmien kehittämiseen hankitaan lisäkoulutusta koko henkilöstölle vuonna 2021. Digitalisaatio ja digiosaamisen kehittäminen on yhtenä tavoitteena henkilöstön osalta vuonna 2021. Valtiolta saadulla erityisavustusrahoituksella vastataan osittain tähän tarpeeseen. Erityisavustuksen perusteella varhaiskasvatuksen määrärahoista varataan myös vuo-

delle 2021 perhetyön sosionomi, joka tuo oman lisänsä perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä kunnan sisäisen yhteistyön tiivistämiseen.

Pienten (alle kolme ryhmää) yksiköiden haasteena on resurssin riittävyys ja henkilöstösuhdeluvun turvaaminen työntekijöiden koulutuksen tai muun poissaolon seurauksena. Sen vuoksi henkilöstökoulutuksen tai sairauspoissaolon vuoksi yksikköön palkataan usein sijainen. Varhaiskasvatuksen varahenkilöresurssi ei riitä kattamaan mahdollisia pitkiä sairaus- tai muita poissaoloja, minkä vuoksi sijaismenoihin on toimintavuodelle 2021 varattu kuluja edellistä vuotta enemmän. Myös vuoden 2020 toteumaraportit vahvistavat, että sijaismenot ovat olleet aiemmin riittämättömät.

Toimintakautena 2020 lakkautettiin Jokilaivan päiväkotitoiminta, mikä osaltaan vähensi lapsimäärää varhaiskasvatuksessa. Toisaalta tämä on tuonut painetta Pikkulan päiväkotitoimintaan Kirkonkylällä sekä yksityiseen päiväkotitoimintaan Helmeen, joihin lapsilukumäärän lisääminen on rajallista. Tämä tuo haasteen, että kirkonkylän asukkailla kunnallisia varhaiskasvatustalvupalveluita joudutaan tarjoamaan Kangashäkin puolelta. Riskinä on myös palvelusetelimenojen lisääntyminen, jos asukkaat hakevat varhaiskasvatustalvupalveluita toisen kunnan alueelta. Palvelusetelimenojen on kuitenkin arvioitu toteutuvan vuoden 2020 tasolla myös vuonna 2021, koska asiakasmäärä näyttää edelleen pysyvän maltillisena eikä syksyn 2020 toteumaraportin perusteella ole tarvetta palvelusetelimenoja kasvattaa. Palvelusetelimenojen kasvua ennusti talousarviovuonna 2020 oman kunnallisen tuotannon väheneminen. Jokilaivan päiväkodista luovuttiin ja esiopetus jatkui suunnitelmista poiketen Oikarinmäen kiinteistössä, koska yksityinen palveluntuottaja ei ollut valmis ottamaan koko kiinteistön kustannuksia itselleen. Näin ollen lapsimäärä ei yksityisessä varhaiskasvatuksessa merkittävästi kasva, eli palvelusetelimenot eivät nouse syksyn 2020 perusteella. Palvelusetelimenojen ennustetaan pysyvän samansuuruisina vuonna 2021.

Kehityksen ja oppimisen tuen tarve varhaiskasvatustalvupalveluissa kasvaa edelleen, osin myös koronakriisin myötä. Lapsen tuen järjestämisen näkökulmasta on tärkeää, että tukitoimet toteutuvat arjessa, jonka vuoksi palveluissa tulee olla riittävä määrä ryhmä- ja/tai henkilökohtaisia avustajia. Ryhmä- ja/tai henkilökohtaisten avustajien määrää toimintavuosittain ei pystytä tarkkaan ennalta ennakoimaan, jonka vuoksi niille varataan vuodelle 2021 kaksi määräraikaista resurssia edellisen vuoden perusteella. Resurssit käytetään vain tarpeen niin vaatiessa.

Varhaiskasvatuksen kerhotoiminta on vastannut hyvin niiden perheiden varhaiskasvatustalvupalveluiden tarpeeseen, joilla ei ole työn tai opiskelun vuoksi tarvetta esimerkiksi päiväkotipaikalle. Uuraisilla kerhopaikkoja jonotetaan, eli kysyntää palvelulle on paljon. Kerhotoimintaa jatketaan keskustassa ja Kangashäkissä. Koska varhaiskasvatuksen kerhotoiminta kuuluu varhaiskasvatustalvulain alaiseen muuhun varhaiskasvatustoimintaan, tulee kerhotoiminnan vastata myös varhaiskasvatustalvulle asetettuihin tavoitteisiin. Tämän vuoksi vähintään toinen kerhon työntekijöistä on varhaiskasvatuksen opettajan kelpoinen.

Päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Tämän mukainen henkilöstörakenne tulee olla kunnissa vuoteen 2030 mennessä. Jotta tavoite saavutettaisiin Uuraisten varhaiskasvatustalvupalveluissa, uusien rekrytoitavien työntekijöiden tulisi olla varhaiskasvatuksen opettajia. Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuuden haasteiden vuoksi, vuodelle 2021 opettajien määrä nousee ainoastaan yhdellä. Vakituisten lastenhoitajien määrä ei laske luonnollisten poistumien, kuten eläköitymien kautta vuoteen 2030 mennessä, jonka vuoksi avoimeksi jääneet tehtävät täytetään määräraikaisesti ja muutetaan myöhemmin opettajan vakansseiksi.

Vastatakseen pätevien varhaiskasvatuksen opettajien saamiseen kuntaan, on ajankohtaista miettiä varhaiskasvatuksen opettajien palkkauksen parantamista. Uuraisten kunnan lähikunnissa on varhaiskasvatuksen opettajien palkkoja nostettu keskimäärin 50 – 140 euroa / kk kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen alarajan yläpuolelle, minkä lisäksi myös varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja päiväkodinjohtajien palkkausta on nostettu. Mikäli Uuraisten kunta haluaa säilyttää kilpailukykyä varhaiskasvatuksen opettajien saatavuudessa lähikuntiin verrattuna ja varautuessa vuoden 2030 lakimuutokseen henkilöstömitoituksen osalta, tulisi palkkoja korottaa varhaiskasvatuksen opettajilla, varhaiskasvatuksen erityisopettajilla sekä päiväkodinjohtajilla 100 eurolla kuukaudessa. Vuoden 2021 henkilöstömäärällä talousarvion raami ylittyisi 21 800 eurolla / vuosi.

Yksityisen varhaiskasvatuksen määrä on vakiintunut. Yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliä maksettiin vuonna 2016–2017 80 lapsesta, 2017–2018 71 lapsesta, 2018–2019 70 lapsesta ja syksyllä 2020 yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasmäärä on noin 70. Tämä määrä pysyy todennäköisesti samana myös vuonna 2021. Muista kunnista ostetaan paikkoja vain tarpeen mukaan. Muista kunnista palveluiden ostojen määrä 1-3/vuosi. Vuoden 2020 perusteella muut kunnat ostavat paikkoja Uuraisilta keskimäärin 3 – 5 lasta per vuosi.

Talousarvion laadinta nojaa suurelta osin vuoden 2020 talousarvion laadintaan, koska koronakevät 2020 asiakasmaksujen hyvittämisten, hoitopäivien toteutumisen sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön lomautusten vuoksi ei anna varmuutta arvioida toteutuneita kustannuksia.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Varhaiskasvatuksen strategiset tavoitteet pidetään edellisen suunnitelman mukaisina tulosten mitattavuuden ja vertailukelpoisuuden vuoksi. Lisäksi varhaiskasvatusjohtajuudessa on ollut muutoksia kesken toimintavuoden 2020, ja alkuvuodesta 2021 tulee vielä uusi muutos vakituisen varhaiskasvatusjohtajan sijaisuuden järjestämiseksi. Strategiset tavoitteet tulee olla sellaiset, että ne pystytään saavuttamaan myös sijaisjärjestelyillä, laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden turvaamiseksi.

Kriittinen menestystekijä: Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti		
Tavoite: Varhaiskasvatuspalveluita järjestetään siinä laajuudessa ja siinä muodoin kuin on tarpeen.	Mittari: Perheet saavat varhaiskasvatuspäätöksen lain asettamassa aika-aulussa. Päätöksenteossa otetaan huomioon perheen toive, asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet.	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021: Perheet saavat varhaiskasvatuspäätöksen viimeistään 2 vkoa ennen toivottua hoidon alkua. Perheet saavat hoitopaikan kohtuullisen matkan päästä kotoa/työpaikkaa.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	
Kriittinen menestystekijä: Laadukas pedagoginen varhaiskasvatus		
Tavoite: Varhaiskasvatuksen suunnitelmilla ja toiminnalla tavoitetaan sille asetetut tavoitteet.	Mittari: 1. Henkilöstö ja perheet osallistuvat toiminnan arviointiin. 2. Henkilöstön kelpoisuudet ja koulutustaustat.	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021: 1. Asiakastytyväisyys- ja henkilöstökyselyt järjestetään 2 kertaa vuodessa. Tulosten tavoite on <3 (mittari 1–5) 2. Ryhmässä 1–2 varhaiskasvatuksen opettajaa.
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen		
Kriittinen menestystekijä: Hyvinvoiva työyhteisö		
Tavoite: Työyksikön työtä johdetaan pedagogisesti ja työyhteisön sisäiset haasteet ratkaistaan ennaltaehkäisevästi.	Mittari: Henkilöstökyselyt, sairauspoissaolotilastot	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021: Sairauspoissaoloihin reagoidaan nopeasti ja varhaisen tuen puuttumisen mallin mukaisesti. Työn mielekkyyteen kiinnitetään huomiota ja vastuu työnjohtamisesta jalkautetaan mahdollisuuksien mukaan lähelle työntekijää. Kyselyissä tulosten tavoite on <3 (mittari 1–5)

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- Asuinalueiden asukasmäärät tai perheiden palvelutarpeiden määrä kasvavat ennustetta suuremmaksi eikä palvelua voida tarjota omalta asuinalueelta. Tämän vuoksi perheet kuljettavat lapsia palveluihin pitkän matkan tai palvelu ostetaan esim. toisesta kunnasta.
- Perheille ei jää todellista valinnanvaraa yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen tai palvelumuodon valinnan välillä, koska palveluita ei ole riittävästi omalla alueella tai kohtuullisen matkan päässä tarjolla.

- Henkilöstö- ja asiakaskyselyt eivät toteudu siinä laajuudessa, että kyselyiden perusteella voidaan yleistää tuloksia. Vastaajien määrä on niin pieni, ettei yksityisyydensuojan vuoksi tuloksia voida hyödyntää.
- Henkilöstön välinen vuorovaikutus on puutteellista, mikä johtaa ristiriitaisiin tilanteisiin työntekijöiden välillä. Lain asettamat vaatimukset koetaan liian korkeiksi, jolloin työn kuormittavuus koetaan suurena.
- Esimies ei puutu työyhteisön ongelmiin ajoissa, jolloin asioiden ratkaisuun tarvitaan ulkopuolista apua ja prosessi kestää pidempään.
- Työntekijä ei koe työnimua, jonka vuoksi työn mielekkyys ja tehokkuus laskee ja sairauspoissaolot kasvavat.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TA 2019	TA 2020	TA 2021
Varhaiskasvatuspalvelut ovat tehokkaasti ja resurs-siviisaasti käytössä.	Käyttöasteseuranta on < 80%.	< 80 %	< 85 %	< 85 %
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TA 2019	TA 2020	TA 2021
Henkilökunta tuntee varhaiskasvatuksen perusteh-tävän ja tavoitteet.	Henkilöstö osallistuu ammat-titaitoa kehittävään täyden-nyskoulutukseen vähintään 3krt/toimintavuosi.	< 3	< 3	< 3
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Palveluiden järjestämisen kustannukset kehittyvät maltillisesti	Palvelun hinta/yksikkö €			
	Perhepäivähoito	67,20	71,00	73,80
	Pikkula (sis. vuoroahoito)	72,00	59,80	65,05
	Hirvanen	63,70	55,50	71,60
	Esiopetus	41,60	35,30	56,90
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	19,70	27,00	32,20
	Kerhotoiminta	26,50	30,20	49,20
	Yksityinen varhaiskasvatus	59,30	56,60	49,00
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				
Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Yksikkökohtaisen palvelun hinnan kustannukset kehittyvät maltillisesti	Toteutuneet hoitopäivät			
	Perhepäivähoito	1052	750	1600

	Pikkula (sis. vuoroahoito)	8784	11000	11000
	Hirvanen	3956	4000	4000
	Esiopetus	11802	10500	10500
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	6248	5000	5000
	Kerhotoiminta	1453	850	850
	Yksityinen varhaiskasvatus	9670	11000	11000
Toteutuminen tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen				

5400 Muu opetustoimi

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-71 869	-68 070	-71 180	-3 110
Toimintakate	-71 869	-68 070	-71 180	-3 110

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetuksen jälkeinen koulutus ns. toisella asteella (lukiot ja ammatilliset oppilaitokset). Musiikkioppilaitokset, kunta jäsenenä Ala-Keiteleen musiikkiopistossa. Kansalaisopisto, kunta kuuluu Jyväskylän kansalaisopiston toimialueeseen.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Tarvittavien toisen asteen koulutuspalveluiden saannin turvaaminen ja annettavan koulutuksen kehittäminen yhteistyössä naapurikuntien ja oppilaitosten kanssa.		Jyvässeudun yhteistyötä 2. asteen koulutuksen kehittämisessä jatkettu Opinto-ohjaaja on yhteydessä laajalti 2-asteen kouluihin myös Jyvässeudun ulkopuolelle	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä
Laadukkaan harrastustoiminnan ja yleissivistävän koulutuksen tarjoaminen kohtuuhinnalla kysynnän mukaan (kansalaisopisto)		Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1100 tuntia, hinta 35€/h	Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1310 tuntia, hinta 35€/h	Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1310 tuntia, hinta 35€/h

5500 Joukkoliikenne

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-10 051	-13 000	-9 000	4 000
Toimintakate	-10 051	-13 000	-9 000	4 000

Tilivelvöllinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnan ostamien koululais- ja asiointiliikenne kilpailutettiin vuonna 2019 ja uudet sopimukset astuivat voimaan. Sopimukset sisältävät: koululaiskuljetukset, asiointiliikenteen oman kunnan alueella sekä oppilaskuljetukset kunnan ulkopuolisiin erityiskouluihin. Kunnan ostamia koulukuljetuksen linja-autovuoroja voivat käyttää myös muut kuntalaiset. Asiointiliikennettä on 1 krt/vko koko kunnan alueella.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä:		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Kuljetusten kilpailuttamisen loppuun saattaminen	Kilpailutuksen toteutuminen	Kilpailutus toteutettu, tehdään tarvittavia reittimuutoksia
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
1. Tarkoituksen- mukaisten ja toimivien asiointiliikenneyhteyksien järjestäminen kylille			Asiointiliikenne hoidetaan kutsutaksi- periaatteella	Asiointiliikenne hoidetaan kutsutaksi- periaatteella
2. Monipalveluliikenteen jatkaminen ja kehittäminen kunnan alueella.			Monipalveluliikennettä toteutetaan, mikäli koulukuljetukset sen mahdollistavat	Monipalveluliikennettä toteutetaan, mikäli koulukuljetukset sen mahdollistavat

6100 Kirjastotoimi

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	14 577	10 150	15 900	5 750
Toimintakulut	-233 163	-216 150	-231 270	-15 120
Toimintakate	-218 586	-206 000	-215 370	-9 370

Tilivelvöllinen: Kirjastonjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kirjastolain mukaan kunnan tehtävä on kirjastotoiminnan järjestäminen.

Laissa määritellään yleisen kirjaston tehtäviksi:

1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisäilytöihin

- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua

Kirjaston tavoitteena on laadukkaiden, pääosin maksuttomien kirjasto- ja tietopalveluiden sekä sähköisten palveluiden tuottaminen ja oheistoimintojen kehittäminen. Uuraisten kirjasto on kunnan ainoa jatkuvatoiminen kulttuurilaitos, jolla on tärkeä merkitys ja vaikuttavuus osana kunnan hyvinvointipalveluja. Uuraisten kirjasto kuuluu Keski-kirjastoverkkoon ja PiKe-alueeseen, jonka alueellisesta kehittämisestä vastaa Tampere.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

- kirjaston Eroon ysäristä-remontin valmistuttua hyödynnetään entistä monitoimisempia tiloja: aineistot hyvin esille, erotelut lajityyppiluokat, lasten ja nuorten entistä profiloituneet osastot, avara lehtialue hiljaisemmalla sijainnilla
- asiakastekniikkaan panostetaan; kirjastojen tehtävä digituessa on ensisijaisesti tarjota tilat ja laitteet
- keskitytään markkinoimaan kirjastotilaa tehokkaasti eri toimijoiden käyttöön
- huomioidaan koronaepidemiatilanne kaikessa toiminnassa: tekniikan toimivuus, digitaaliset toiminnot ja palvelut (esim. kirjavinkit, kirjailijavierailut verkossa tms.)
- somen hyödynnys
- tulevassa hanketyössä keskitytään digisenioripalvelujen parantamiseen ja virtuaalisten kirjailija- ja kirjavinkkarivierailujen kehittämiseen koulu yhteistyössä - yhteistyö muiden kirjastojen ja hallintokuntien sekä muiden toimijoiden kanssa, pyrkimys asiakasavusteisuuteen erityisesti hanketyössä
- senioriväestön määrä kasvussa: kartoitetaan kirjaston kotipalvelun käynnistysmahdollisuuksia: aineistot kasaa kirjasto ja yhteinen työntekijä toisen hallintokunnan kanssa / kuljetus ostopalveluna
- selvitetään tilastojen avulla mahdollisuutta lisätä omatoimiaikaa (korona-aika on selkeästi tuonut asiointia oma-toimipainotteiseksi, jatkunee näin) palveluaikaa pari tuntia nipistämällä sekä sitä, olisiko omatoimitorstai järkevää siirtää omatoimiperjantaiksi (perjantai on ilmennyt melko hiljaiseksi palveluasiointipäiväksi jo ennen koronaepidemiaa). Torstain palveluaika olisi sopiva myös palvelutaksin asiakkaille. Koko muutos mahdollistaisi osaltaan kotipalvelun alkutoimia sekä hanketyön toteuttamista. Hiljaisten aikojen palveluaika syö aina resursseja muusta toiminnasta koska henkilökunnan oltava asiakaspalveluvalmiudessa.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä 1.1 : Aineistokokoelman kehitys		
	Mittari Arviointikriteeri: Kokoelmassa riittävästi uutta ja houkuttavaa materiaalia sekä toimiva kirjasto-tila	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021 Aineistokokoelma palvelee käyttäjäryhmiä palvelu- ja omatoimiaikana. Aineiston oltava hyvin esillä, mitä Eroon ysäristä-tilauudistukset tulevat. Kirjastossa on oltava erilaisia tiloja erilaiseen käyttöön.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	
Kriittinen menestystekijä 1.2 : Riittävä, ammattitaitoinen ja jaksava henkilökunta		
	Mittari Arviointikriteeri: Kirjaston henkilöstö määrä on riittävä ja henkilöstö omaa tiedolliset ja taidolliset valmiudet muuttuvassa tehtäväympäristössä; työolot ja ergonomia	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021 Senioriväestön määrän kasvu kunnassa vaatii kotipalvelun kehittämistä ja aloittamista. Selvitetään yhteistyömahdollisuuksia vanhustyön ja kulttuuritoimen kanssa. Osallistutaan erityisesti PiKe-kirjastojen koulutuksiin ja verkostoidutaan tilanteen mukaan.

		Ergonomialla, riittävällä henkilöresurssilla ja henkisen kuormituksen tiedostamisella ja rajoittamisella esim. työjärjestelyin voidaan taata henkilökunnan jakamista ja kirjastopalvelun toimivuutta.
Kriittinen menestystekijä 1.3 : Yhteistyö eri toimijoiden kanssa		
	Mittari Arviointikriteeri: Kirjastossa kehitetään paikallista ja laajempaa yhteistyötä, myös hankkeet	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021 Keskitytään erityisesti kouluyhteistyön ylläpitoon ja seniorityön kehittämiseen hallinkuntien yhteistyöllä sekä yhteistyöhön nuoris- ja kulttuuritoimen kanssa.
Kriittinen menestystekijä 1.4 : Teknisten innovaatioiden hyödyntäminen		
	Mittari Arviointikriteeri: Omatoimikirjastopalvelun kehittäminen	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021 Tilaa käytetään remontin mahdollistamalla uusilla tavoilla, kaksi lainaus-palautusautomaattia jatkossa atk-tuen suosituksesta ja koronaepidemia huomioiden. Selvitetään omatoimiajan lisäämistä ja omatoimipäivän vaihtoa perjantaiksi (hiljainen asiointipäivä).
Kriittinen menestystekijä 1.5 : Tiedottaminen ja markkinointi		
	Mittari Arviointikriteeri: Tiedottaminen ja markkinointi myös ei-kirjastonkäyttäjää tavoittavaksi	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021 Tiedotus monikanavaisesti ja edullisesti.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- resurssien niukkuus

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
1 Kirjastoaineiston laajuus	Hankintamääräraha €/as Kirjojen määrä Muun aineiston määrä	11.6 30 810 4533	8 31000 5000	9.5 30 000 4000
2. Kirjaston käyttö	Lainaaajien määrä Lainaaajia asukasmäärästä % Lainauksien määrä, koko ain Kirjastokäyntejä/asukas Aukiolotunteja viikossa	1296 35 79419 22.6 90 (sis kaiken aukiolon)	1200 32 80 000 21 91 (sis.kaiken aukiolon)	1100 (korona) 33 50 000 (korona) 14 (korona) 85 (sis kaiken aukiolon)
3. Taloudellisuus	€/laina	2.9	2.7	4.6 (korona)
4. Oheistoiminnot	näyttelyt; määrä näyttelyt, kävijät lukupiirikerrat tiedonhakukoulutus, kirjastoon	7 1000 vaikea arv. (kansal.op.)	4 1000 (kansal. op.)	3 700 (korona) (kansal.op.)

tutust.; osall. kaikki	488	200 (kaikki)	200
satutuntivierailut, määrä	6	6	4
satutuntivierailut, osall.	368	200	200
kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, määrä	7	6	4 (virtuaalisia?)
kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, osall.	281	350	300
elokuvaesitykset, kpl	4	2	- (kultt.toimi v. 2020 →)-
elokuvaesitykset, osall.	205	60	

6200 Kulttuuritoimi

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	3 173	2 800	2 800	0
Toimintakulut	-21 260	-43 450	-44 230	-780
Toimintakate	-18 087	-40 650	-41 430	-780

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Kulttuuripalveluiden tehtävänä on koordinoida, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuritoiminnan tavoitteena on hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen tarjoamalla yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen omassa lähiympäristössä. Toimintaa toteutetaan kunnan omana toimintana sekä yhteistyössä järjestöjen, yhteisöjen, sisällöntuottajien ja maakunnallisten verkostojen kanssa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Vapaa-aikapalveluiden nimenmuutoksen yhteydessä kulttuuritoimi -nimike vaihtuu kulttuuripalveluiksi. Kulttuuripalvelut järjestää konsertti- ja teatteritapahtumia ja muita kulttuuritapahtumia sekä koordinoi ja osatoteuttaa yhteistyössä järjestettäviä tapahtumia, kuten Uuraisten viikko ja Itsenäisyyspäivän juhla. Lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa järjestetään KulttuuriKuukka -yhteistyönä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, kirjaston ja seutukunnallisen Lasten kulttuurikeskus Kulttuuriaitan kanssa. Lisäksi kulttuuripalvelut on mukana maakunnallisessa Nuoret ja osallisuus kulttuuritoiminnassa -hankkeessa. Kotiseutumuseo pidetään avoinna kesällä kolmen viikon ajan. Kulttuuripalvelut vastaa yhdessä liikunta- ja nuorisopalveluiden kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Kulttuuripalvelut jakaa järjestöille ja muille toimijoille kohdeavustuksia paikallisen kulttuuritoiminnan tuottamiseen.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat, saavutettavat ja monipuoliset kulttuuripalvelut kuntalaisille sekä paikallisen kulttuurituntemuksen edistäminen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistävän ja saavutettavan kulttuuritoiminnan järjestäminen, koordinointi ja osatoteuttaminen	Tapahtumien ja toimintojen määrät, osallistujamäärät Tapahtuman luonteen mukaan voidaan kerätä laadullista palautetta Kotiseutumuseon aukiolopäivät ja kävijämäärät Henkilöstöresurssit ja yhteistyö	Tarjotaan eri ikäryhmille kulttuuritoimintaa omana toimintana ja yhteistyössä Kotiseutumuseo avoinna kesällä kolme viikkoa. Koululuokkien vierailut museolla. Vahvistetaan toiminnan saavutettavuutta sosiaalisin/ taloudellisin perustein jaettavilla ilmaislipuilla

		Toiminnan määrä suhteuttaminen rajallisiin henkilöstöresurssiin ja yhteistyön lisääminen järjestöjen kanssa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Saavutettavat kulttuuripalvelut lapsille ja nuorille		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Järjestää saavutettavaa ja yhdenvertaisuutta edistävää lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa	Tapahtumien ja toimintojen määrät, osallistujamäärät Tapahtuman luonteen mukaan voidaan kerätä laadullista palautetta Henkilöstöresurssit ja yhteistyö	Tarjotaan monipuolista kulttuuri-toimintaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa kulttuuriopetussuunnitelman mukaisesti. Tehdään yhteistyötä Kulttuuriantan kanssa Tarjotaan kulttuuritoimintaa lasten ja nuorten vapaa-aikaan yhteistyössä
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen kulttuuritoiminnan järjestämiseksi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Järjestöt ja toimijat toteuttavat kuntalaisille kulttuuritoimintaa	Jaetut järjestöavustukset Kunnan koordinoimien ja osatoteuttamien toimintojen määrä ja osallistujamäärät Tapahtuman luonteen mukaan voidaan kerätä laadullista palautetta Elokuvalisenssin käyttömäärä	Järjestöt ja toimijat toteuttavat monipuolisesti kulttuuritoimintaa Kulttuuritoimi koordinoi ja osatoteuttaa Uuraisten viikkoa ja muita tapahtumia Kulttuuripalvelut tarjoavat järjestöille käyttöön elokuvalisenssin koulukeskuksen auditorioon
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- keskeiset tehtävät ja palvelut kulttuuripalveluissa yksittäisen työntekijän vastuulla ja henkilöstöresurssien rajallisuus
- asianmukaiset puitteet ja tilat kulttuuritapahtumien järjestämiseen (esteettömyys, äänentoisto, tilojen käytettävyys yms.)

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Kulttuuritapahtumat (toteutus, koordinointi, osatoteutus)	tapahtumien määrä	8	9	9
	osallistujamäärä	930		
	Uuraisten viikko tapahtumien määrä	22	10	10
	Elokuvalisenssi esityskerrat	2100		5
Kotiseutumuseo	aukioloaika (h) kävijämäärä	50 188	50	50
Lasten ja nuorten kulttuuritoiminta	tapahtumien määrä osallistujamäärä	24 1564	15	15

Järjestöjen ja toimijoiden avustukset	euroa/asukas (3681)		1,07 €	1,36 €
Kulttuuritoimen kokonaiskustannukset	euroa/asukas (3681)	5,78 €	10,87 €	11,26 €

6300 Nuorisotoimi

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	31 740	27 000	30 000	3 000
Toimintakulut	-148 415	-161 070	-168 870	-7 800
Toimintakate	-116 675	-134 070	-138 870	-4 800

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Nuorisopalveluiden tehtävänä on järjestää nuorisotyön palveluita ja tiloja, tukea nuorisotyötä tekevien järjestöjen toimintaa sekä tehdä monialaista yhteistyötä. Nuorisotyön tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja harrastamista sekä tukea nuorten kasvua ja yhteisöllisyyttä toteuttamalla nuorisotyön kasvatuksellista ja toiminnallista ohjaustoimintaa. Nuorisotyön tehtävänä on edistää yhdenvertaisuutta ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyön toimintaa toteutetaan kunnan omana toimintana sekä yhteistyössä järjestöjen, yhteisöjen ja maakunnallisten verkostojen kanssa. Nuorisolain mukaisena ohjaus- ja palveluverkostona toimii kunnan moniammatillinen tiimi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Vapaa-aikapalveluiden nimenmuutoksen yhteydessä nuorisotoimi -nimike vaihtuu nuorisopalveluiksi. Nuorisopalvelut järjestää nuorisotyön kasvatuksellista toimintaa eri ympäristöissä ja menetelmillä. Nuorisopalveluiden suunnittelua ja toimintaa ohjaa Uuraisten nuorisotyösuunnitelma 2020. Nuorisotyön toimintakausi on 1.9.–31.7. ja vuosittainen toimintasuunnitelma tehdään elokuussa. Toiminnan suunnittelun lähtökohtina ovat kasvatukselliset tavoitteet sekä nuorisotyön palveluiden saatavuus ja tavoitettavuus.

Perusnuorisotyön ympäristöinä ja menetelminä hyödynnetään nuorisotilatoimintaa, jalkautuvaa nuorisotyötä, tapahtuma- ja retkitoimintaa, ryhmämuotoista toimintaa, digitaalista nuorisotyötä ja kulttuurista nuorisotyötä resurssit huomioiden. Nuorisovaltuusto kokoontuu säännöllisesti ja nuorisovaltuustolla on edustus kunnanvaltuustossa, lautakunnissa sekä vapaa-aikatyöryhmässä. Nuorisovaltuusto voi myös antaa lausuntoja, tehdä kannanottoja sekä järjestää tapahtumia ja retkiä.

Nuorisotoimi järjestää etsivää nuorisotyötä, joka on alle 29-vuotiaille koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville tai muuta erityistä tukea ja ohjausta tarvitseville nuorille tarjottavaa erityisnuorisotyötä. Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on tarjota varhaista tukea ja vahvistaa nuoren valmiuksia hyvään arkeen ja tulevaisuuteen. Etsivä nuorisotyö on pääsääntöisesti yksilötyötä, mutta myös ryhmämuotoista toimintaa voidaan järjestää.

Vuoden kehittämiskohteena ovat seuranta- ja arviointikäytänteet sekä niiden käyttöönotto. Seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään valtakunnallisia nuorisotyön seurannan työkaluja ja kehittämistyötä.

Nuorisotoimi vastaa yhdessä liikunta- ja kulttuuripalveluiden kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Nuorisotoimi jakaa järjestöille ja toimijoille järjestöavustuksia (vuosi-, kohde- ja tila-avustukset), joilla tuetaan paikallisten toimijoiden nuorisotoimintaa.

Nuorisopalvelut vastaa nuorisotalo Nuokkarin tilojen käytön organisoinnista. Nuorisotalon yhteyteen perustettu perhekeskus -tila lisää rakennuksen käyttöastetta. Järjestöt voivat hyödyntää tiloja toiminnassaan.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaan, tavoitteellisen ja nuorisotyön kasvatukselliseen ohjaukseen perustuvan perusnuorisotyön toteuttaminen
--

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Yhdenvertaisuutta edistävä ja saavutettava kasvatuksellinen nuorisotyön toiminta	Nuorisotilan aukiolomäärät ja kävijämäärät Toimintaryhmien, tapahtumien, retkien yms. määrät ja osallistujamäärät Jalkautuvan nuorisotyön määrä ja kohtaamiset Digitaalisen nuorisotyön toimintamuodot ja osallistujamäärät Laadullinen palaute- ja seuranta-aineisto	Järjestetään tavoitteellista ja saavutettavaa nuorisotyön kasvatus-toimintaa eri ympäristöissä ja eri menetelmillä Järjestetään kasvatuksellista ja tavoitteellista nuorisotilatoimintaa
Nuoria kuuleva ja osallistava sekä ilmiöitä tunnistava perusnuorisotyön toiminta	Laadullinen palaute- ja seuranta-aineisto Nuorisotyön tiimin kokoukset	Seurataan aktiivisesti nuorten elämään liittyviä ilmiöitä, tarpeita ja toiveita paikallisesti, maakunnallisesti sekä laajemman tutkimustiedon kautta Vahvistetaan nuorten osallisuutta nuorisotyön sisältöjen suunnittelussa ja toteutuksessa
Osaava ja riittävä henkilöstö	Henkilöstön määrä ja toiminnan määrä	Toiminnan toteutus suhteessa olemassa oleviin henkilöstöresursseihin Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö Henkilöstön koulutus
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat kouluttautumista, työllistymistä ja hyvää arkea edistävät etsivän nuorisotyön palvelut

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Nuorten elämäntilanteisiin ja tarpeisiin perustuvat ja saavutettavat etsivän nuorisotyön palvelut	Tavoitettujen nuorten määrä ja kohtaamisten määrät Ryhmämuotoisten toimintojen määrä ja osallistujamäärät Toiminnan laadulliset tulokset	Toteutetaan varhaiseen tukeen perustuvaa laadukasta etsivää nuorisotyötä Toteutetaan etsivää nuorisotyötä nuorten kanssa, joilla kasaantuneita haasteita Sovari -laadullinen seuranta-menettelmä laajasti käytössä
Toimiva monialainen yhteistyö kunnan paikallisesti ja maakunnallisesti	Nuorten ohjautuminen toimintaa, määrät ja ohjaavat tahot Asiakastyön verkostot ja monialaisen yhteistyön mallit toiminnassa	Etsivä nuorisotyö on tunnettua ja monialaisiin verkostoihin kuuluvaa erityisnuorisotyötä paikkakunnalla Maakunnalliset etsivän nuorisotyön verkostot ja niissä toimiminen
Osaava henkilöstö etsivässä nuorisotyössä	Henkilöstön määrä ja työn vastuunjako	Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö Henkilöstön koulutus
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Lasten ja nuorten kuuleminen kunnallisessa päätöksenteossa

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
---------	---------	-----------------------------------

Kuntalain mukainen lasten ja nuorten kuuleminen päätöksenteossa	Nuorisovaltuuston jäsenmäärä ja kokousten määrä Nuorisovaltuuston tekemät lausunnot ja kannanotot Nuorisovaltuuston toteuttama toiminta ja osallistujamäärät Nuorisovaltuuston edustus päätöksenteko-organisaatiossa	Toteutetaan nuorten osallisuutta vahvistavaa ja nuorten kuulemiseen perustuvaa nuorisovaltuusto-toimintaa Nuorisovaltuusto toteuttaa toimintaa nuorten kasvu- ja elinolojen parantamiseksi Nuorisovaltuuston edustus kunnanvaltuustossa, lautakunnissa ja vapaa-aikatyöryhmässä. Toimielimet toimivat käytänteissään aktiivisesti nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia varmistuen
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen nuorisotoiminnan järjestämiseksi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Tuetaan ja vahvistetaan järjestöjen toteuttamaa nuorisotoimintaa	Jaetut järjestöavustukset Kunnan koordinoimien ja osatoiteuttamien toimintojen määrä ja osallistujamäärät sekä laadullinen palaute- ja seuranta-aineisto	Järjestöt ja toimijat toteuttavat monipuolista nuorisotoimintaa järjestöt saavat kunnalta taloudellista ja tarvittaessa muuta tukea toiminnan toteuttamiseen
Nuorisotoimi koollekutsuu säännöllisesti kunnassa nuorisotyötä tekevät toimijat	Kokousten määrät, osallistujien määrät, sisällöt	Kunnan alueella toimii aktiivinen nuorisotyön verkosto, joka edistää yhdessä nuorisotyön toimintaa ja kehittymistä kunnan alueella
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- keskeiset tehtävät ja palvelut yksittäisten työntekijöiden vastuulla
- vaarana työn sisältöjen ja määrän ylitykset suhteessa henkilöstömäärään

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Perusnuorisotyö	Nuorisotalon aukiolopäivät Kävijämäärä Muut tilojen vakiokäyttäjät Muut tilojen satunnaiskäyttäjät	114 1935 5	120 2 2	180 3000 6 4
	Ryhmät, tapahtumat, retket, leirit määrät Kävijämäärät	4 590	5	5 300
	Jalkautuvan nuorisotyön päivät määrä Kohtaamistenmäärä			35 300
	Digitaalisen nuorisotyön sovellusten määrä Seuraajien määrä yhteensä			3 300
Nuorisovaltuusto	Jäsenet Kokoukset Lausunnot, kannanotot Tapahtumat, retket	20 10 1	20 10	20 10 2 2

Etsivä nuorisotyö	Oltu yhteydessä Tavoitetut nuoret Kohtaamisten määrä Ryhmätoimintojen määrä /kävijämäärä	5 42	20 35	20 35 1
Järjestöyhteistyö	Nuorisotyöverkoston palaverit	2		2
	Avustukset euroa /alle 29- vuotiaat (1351)	6,57 €	9,49 €	9,62 €
Nuorisotoimen kokonauskustannukset	euroa /alle 29-vuotiaat (1351)	85,16 €	100,42 €	100,99 €

6500 Liikuntatoimi

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	44 145	52 100	52 000	-100
Toimintakulut	-216 773	-248 060	-315 890	-67 830
Toimintakate	-172 628	-195 960	-263 890	-67 930

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnan harrastamiselle. Tehtävän toteuttamiseksi liikuntatoimi rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja, tukee järjestöjen, seurojen ja muiden toimijoiden tuottamaa liikuntatoimintaa sekä järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää kohdennettua liikuntatoimintaa. Toiminnan tavoitteena on luoda mahdollisuuksia terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä ylläpitävälle liikuntatoiminnalle eri ikävaiheissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Vapaa-aikapalveluiden nimenmuutoksen yhteydessä liikuntatoimi -nimike vaihtuu liikuntapalveluiksi. Liikuntapalvelut tarjoaa liikuntapaikkoja ja alueita, joiden ylläpito toteutetaan yhteistyössä tilapalveluiden ja teknisetoimen kanssa. Liikuntapalvelut vastaa liikuntapaikkojen ja -alueiden varauksista, käyttövuoroista sekä käyttömaksuista lukuun ottamatta kyläkoulujen sisäliikuntatiloja. Liikuntapalveluiden kalustohankinnat tehdään yhteistyössä tilapalveluiden kanssa. Liikuntapaikkojen ja -alueiden ylläpitämiseksi tehdään yhteistyötä myös järjestöjen ja seurojen kanssa. Liikuntapaikkoja on eri puolilla kuntaa. Kilpailukäyttöön soveltuvat suorituspaikat tarjotaan kirkonkylän alueella.

Ohjattua liikuntatoimintaa järjestää pääsääntöisesti järjestöt ja seurakunnat. Liikuntatoimi täydentää paikallisten järjestöjen ja seurojen tarjontaa järjestämällä kohdennettuja kuntoliikuntaryhmiä, lasten liikuntaleirejä ja lasten uimakouluja. Lisäksi liikuntapalvelut voi toteuttaa liikkumista edistäviä tapahtumia ja kampanjoita omana toimintana, ostopalveluna tai yhteistyössä.

Liikuntapalvelut vastaa yhdessä kulttuuri- ja nuorisopalveluiden kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Liikuntapalvelut jakaa järjestöille, seuroille ja toimijoille järjestöavustuksia (vuosi-, kohde- ja tila-avustukset), joilla tuetaan paikallisten toimijoiden toteuttamaa liikuntatoimintaa.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Monipuoliset ja turvalliset liikunnan harrastamisen paikat ja alueet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Liikuntaharrastamista mahdollistavat saavutettavat, monipuoliset ja turvalliset sisäliikuntapaikat	Koulukeskuksen liikuntasalin ilta- ja viikonloppukäytön vakiovuorojen ja satunnaisvuorojen määrät	Hyvätasoiset ohjattua ja omatoimista liikuntatoimintaa mahdollistavat sisäliikuntapaikat
	Kuntosalin aukiolopäivät, asia-	Tilojen helppo käytettävyys (va-

	kasmäärät ja käyntimäärät sekä vakiovuorojen määrät	raaminen, maksukäytänteet, kulku) Laadukkaat kuntosalivälineistöt omaehtoiseen ja ohjattuun kuntosaliharjoitteluun Liikuntatilojen maksuton käyttö alle 18-vuotiaiden ja eläkeläisryhmien ohjatulle ryhmätoiminnalle Ikäihmisille suunnatun ja matalankynnyksen kuntosalin perustamisen kartoitus
Liikunta- ja ulkoiluharrastamista mahdollistavat monipuoliset ja turvalliset ulkoliikunta-alueet	Ulkoliikunta-alueiden määrä Varattavien alueiden vakiovuorojen määrä	Hyvätasoiset ohjattua ja omatoimista liikunta- ja ulkoilutoimintaa mahdollistavat ulkoliikunta-alueet Turvalliset ja hyvin hoidetut ulkoliikunta-alueet
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Kriittinen menestystekijä: Kohdennetuille ryhmille suunnatut terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä ylläpitävät liikunnan harrastamisen mahdollisuudet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Liikuntaryhmien toteuttaminen: ohjatut kuntosaliryhmät, lasten liikuntaleirit ja uimakoulut	Ryhmien määrät ja osallistujamäärät	Järjestetään ohjattua matalankynnyksen kuntosalitoimintaa kuntosaliharrastamista aloittaville ja muille harrastajille Järjestetään lasten liikuntaleiri-toimintaa ja uimakouluja
Ikäihmisten kuntosaliharjoittelun mahdollistaminen	Ryhmien määrät ja osallistujamäärät	Maksuton omatoiminen kuntosaliharjoittelu 75—vuotta täyttäneille Maksuton eläkeläisten avoin kuntosalivuoro Eläkeläisten ohjattu kuntosaliryhmä Ikäihmisille suunnatun ja matalankynnyksen kuntosalin perustamisen kartoitus
Liikkumista ja liikuntaharrastamista lisäävät ja vahvistavat tapahtumat ja kampanjat	Tapahtumien ja kampanjoiden määrät ja osallistujamäärät	Järjestetään 2 liikkumista ja liikuntaharrastamista lisäävää ja vahvistavaa tapahtumaa ja/tai kampanjaa yhteistyössä

Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen

Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen liikuntatoiminnan järjestämiseksi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Liikuntapalvelut tukee järjestöjä, seuroja ja muita toimijoita toteuttamaan monipuolista liikuntatoimintaa eri kohderyhmille	Jaetut järjestöavustukset Muut tuki toimijoille	Järjestöt, seurat ja toimijat toteuttavat monipuolista liikuntatoimintaa eri kohderyhmille
Monipuoliset ja turvalliset liikuntatoiminnan järjestämisen paikat ja alueet		Kunta rakentaa ja ylläpitää monipuolisia liikuntapaikkoja ja -alueita liikuntatoiminnan järjestämiseen Liikuntapaikkojen ja alueiden ylläpitoa toteutetaan yhteistyössä järjestöjen, seurojen ja toimijoiden kanssa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- keskeiset tehtävät ja palvelut liikuntatoimessa yksittäisen työntekijän vastuulla
- liikuntapalveluilla ei liikunnanohjaukseen omia resursseja. Ohjattu liikuntatoiminta pääosin järjestöjen, seurojen ja muiden toimijoiden toteuttamisvastuulla sekä pääosin vapaaehtoisresursseilla. Riskinä on, että ohjattu liikuntatoiminta kohdentuu tietyille harrastajaryhmille, ja riskiryhmille suunnattua matalankynnyksen ennaltaehkäisevää liikuntatoimintaa tai liikuntaneuvontaa ei ole tarjolla.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Koulukeskuksen liikuntasalin ilta- ja viikonloppukäyttö	Vakiovuorot (maksuttomat/maksulliset)			
	kevät	28(15/13)	30	30
	kesä	6 (3/3)	5	5
	syksy	29 (15/14)	30	30
Käyttötunnit/ viikossa	kevät	48		50
	kesä	8,5		9
	syksy	41		50
Satunnaisvaraukset kpl/h		31/171		30
kuntosali	Asiakasmäärä	359 +koululiikunta	400 +koululiikunta	400 +koululiikunta
	Käyntimäärä			
	Aukiolopäivät	363	365	365
	Ryhmävuorojen määrä keväät	10	6	10
kesä	3		3	
syksy	12		10	
ulkoliikunta-alueet ulkoilualueet	Urheilukentät Vakiovuorot kpl (kesä)	4	4	4
	Beach Volley -kentät	4	4	4
	Tenniskenttä	1 (3 pelialuetta)	1 (3 pelialuetta)	1 (3 pelialuetta)

	Uimarannat	5	5	5
	Frisbeegolf -rata	2	2	2
	Hiihtoladut kpl/km valaistut muut	3/15 6/70	3/15 6/70	3/15 6/70
	Jääalueet	6	6	6
	Maastopyörärata	1	1	1
	Luontopolut			5
	Pumptrack -rata	1	1	1
	Skeittialue	1	1	1
Liikuntaryhmät	liikuntaryhmät/kerhot	8	6	4
	osallistujamäärät hlöä	150		60
	Lasten liikuntaleirit kpl/pv	2/10	2/10	2/10
	osallistujamäärä hlöä	29		30
Tapahtumat ja kampanjat	Määrät		2	2
	Osallistujamäärät			
Järjestöjen ja seurojen avustukset	Euroa/asukas (3 681)	2,99 €	3,21 €	3,26 €
liikuntatoimen kokonaiskustannukset	Euroa/asukas (3 681)	58,89 €	52,40 €	53,77 €
liikuntapaikkojen kunnossapito euroa/asukas	Euroa/asukas (3 681)	47,89 €	40,00 €	39,80 €

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kunnanvaltuuston 3.9.2013 § 63 hyväksymien Uuraisten kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti riskien kartoitus tehdään talousarvion laadinnan yhteydessä ja toimenpiteistä raportoidaan lautakunnittain vähintään kerran vuodessa toimintakertomuksen yhteydessä. Kunnanhallitus on antanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiohjeen 20.6.2016.

Riskien arviointi tehdään liitteenä olevalla lomakkeella (ei-julkinen), jossa määritellään merkittävimmät riskit ja käytettävät riskienhallintatoimenpiteet, riskin hallinnanvastuuhenkilöt sekä mahdolliset aikataulut toimenpiteille.

7003 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	2 390 577	3 833 110	4 529 000	695 890
Toimintakulut	-3 162 006	-4 667 550	-4 759 160	-91 610
Toimintakate	-771 429	-834 440	-230 160	604 280

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarvitsemien yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta sekä hoitaa siihen kuuluva hallinto suunnitelmallisesti. Tehtäviin kuuluvat kunnan rakennuttamisen, vesihuollon, liikenneväylien, tilapalveluiden, kaavoituksen sekä ympäristötoimen alaisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valmistelu- ja toimeenpanotehtävät. Li-

säksi pelastustoimi ja ympäristöterveydenhuolto kuuluu palvelualueeseen. Jätehuollosta koko kunnan alueella vastaa Sammakkokangas Oy.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta. Uurainen on mukana myös Jyväskylän kaupunkiseudun yhteistyössä mm. MAL-sopimusmenettelyssä.

Keskeisimmät muutokset vuonna 2021 kohdistuvat rakennustarkastajan viranomaistehtävien ostopalvelun pysyvän yhteistoimintamallin järjestämiseen. Vesihuoltolaitoksen taloutta ja toimintaa tehostetaan edelleen toteuttamalla vesityöryhmässä tehtyjä linjauksia yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Lisäksi tehdään kunnan viemäriverkoston vuotovesikartoitusta saneeraussuunnittelun pohjaksi. Tilapalvelun toimintatapoja kehitetään taloudellisuuden ja tehokkuuden näkökulmasta. Vuoden 2021 talousarvioon tulee ensimmäistä kertaa näkyville tilapalvelun aiheuttaman organisaatiomuutoksen palkkajaot. Teknisen henkilöstön tehtäväkuvia tarkennetaan ja henkilöstöresurssit tarkastetaan vastaamaan työnmitoituksia. Tilapalvelun toimintakulttuuria yhtenäistetään kiinteistönhoidon ja siivoustyön osalta paremman teknisen ylläpitotason saavuttamiseksi.

Ruoka- ja siivouspalvelu on kirjattu teknisen toimen tila- ja tukipalveluiden yhteyteen vielä erikseen selkeyden vuoksi, sillä se on kokonaisuutena ollut vasta vuoden 2020 alusta teknisen lautakunnan alaisuudessa. Määrärahat on sisällytetty kuitenkin tuki- ja tilapalvelu -kustannuspaikan alle.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Asiakaslähtöinen toiminta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Osaaminen on ajan tasalla	Lakiopillisesti oikea neuvonta: valitusten ja oikaisuvaatimusten vähyys.	Koulutustarpeet kartoitetaan ja osallistutaan koulutuksiin määrärahojen puitteissa
Tehokas verkostotoiminta	Tehokkaat ja taloudelliset toimintamallit	Ratkaisujen etsiminen lähialueiden eri toimijoiden ja viranomaisien kanssa
Joustavuus ja mutkattomuus asiainnissa	Tyytyväiset asiakkaat, aikatauluissa pysyminen	matalan kynnyksen palvelu, yhden luukun periaate
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Henkilöstöresurssit ovat erittäin pienet ja organisaatio on haavoittuvainen. Yksikin pidempi poissaolo voi vesittää hankkeiden etenemisen. Henkilöstövaihdokset teknisellä osastolla sekoittavat hetkellisesti rutiineja ja uusien toimintatapojen omaksuminen vie aikansa. Tiedon siirtyminen ja hankkeiden hallinta horjuu henkilövaihdosten yhteydessä. Tehtävänkuvien / vastuualueiden epäselvyydet ja kiire aiheuttavat epäselvyyttä ja asioita voi jäädä huomaamatta. Lainsäädännön muutokset ja niiden huomioon ottaminen aiheuttaa haasteita ajankäytöllisesti. Mittavat investoinnit ja niiden hallinta pienillä henkilöstöresursseilla aiheuttaa ongelmia, hankkeissa vaadittaisiin todella

monipuolista tietotaitoa, jotta asiat menisivät kunnan kannalta edukkaimmalla tavalla. Työuupumisen vaikutus työnteon laatuun ja motivaatioon sekä pelko sairauslomista ovat erittäin merkittävä riski.

7101 Hallinto- ja muu toiminta

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	16 073	18 000	27 000	9 000
Toimintakulut	-164 392	-176 940	-204 790	-27 850
Toimintakate	-148 318	-158 940	-177 790	-18 850

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto- ja muu toiminta kattaa teknisen toimen virastotyöntekijöiden palkkamenot sekä tarvikkehankinnat ja kaluston. Tavoitteena on hoitaa asetetut tehtävät tehokkaasti / taloudellisesti talousarvion puitteissa. Teknisen toimen hallinnon osalla palkkakulut on muutettu vastaamaan tilal palvelun, ympäristötoimen ja vesihuoltolaitoksen toiminnan henkilöstömuutoksia. Näistä aiheutuen hallinnon osalla kulurakenne kasvaa vuoteen 2020 nähden.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Hallinnon osalle tehtyjen tehtäväkuvamuutoksien toteutumista seurataan ja tarkennetaan tarvittaessa. Uusien tehtäväkuvien myötä painopisteenä on henkilöstön hyvinvoinnin ja jaksamisen edistämässä kehityskeskusteluiden ja työviihtyvyyden kautta. Etätöiden tekemistä pyritään tehostamaan esimerkiksi näyttöpäätteiden hankinnalla, koska teknisen toimen osalta on pystytty osoittamaan työn tehostumista etätöiden avulla.

Vastuunjako tilal palvelun ja vesilaitoksen osalla selkeytetään ja jalkautetaan toimintatapoihin. Tilal palvelun osalla otetaan käyttöön vuosikello, jonka mukaisesti tehdään taloudellista seurantaa ja asiakkaiden tiedottamista. Kiinteistökanan salkutusta aletaan tekemään ja KOY Oikarinmäen kiinteistön kirjanpidollinen ja hallinnollinen sulauttaminen kuntaan pyritään toteuttamaan.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön ja osaamisen riittävyys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Nykyinen henkilöstö pystyy hoitamaan työnsä ajallaan	Asiakaspalaute, työtehtävien kasaantuminen, työhyvinvointi	Koulutukset, tehtäväkuvien tarkistaminen, työnjako, kehityskeskustelut
Työvälineet ja ohjelmistot ajan tasalla, uudet palvelut asiakkaille	Työtehtävistä suoriutuminen, tehokkuus, etätöiden lisääminen	Ergonomia ja työolosuhteet asianmukaiset, uudenlaiset toimintamallit asiakaspinnassa
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle: Rakennusvalvonnan organisointi/järjestäminen, resurssipula normaalien työtehtävien järjestämiselle (ylityöt ja kuormitus). Määrärahojen riittämättömyys ja osaavan työväen löytäminen tilapäisten työjärjestelyjen hoitamiseksi. Minimaaliset henkilöstöresurssit (työnjako voi osoittautua mahdottomaksi), työssäjaksaminen.

7200 Pelastustoimi

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot				0
Toimintakulut	-304 149	-312 850	-336 330	-23 480
Toimintakate	-304 149	-312 850	-336 330	-23 480

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Keski-Suomen pelastuslaitos on vastannut pelastustoimilain (561/99) 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta sopijakuntien alueella 1.1.2004 alkaen. Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja antaa nopeaa ja tuloksellista apua onnettomuustilanteissa kaikissa olosuhteissa.

Ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen ja pelastaminen onnettomuuksien ja tuhojen vaikutuksilta sekä niistä aiheutuvien vahinkojen rajoittaminen ja seurausten lieventäminen. Yleistä vaaraa aiheuttavien onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja niihin varautuminen. Tehtäviä on hoitanut Uuraisten VPK ry Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Talousarvion 2020 laadintavaiheessa kuntamaksuosuutta ei ollut tiedossa ja menot kasvoivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 9,9 %. Tämän takia vuoden 2020 talousarvio ylittyy pelastustoimenosalta. Vuoden 2020 talousarvioesityksessä kuntien maksuosuuksien kasvu johtui suurimmalta (7,0 %) osaltaan siitä, että pelastuslaitoksen taseen kumulatiivinen ylijäämä 1 769 325 euroa poistui pääosin vuoden 2019 aikana. Kuntien maksuosuudet määräytyvät ns. kapitaatio periaatteella (asukasluku perustainen maksuosuus).

Vuoden 2021 Raamissa ei ole huomioitu vuoden 2020 kustannusten nousua, jolloin raamin tavoitetta ei voida täyttää. Vuodelle 2021 Uuraisten kunnan maksuosuus nousee v. 2020 1,03 %.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntien maksuosuuksien kohtuuton ja ennakoimaton nousu.

7300 Vesihuoltolaitos

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	308 595	352 850	361 700	8 850
Toimintakulut	-363 410	-408 350	-419 600	-11 250
Toimintakate	-54 815	-55 500	-57 900	-2 400

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tuottaa ja toimittaa toiminta-alueellaan oleville kiinteistöille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä mahdollisimman häiriöttömästi. Viemärlaitos huolehtii toiminta-alueellaan jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Uuraisten kunta ei itse käsittele jätevesiä vaan jätevedet johdetaan kirkonkylästä, Jokihaarasta ja Kyyrämäisiltä Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle Jyväskylään. Hirvaskankaan alueen jätevedet johdetaan Äänekosken Energian jätevesipuhdistamolle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Pidetään veden laatu tavoitearvoissa ja ylläpidetään mahdollisimman häiriötöntä vedenjakelua. Kuluttajien kannalta haitallisimpia asioita ovat nimenomaan toimituskatkokset ja niiden jälkeiset laatuhäiriöt käyttövedessä. Uusien tonttialueiden infraverkko rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja rakentamiskustannukset huomioidaan tonttien myyntihinnoissa. Vesilaitoksella parannetaan kaivojen saastumisriskiä aitamaalla alueet.

Toistuvan alijäämän korjaamiseksi selvitetään uusia toimintamalleja yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Vesihuollon talouden elvyttämiseksi jatketaan vesityöryhmän linjaamien toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Lisäksi selvitetään kunnan omistaman viemäriverkoston hulevesiongelmia saneeraussuunnittelun pohjaksi.

Vuonna 2021 viedään loppuun Äänekosken Energian vahvistamattoman vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen vahvistaminen. Pääpaino hallinnon osalla on poikkeustilanteiden toiminnan varmistaminen, toimintaohjekkorttien teko sekä vesihuollon varautumisasioiden läpikäynti. Vesilaitoksen ja paineenkorotusaseman kaukovalvonnan aloitetut työt tehdään loppuun. Vesilaitoksen vahvistetun toiminta-alueen liittymättömien kiinteistöjen liittämistä vesihuoltoverkkoon jatketaan.

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen veden hankinnasta ja viemäroinnista. Maksut sisältävät arvonlisäveron. Jos kiinteistössä ei ole vesimittaria, käyttömaksu määräytyy henkilöluvun mukaan, sekä vedelle että jätevedelle 50 m³/hlö/vuosi. Vuonna 2021 jäteveden käyttömaksuihin tulee 5 % korotus.

Käyttömaksut v. 2020 ja vuodelle 2021 esitetyt:

Vesi v. 2020, 2021: 1,86 e/m³ (alv 0 %), 2,31 e/m³ (alv 24 %).

Jätevesi 2,49 e/m³ (alv 0 %), 3,09 e/ m³ (alv 24 %).

Jätevesi 2021: 2,61 e/m³ (alv 0 %), 3,24 e/m³ (alv 24 %)

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Vesihuollon toimivuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Vedensaannin turvaaminen kaikissa olosuhteissa	Asiakaspalaute, häiriötilanteet	Verkoston rakenteet kunnossa, riittävästi vedenottamoita ja varajärjestelmiä
Yhteistyö kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien kanssa	Palaute vesiosuuskunnilta	Vesityöryhmä
Pumpatun jätevesimäärän vähentäminen	Jäteveden siirron ja käsittelyn kustannukset	Jätevesimäärän vähentäminen, taksan pitäminen ajan tasalla.
Jätevesipumppaamoiden toimivuus	Ylivuodot, häiriötilanteet	Hälytysjärjestelmät, toimintakortit, henkilökunnan osaaminen
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Verkoston vuototilanteisiin liittyvät saastumisriskit, pitkät välimatkat, veden riittävyys ja veden laatuhäiriöt, onnettomuudet ja ilkeiden uhka. Viemäriverkoston kunto, jätevesipumppaamoiden toiminta, hulevedet. Pienet henkilöresurssit.

7501 Tuki- ja tilapalvelut**Määrärahat**

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	1 989 419	3 363 960	4 059 000	695 040
Toimintakulut	-1 905 925	-3 336 130	-3 405 060	-68 930
Toimintakate	83 494	27 830	653 940	626 110

Tilivelvollinen Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus Ruokapalvelu ja siivouspalvelu tuottavat ruoka- ja siivouspalveluita pääosin kunnan omaan käyttöön. Valmistuskeittiötä on kaksi koulukeskuksella ja palvelukeskuksella. Lounaita valmistetaan n. 1000 / päivä. Koulukeskuskeittiössä valmistetaan kaikkien koulujen ateriat. Palvelukeskuskeittiössä valmistetaan mm. kaikkien päiväkotien ateriat. Palvelukeittiötä, joihin toimitetaan ruoka kunnan valmistuskeittiöistä, on Hirvasen koululla, Kyynämöisten koululla, Höytiän koululla, Pikkulan päiväkodilla, Hirvasen päiväkodilla. Lisäksi ruokaa toimitetaan Uuraspajaan, yksittäisille kotona asuville vanhuksille (n. 25 hlö) sekä päiväkotitouhula Kädenjälkeen. Palve-

luokeskuksessa on neljä eri osastoa. Siivouspalvelu huolehtii kunnan toimitilojen siisteydestä. Hirvasen koulun ja Höytiän esikoulun siivous on ulkoistettu.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat teknisen toimen tukipalveluina. Suuria toiminnallisia muutoksia ei ole tiedossa. Hirvasen koulun ja Höytiän esikoulun siivoussopimus päättyy 1.6.2021, jolloin kilpailutus tehdään uudelleen. Kaksi työntekijää on eläköitymässä. Henkilökunnalle koulutusta uusien, palkkahallinnon siirtymiseen liittyvien ohjelmien käyttöön. Poikkeusoloilla on suuri ja suora vaikutus ruoka- ja siivouspalvelujen toimintaan. Se vaatii nopeaa reagointia tilanteisiin, toiminnan sopeuttamista ja henkilökunnan joustamista ja jaksamista. Keskustellaan tilanteista ja tehdään suunnitelmia ja ohjeistusta poikkeusolojen varalle yhdessä henkilökunnan kanssa. Perehtyminen ja organisointi mm. Tilapalvelun laskutukseen liittyviin asioihin.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius, sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Luottavainen henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius	Esimiesvartit, palaverit	Tehdään suunnitelmat ja ohjeet poikkeusolojen varalle, koulutusta uusien ohjelmien käyttöön
Innostunut, työn kehittämisestä kiinnostunut henkilöstö	Kehityskeskustelut, palaverit, kehityspäivä	Henkilöstöä hyödynnetään toiminnan ja käytännön töiden suunnittelussa ja kehittämisessä
Selkeät työyhteisön pelisäännöt ja työnkuvat	Suunnittelupalaverit, palaverit, kehityspäivä	Siivouspalvelun kehittämistyö jatkuu. Tehdään selkeät työohjeet, päivitetään palvelukeskuksen siivousmitoitus
Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut	Asiakastyytyväisyys, ruoan menekki, tilojen siisteys	Jokaiselta toimipisteeltä pyydetään palautetta ruokapalveluista 1 krt / v. Jokaisen toimipisteen ruokaryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa Kiinnitetään huomiota erityisesti ulkoistettujen siivouspalvelujen laadunvalvontaan. Pidetään tilaajan ja palvelun tuottajan välisiä palautepalavereita.
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Poikkeusoloissa saattaa tulla tilanteita, joissa haasteellista saada henkilöstömäärä riittämään. Ruokapalvelun viidesä palvelukeittiössä työskennellään yksin. Sijaisten saaminen välillä haasteellista ja se voi joskus heijastua palvelun laatuun. Palaverien pitäminen vaatii suunnitelmallisuutta, käytännön töistä ei ole aina helppo irrottautua ja harvoin ovat kaikki työntekijät paikalla.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2021
kustannusten mallin kehitys	tuotettujen aterioiden hinta €/ateria	2,97 €	2,97 €	2,98 €
	siivottavien neliöiden kustannukset / vuosi	20,52 €/m ² /v (8.8.2019 alk. 20,42 €/m ² /v) (19.11.2019 alk. 19,84 €/m ² /v)	20,28 €/m ² /v.	20,27 €/m ² /v.
palvelutarpeen seuranta / järkevä tuottaminen	tuotettujen aterioiden määrä	297986	315020	306755
	siivousneliöt (ei huomioida siivouskertoja)	15 050,8 m ² (8.8.2019 alk. 15 125,3 m ²) (19.11.2019 alk. 15 568,6 m ²)	16 977,8 m ²	17 324 m ²

7600 Liikenneväylät

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	1 292	1 300	1 300	0
Toimintakulut	-234 204	-217 300	-219 300	-2 000
Toimintakate	-232 912	-216 000	-218 000	-2 000

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Liikenneväylien hoidossa pyritään turvaamaan kuntalaisille turvallinen, esteetön, hyväkuntoinen ja viihtyisä liikenneympäristö. Uusien kaava-alueiden katujen ja tonttialueiden tiet sekä katuvalaistus rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja huomioidaan myyntihinnoissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Liikenneturvallisuuden hyvä taso ja onnettomuuksien ehkäisy rakennus- ja kunnossapitotoimin. Menot sisältävät 45.000 € avustuksina yksityisteille. Talvikunnossapidon osalla

on tehty kilpailutus vuosille 2020-2023 + optiovuosi. Aiempiin kilpailutuksiin nähden ylläpidon yksikköhintataso hieman nousee. Talviaikaiseen ylläpitoon on määritetty ensimmäistä kertaa urakkaohjelma. Kunnan ylläpitovastuulla olevien katujen kesäaikainen hoito kilpailutetaan vuoden 2021 alussa ja urakkaan määritetään myös hoitotasoa. Hiekkatiestön osalla ylläpitoon panostetaan ja pyritään saavuttamaan hyvä hoitotasoa ja asukastyytyväisyys. Toiminnassa on ensimmäistä kertaa kunnasta nimetty paikallisvalvoja. Katujen osalla on lisäksi meneillään maankäyttösovimusten läpikäynti, jossa tarkennetaan ylläpidon, rakentamisen ja perusparannuksen vastuut. Lisäksi tieliikenneläkimuutoksen edellyttämät tehtävät otetaan hoitoon.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Toimivat ja turvalliset kulkuyhteydet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Kunnossapito	Valitukset kunnossapidosta, yleisesti palautteet	Panostetaan kunnossapitoon määrärahojen puitteissa, reagoidaan välittömästi
Kevyen liikenteen väylät ja valaistus riittävät	Onnettomuuksien määrä	Kevyen liikenteen väylien valaistus riittävä
Onnettomuuksien määrän vähentäminen		Minimoidaan onnettomuudet asianmukaisella kunnossapidolla.
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Poikkeukselliset sääolosuhteet ja niiden aiheuttamat vauriot liikenneväyliin. Liukkaudentorjunta ja niiden aiheuttamat henkilövahingot. Määrärahojen puute, resurssien puute (ei ehditä reagoida tarpeeksi ajoissa). Käyttäjien oma toiminta.

7700 Puistot ja muut alueet

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot				0
Toimintakulut	-14 869	-17 000	-17 000	0
Toimintakate	-14 869	-17 000	-17 000	0

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Puistojen ja leikkikenttien kunnossapito. Yleisten alueitten osalta pyritään luomaan kirkonkylän alueesta siisti ja viihtyisä ympäristö. Kunnan teknisellä toimella ei ole osoitettuna vakituista työvoimaa yleisten alueiden ylläpidolle, vaan työt pyritään tekemään työllistämistukisten avulla. Talousarvioehdotuksessa on varattu ”tukipalvelut”- kustannuspaikan alle työllistämistuetujen ja määräaikaisavun palkat.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Heikkoon kuntoon päässeitä leikkikenttiä aletaan uudistamaan säännöllisesti ja niiden säännölliseen ylläpitoon varataan henkilöstöresurssia. Leikkikentät pidetään turvallisina ja miellyttävänä käyttöä.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Viihtyisät ja turvalliset lähivirkistysalueet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Toimivat lähivirkistysalueet	Asiakaspalaute	hyvin hoidetut ja huolletut alueet, leikkikenttien vuosittainen uusiminen
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Pienet henkilöstöresurssit ja riittämättömät määrärahat.

7800 Sorakuopat

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	22 381	30 000	30 000	0
Toimintakulut	-3 120			0
Toimintakate	19 261	30 000	30 000	0

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnalla on soranottoaikkana Rajalan tila Höytiällä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Sorakuoppa pyritään pitämään tuotannollisessa käytössä.

Tavoite	Mittari	Tp 2018	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021
- Maa-ainestenottoalue pidetään tuotannollisessa käytössä	ottomäärä m ³ /vuosi	e/vuosi			
- Rajala	26 200 v. 2019	35 400	22 400	30 000	30 000

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Ympäristövahingot soranoton yhteydessä sekä soranottoa paikkojen lupa-asiat.

Sisäisen valvonnan suunnitelma vuodelle 2021

Toimiala: Tekninen toimi

Suunnitellun sisäisen valvonnan painopistealueet:

- vuosisopimukset (pelastuslaitos, ALVA, JS-Puhdistamo)
- sähkösopimukset
- vesihuoltolaitoksen maankäytösopimukset ja liittymäsopimukset
- urakkasopimukset ja hankinta-asiakirjat
- muut tekniset toimen sopimukset

8000 YMPÄRISTÖJAOSTO

Toiminnan kuvaus: Ympäristönsuojelu on teknisen lautakunnan alaisen ympäristöjaoston tulosityksikkö, joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (Laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1986/64). Uuraisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristöjaosto. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu erityislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus, valistus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edunvalvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävä kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua vaikka yksittäistapauksissa tämä voi olla ristiriidassa esimerkiksi kunnan elinkeinopoliittisen edun kanssa. Ympäristöjaosto vastaa lisäksi kunnan rakennusvalvonnan poikkeuslupakäsittelystä, joihin kuuluvat mm. huolehtiminen hyvän rakennustavan edistämisestä.

Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta.

Ympäristölautakunnan talousarvio liitettiin teknisen lautakunnan talousarvioon 1.6.2017 ja samalla ympäristölautakunta lakkautettiin.

8200 Ympäristötoimi

Määrärahat

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos €
Toimintatuotot	52 817	67 000	50 000	-17 000
Toimintakulut	-171 938	-198 980	-157 080	41 900
Toimintakate	-119 121	-131 980	-107 080	24 900

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus: Vastaa rakentamiseen liittyvistä lupa-asioista, neuvonnasta ja valvonnasta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Rakennustarkastajan ostopalvelusopimuksessa pyritään löytämään kestävä ratkaisu. Nykyinen ostopalvelusopimus Toivakan kunnan kanssa loppuu vuoden 2020 aikana. Toimintapa on osoittautunut hyväksi ja kustannustehokkaaksi. Kunnan kiinteistörekisterin ajan tasalle saattamiseksi on varattu määräraha asiantuntijapalveluiden ostoon. Kyseinen menoerä tarkentuu vielä vuoden 2020 aikana.

Toimintatapoja pyritään edelleen tehostamaan sähköisten asiointipalveluiden osalta. Lainsäädännön muutokset vaikuttavat osittain toimintatapoihin uusien vaatimusten myötä, ja mm. lomakkeita on täytynyt päivittää vaatimuksia vastaaviksi ja hienosäädön tarvetta on edelleen. Lupien sähköinen hakeminen Lupapisteen kautta on tällä hetkellä 99 prosenttista, mutta rakennustarkastajaa työllistää paljon hakemusten täytössä avustaminen ja ohjeistaminen, vaikka pdf-muotoisia ohjeita on laadittu ja ne löytyvät rakennusvalvonnan nettisivuilta. Sähköinen asiointi ja palvelu ovat saaneet pääsääntöisesti kiitosta asiakkailta.

Vuoden 2017 alusta pysyvästi säilytettävät rakennusluvut on tullut arkistoida sähköisesti Lupapisteen kautta (Arkistolaitoksen päätös 13.5.2016). Arkistointiprosessin käynnistäminen on viivästynyt resurssipuutteen vuoksi, mutta tätä on tarkoitus jatkaa vuonna 2021 tavoitteena saada käyttöön myös sähköisten asiakirjojen ostopalvelu Lupapisteesä. Määrärahoja tai muita resursseja tähän ei kuitenkaan ole varattu.

Rakennuslupien lupamäärä pysynee samalla tasolla kuluvaan vuoteen nähden. Todennäköisesti ainakin pientalorakentaminen tulee jatkossa jollakin aikavälillä lisääntymään voimaan tulleiden ja vireillä olevien kaavoitushankkeiden myötä. Etenkin Hirvaskankaan alueella maltillista kasvua on odotettavissa yksityisomisteisten alueiden realisoitumisessa myyntiin. Sarkolan ja Akonniemen tulevat kaava-alueet mahdollistavat lisärakentamista tulevina vuosina.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Joustavat rakennusvalvontapalvelut		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
	Arviointikriteeri: 1. Joustavat rakennusvalvonnan asiakaspalvelut ja palveluiden saavutettavuus	1. Aikaan ja paikkaan sitomaton lupien haku ja neuvontapyyntö, toimivat sähköiset palve-

	2. Matalan kynnyksen asiointi 3. Tasapuolinen kohtelu	lut 2. Asiakaslähtöinen kanssakäyminen ja hyvä asiakaspalvelu 3. Samat käsittelyajat ja perustellut päätökset kaikille, lakien ja määräysten noudattaminen ja soveltaminen samalla tavalla (tulkintojen yhtenäistäminen lähikuntien rakennusvalvontojen kanssa)
Toteutuminen	tähän raportoidaan toimintakertomuksessa tavoitteen toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Keskeinen riski on pieni henkilöstöresurssi esim. ennakoimattomissa keskeytystilanteissa. Lakien ja säädösten uudistumisesta aiheutuu jatkuva tarve ottaa selvää asioista ja kouluttautua, jotta viranhaltija pysyy tasalla voimassa olevien määräysten suhteen. Vanhat keskeneräiset ja korjausta vaativat asiat lisäävät työntekijän henkistä kuormitusta.

Ympäristönsuojelu

Tilivelvollinen: ympäristösihteeri

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimen tehtävänä on edistää ja valvoa ympäristönsuojelun toteutumista sekä kehittää viihtyisää asuinympäristöä. Yksikön viranomaistehtäviä ovat lupien ja ilmoitusten käsittely, lausunnot muille viranomaisille sekä valvonnat. Lisäksi seurataan ympäristön tilaa sekä opastetaan kuntalaisia ja yrityksiä ympäristönsuojeluasioissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteet ovat olleet n. 70 % lupien valmistelu ja päätösten teko. Luvanvaraisten toimintojen valvontaan on kulunut noin 20 % toiminnasta ja 10 % jää muulle ympäristöviranomaiselle kuuluviin lainvaatimiin tehtäviin. Ympäristötoimessa on 60 % työaikaresurssi kokoaikatyöstä.

Ympäristönsuojelulain uudistuksen myötä painopiste on siirtynyt voimakkaammin valvontatyöhön, joka tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä. Tähän on laadittu 2017 lain vaatima valvontasuunnitelma ja -ohjelma, jonka mukaisesti on ympäristöluvanvaraisia toimijoita valvottu. Ympäristötoimeen myönnettyistä resursseista tulee jatkossa kulumaan n. 40 % valvontaan. Valvontasuunnitelmaan perustuvasta valvonnasta voidaan periä ympäristönsuojelutaksan mukaisia valvontamaksuja, joilla voidaan kattaa osin ympäristönsuojeluyksikön kustannuksia.

Laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on hyvänä pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa ja suojelutoimenpiteiden toteuttamisessa. Suunnitelman toimenpideohjelma päivitetään säännöllisesti. Valvontakohteet ja riskialueet kunnassa on lisätty LOUHI-karttapalvelun tasoihin, jotka ovat nähtävillä koko teknisellä toimella. Näitä tulee päivittää muutosten myötä.

Uuraisten kuntaan on rakentunut laajalle alueelle vesi- ja viemäriverkosto osuuskuntien toimesta. Verkostojen toi-

mintta-alueiden vahvistamisen jälkeen on mahdollista hakea vapautusta liittymisestä viemäriin ja/tai talousveteen. Vapautuksen myöntää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Verkoston ulkopuolelle jääviä kiinteistöjä opastetaan rakennusvalvonnan kanssa uudistuneen jätevesiasetuksen (157/2017) vaatimusten mukaisen kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toteuttamisessa. Toiminta-aluepäätösten jälkeen ja jätevesiasetuksen siirtymäajan päätyttyä 31.10. 2021 tulee työmäärä ympäristösuojelussa lisääntymään ainakin hetkellisesti jätevesijärjestelmien valvonnassa ja neuvonnassa sekä vapautuspäätösten valmistelussa.

Uuraisten vesistöjen tilan seuranta tehdään resurssien mukaan, vesiensuojelua lakien, asetusten ja säännösten mukaisesti. Hoidetaan tiedottaminen ja neuvonta ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa.

Uuraisten kunnasta on tullut vuonna 2014 Sammakkokangas oy:n osakas, yhtiö hoitaa jatkossa kunnan jätehuollon myös jätehuollon viranomaistehtävien osalta, ympäristönsuojelulla on edelleen jätehuollon valvontatehtävä.

Ympäristötoimen resursseja tulee suunnata sähköisten järjestelmien käyttöönottamiseen ja näiden käytön haltuun otamiseen. Myös resursseja ja toimintaa tulee jatkossa suunnata valtion energia- ja ilmastostrategian mukaisesti kiertotalous ja ilmastotöiden suuntaan.

Strategiset tavoitteet (valuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: Ympäristövalvonta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
	Arviointikriteeri: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ympäristö-, maa-aineslupahakemusten, ilmoitusten ja hakemusten käsittely joustavasti 2. Ympäristön hyvän tilan ylläpitäminen 3. Asiantuntijuus 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lupakäsittelyt, viranhaltijapäätökset, rekisteröinnit käsitellään niin pikaisesti kuin hallintolain kautta on mahdollista 2. Valvonta- ja tarkastuskäynnit valvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarpeen mukaan tehtävät jäte-, maa-aines-, YSL- ja vesilain mukaiset tarkastukset 3. Lupavalmistelu, lausuntojen anto, neuvonta ja ohjaus, aloitteet, selvitykset, yhteistyö
Toteutuminen		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Keskeisin riski tavoitteiden saavuttamiselle on henkilöstöresurssin niukkuus työtehtävien lisääntyessä, lakien ja säädösten uudistuessa ja mm. luparajojen toimivaltarajojen muuttuessa, valvontaohjelman ja -suunnitelman toteut-

taminen (uusi YSL ja sen 3. muutos). Valtiohallinto ja kuntalaiset tulevat vaatimaan pian kunnilta kiertotalous- ja ilmasto-ohjelmien laatimista ja toimenpiteitä.

Sisäisen valvonnan suunnitelma vuodelle 2021

Toimiala: Ympäristötoimi

Suunnitellun sisäisen valvonnan painopistealueet:

- rakennuslupa-asiakirjat
- ympäristötoimen asiakirjat

7. INVESTOINTIOSA

		2021	2021	2022	2022	2023	2023
	INVESTOINTIOSA 2021-2023 ALV 0 %	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot
90004	YLEISHALLINTO						
	YLEISHALLINTO YHT.						
92201	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI						
	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHT.						
	OPETUS- JA KULTTUURITOIMI						
92031	Pikkulan märkäeteisen ja varaston laajennus			60 000			
94045	Höytiän koulun jätevesi- ja talousvesiuudistus			50 000			
94231	Keskusurheilukentän saneeraus	842 900	160 000	50 000			
	-hiihtoladun ja heittopaikkojen muutos päätyyn			50 000			
94245	Katettu skeittialue nuokkarin pihalle			30 000			
94250	Lähileikkikentän uusiminen, yksi kerrallaan	10 000		25 000		25 000	
	OPETUS- JA KULTTUURITOIMI YHT.	852 900	160 000	215 000	0	25 000	0
	MUUT PALVELUT						
96100	Yleiset tiet / valaistus	0		0		20 000	
96200	Kadunrakennus, päällystys, valaistus	52 000		165 000	0	385 000	
	-Bussiterminaalin muutostyöt Oikotiellä	40 000					
	-Leppätien valaistus (pylväät ja valot)	12 000					
	-Sarkolan alueen uusi tiestö (ei asf.)			50 000			
	-Rantatien saneeraus+valaistus			40 000			
	-Akonniemen pohjatutkimukset infraan + suunn.			25 000			

	-Niitty lammentien saneeraus					100 000	
	-Hitsaajantien jatko / teollisuusalue					60 000	
	-Uusi läpiajotie Kuukanpolku-Saarijärventie					200 000	
	-Asfalttoinnit	0					
	-Urheilutie ja huoltorakennuksen alueet			25 000			
	-Kaavateiden asfalttoinnit			25 000		25 000	
96493	Kunnanviraston peruskorjaus			250 000			
96494	As.oy Uuraisten Ykkösrivi/Jokilaiva	40 000					
97100	Vesilaitos	0		40 000		15 000	
	-Sarkolan alueen vesijohto			20 000			
	-Alavesisäiliön suunnittelutyö			20 000			
	-Hitsaajantien vesijohto (kaavoitus ensin)					15 000	
97200	Viemärlaitos	0		90 000	0	15 000	
	-Sarkolan alueen viemäri			40 000			
	-Viemäriverkoston saneeraus hulevesien takia			50 000			
	-Hitsaajantien viemäri					15 000	
97300	Haja-asutusalueen vesihuolto	0		0		50 000	
	-Vesijohtoverkoston kloorauskaivojen rakentaminen					50 000	
97710	Maanhankinta/myynti		20 000				
	MUUT PALVELUT YHTEENSÄ	92 000	20 000	545 000	0	485 000	0
	KAIKKI YHTEENSÄ	944 900	180 000	760 000	0	510 000	0
	Netto	764 900		760 000		510 000	

8. TULOSLASKELMA JA RAHOITUSOSA

TULOSLASKELMAOSA (ulkoinen)	Tp 2019	Ta 2020	Ta 2021	Ts 2022	Ts 2023
	€	€	€	€	€
Toimintatulot	2 927 960	2 878 470	2 966 270	2 996 000	3 026 000
Myyntitulot	1 212 253	1 093 480	1 086 610		
Maksutulot	880 038	954 580	1 024 440		
Tuet ja avustukset	300 614	162 780	301 960		
Muut toimintatulot	535 055	667 630	553 260		
Valmistus omaan käyttöön	9 119	10 000			
Toimintakulut	-23 760 320	-23 669 740	-24 612 100	-25 105 000	-25 606 000
Henkilöstömenot	-10 184 657	-10 141 770	-10 948 490		
Palvelujen ostot	-10 550 780	-10 280 150	-10 962 810		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 362 263	-1 443 270	-1 477 220		
Avustukset	-1 323 839	-1 390 750	-772 040		
Muut toimintamenot	-338 781	-413 800	-451 540		
Toimintakate	-20 823 241	-20 781 270	-21 645 830	-22 109 000	-22 580 000
Verotulot	11 356 174	12 017 000	12 100 000	12 200 000	12 600 000
Valtionosuudet	9 293 905	10 211 000	10 765 000	10 650 000	10 800 000
Rahoitustuotot ja -kulut	192 238	40 500	15 500	30 000	30 000
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	298 623	215 000	207 500		
Korkokulut	-98 611	-137 000	-134 000		
Muut rahoituskulut	-7 774	-37 500	-58 000		
Vuosikate	19 076	1 487 230	1 234 670	771 000	850 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 354 657	-1 332 080	-1 211 380	-1 250 000	-1 200 000
Suunn. mukaiset poistot	-1 354 657				
Kertaluonteiset poistot					
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	-1 335 581	155 150	23 290	-479 000	-350 000
Poistoeron lisäys(-) tai väh.(+)	14 967	14 900	14 900	14 900	14 900
Varausten lisäys(-) tai väh.(+)					
Rahastojen lisäys(-) tai väh.(+)					
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 320 614	170 050	38 190	-464 100	-335 100

RAHOITUSOSA	Tp 2019 €	Ta 2020 €	Ta 2021 €	Ts 2022 €	Ts 2023 €
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	19 076	1 487 230	1 234 670	771 000	850 000
Satunnaiset erät	0			0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-15 661	-100 000	-47 000	-50 000	-50 000
Investoinnit					
Investointimenot	-790 085	-1 250 000	-944 900	-760 000	-510 000
Rahoitusosuudet inv.menoihin		210 000	160 000		
Pysyvien vastaavien luovutusten myyntitulot	23 923	150 000	67 000	100 000	100 000
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	-762 747	497 230	469 770	61 000	390 000
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-95 000		-145 000	-120 000	-130 000
Antolainasaamisten vähennykset		3 700			
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen lisäys	1 200 000	3 000 000	6 500 000	4 200 000	400 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-459 451	-3 113 300	-4 088 300	-4 588 300	-567 100
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 200 000		-2 399 700		
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 082 802	387 630	336 770	-447 300	92 900
Lainakanta 31.12.	17 042 095	15 028 800	16 940 800	16 552 500	16 385 400
Investointien tulorahoitus, %	2,41	143,00	157,30	101,45	166,67
Kassavarat 31.12.	3 838 289				

TULOSLASKELMA SISÄISET JA ULKOISET ERÄT

	Ta 2020			Ta 2021		
	Sisäinen	Ulkoinen	Yhteensä	Sisäinen	Ulkoinen	Yhteensä
Toimintatulot	2 883 360	2 878 470	5 761 830	3 638 440	2 966 270	6 604 710
Myyntitulot	1 506 650	1 093 480	2 600 130	1 492 570	1 086 610	2 579 180
Maksutulot		954 580	954 580		1 024 440	1 024 440
Tuet ja avustukset		162 780	162 780		301 960	301 960
Muut toimintatulot	1 376 710	667 630	2 044 340	2 145 870	553 260	2 699 130
Valmistus omaan käyttöön		10 000	10 000			0
Toimintakulut	-2 883 360	-23 669 740	-26 553 100	-3 638 440	-24 612 100	-28 250 540
Henkilöstömenot		-10 141 770	-10 141 770		-10 948 490	-10 948 490
Palvelujen ostot	-1 486 310	-10 280 150	-11 766 460	-1 472 460	-10 962 810	-12 435 270
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 340	-1 443 270	-1 463 610	-20 110	-1 477 220	-1 497 330
Avustukset		-1 390 750	-1 390 750		-772 040	-772 040
Muut toimintamenot	-1 376 710	-413 800	-1 790 510	-2 145 870	-451 540	-2 597 410
Toimintakate	0	-20 781 270	-20 781 270	0	-21 645 830	-21 645 830
Verotulot		12 017 000	12 017 000		12 100 000	12 100 000
Valtionosuudet		10 211 000	10 211 000		10 765 000	10 765 000
Rahoitustuotot ja -kulut	0	40 500	40 500	0	15 500	15 500
Korkotuotot			0			0
Muut rahoitustuotot		215 000	215 000		207 500	207 500
Korkokulut		-137 000	-137 000		-134 000	-134 000
Muut rahoituskulut		-37 500	-37 500		-58 000	-58 000
Vuosikate	0	1 487 230	1 487 230	0	1 234 670	1 234 670
Poistot ja arvonalentumiset	0	-1 332 080	-1 332 080	0	-1 211 380	-1 211 380
Suunn. mukaiset poistot		-1 332 080	-1 332 080		-1 211 380	-1 211 380
Arvonalentumiset			0			0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot			0			0
Satunnaiset kulut			0			0
Tilikauden tulos	0	155 150	155 150	0	23 290	23 290
Poistoeron lisäys(-) tai väh.(+)		14 900	14 900		14 900	14 900
Varausten lisäys(-) tai väh.(+)			0			0
Rahastojen lisäys(-) tai väh.(+)			0			0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	170 050	170 050	0	38 190	38 190

9. HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2019	TA 2020	TA 2021	muutos	TS 2022	TS 2023
KUNNANJOHTAJA	1	1	1	0	1	1
KONSERNIPALVELUT	5,5	6	6	0,5	6	6
Talous- ja hallintopäällikkö	1	1	1	0	1	1
Pääkirjanpitäjä	1	1	1	0	1	1
Palkkasihteeri	0	0	0	0	0	0
Laskentasihteeri	1	1	1	0	1	1
Asianhallintasihteeri	0,5	1	1	0	1	1
Toimistosihteeri	0,5	1	1	0	1	1
Palvelusihteeri	0,5	0	0	0	0	0
Ict-suunnittelija	1	1	1	0	1	1
SOSIAALITOIMI	62,4	63	62,2	-0,8		
Sosiaalitoimisto	9,4	9	9	0		
Peruspalvelujohtaja	0,4	0,4	0,4	0	0,4	0,4
Johtava sosiaalityöntekijä	1	1	1	0	1	1
Sosiaalityöntekijä	1	0	0	0	0	0
Sosiaaliohjaaja	0	1	1	0	1	1
Toimistosihteeri	1	0,6	0,6	0	0,6	0,6
Koulukuraattori	1	1	1	0	1	1
Perhetyöntekijä	2	2	2	0	2	2
Perheohjaaja	2	2	2	0	2	2
Työnsuunnittelija	1	1	1	0	1	1
Kehitysvammahuolto	9	9	9,7	0,2		
Erityisryhmien palvelujohtaja	1	1	1	0	1	1
Toiminnanohjaaja/ohjaaja	2	3	3	0	3	3
Toiminnanohjaaja/ohjaaja	0	0	0,7	0,7	0,7	0,7
Kuntoutusohjaaja	1	1	0	-1	0	0
Kehitysvammaohjaaja	0	0	0	0	0	0
Palveluohjaaja	0	0	1	1	1	1
Hoitaja	5	4	4	0	4	4

Vanhustyö	44	45	44,5	-0,5	0	0
Vanhustyön johtaja	1	1	1	0	1	1
Vastaava sairaanhoitaja	2	2	2	0	2	2
Sairaanhoitaja	4	4	3	-1	3	3
Hoitaja	31	33	30	-3	30	30
Hoitoapulainen/kotivastustaja	2	1	4	3	4	4
Toiminnanohjaaja	1	1	1	0	1	1
Pesulatyöntekijä	1	1	1	0	1	1
Kuntoutusohjaaja	1	1	0	-1	0	0
Palveluohjaaja	0	0	1	1	1	1
Fysioterapeutti	0	0	1	1	1	1
Autonkuljettaja	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5
Oppisopimustyöntekijä	1	1	0	-1		
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2019	TA 2020	TA 2021	muutos	TS 2022	TS 2023
SIVISTYSTOIMI	125,8	121,6	118,4	-3,2	112,1	112,1
Koulut	76,1	75,1	72,4	-2,7	67,6	67,6
Peruspalvelujohtaja (aik. siv.t.j.)	0,6	0,6	0,6	0	0,6	0,6
Rehtori	1	1	1	0	1	1
Toimistosihteerit	1,8	1,8	1,8	0	1	1
Lehtori	7	7	7	0	7	7
Päätoiminen tuntiopettaja	6	6	6	0	6	6
Sivutoim. tuntiopettaja (määräaik.)	2	2	1	-1	3	3
Tuntiopettaja (kokoaik. määräaik.)	1	1	3	2	1	1
Luokanopettaja	27	28	26	-2	25	25
Luokanopettaja (osa-aik.määräaik)	0,7	0,7	1	0,3	0	0
Erityisopettaja	6	6	6	0	6	6
Koulunkäynninohjaaja	17	17	16	-1	11	11
Koulunkäyntiavustaja (määräaik.)	6	4	3	-1	6	6
Varhaiskasvatus	44	40,5	40	-0,5	39	40
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	0	1	1
Päiväkodin johtaja	1	1	1	0	1	1
Perhepäivähoitaja	5	4,5	4	-0,5	3	3
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	16	16	15	-1	14	14
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (osa-aik.)	0	0	1	1	1	1
Konsultoiva varhaiskasvatuksen erit.ope	1	1	1	0	1	1
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	1	0	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	14	12	13	1	15	15
Esiopetuksen lastentarhanopettaja (osa-aik.)	0	0	1	1	0	0
Varhaiskasvatuksen opettaja (osa-aik.)	2	2	0	-2	0	0

Henk.koht.avustaja	1	0	1	1	1	1
Ryhmäavustaja (määräaik.osa-aik.)	2	2	1	-1	2	2
Vapaa-aikatoimi	3	3	3	0	3	3
Vapaa-aikasuunnittelija	1	1	1	0	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1	0	1	1
Nuorisotyöntekijä	1	1	1	0	1	1
Nuokkarin valvoja, osa-aikainen	0	0	0	0	0	0
Kirjastotoimi	2,7	3	3	0	3	3
Kirjastonjohtaja	1	1	1	0	1	1
Kirjastovirkailija	1,7	2	2	0	2	2
Kirjaston muu henkilökunta	0	0	0	0	0	0
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TA 2019	TA 2020	TA 2021	muutos	TS 2022	TS 2023
TEKNINEN TOIMI	10,6	10,2	10	-0,2	10	10
Tekninen johtaja	1	1	1	0	1	1
Rakennustarkastaja	1	1	0	-1	0	0
Toimistosihteer	0,8	0,8	1	0,2	1	1
Ympäristösihteer/vesihuoltoasiantuntija	1	0,6	1	0,4	1	1
Suunnitteluavustaja	1	1	0	-1	0	0
Palveluinsinööri	0	0	1	1	1	1
Tekninen isännöitsijä/työnjohtaja	1	0,8	1	0,2	1	1
Rakennusammattimies	0	1	1	0	1	1
LVI-asentaja	1	1	1	0	1	1
Kiinteistöhoitajat	2,8	2	2	0	2	2
Liikuntapaikkojen hoitaja	1	1	1	0	1	1
Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö	20	20	20	0,5	20,5	20,5
Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Palvelukeskuskeittiön esimies	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5
Kokki	9	9	9	0	9	9
Siivoaja	4	4	4	0	4	4
Palveluvastaava	5	5	5	0	5	5
Ruokapalvelutyöntekijä	0	0	0	0	0	0
Siivoaja / Siivoustyönjohtaja	1	1	1	0	1	1
KUNTA YHTEENSÄ	224,30	220,80	216,6	-4,2		

Kuntakonserniin kuuluvilla yhtiöillä ei ole omia työntekijöitä, vaan niiden isännöintitoiminnot on ulkoistettu.

10. KUNNAN VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Tuloslaskelma v:lle 2021	Tp 2019 euroa	Arvio 2020 euroa	Arvio 2021 euroa
Liikevaihto	293 346	322 850	331 700
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Materiaalit ja palvelut	280 100	295 030	316 630
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	48 932	56 700	57 100
Palvelujen ostot	231 168	238 330	259 530
Henkilöstökulut	3 227	4 090	3 010
Palkat ja palkkiot	600	1 000	800
Henkilösivukulut	2 627	3 090	2 210
Eläkekulut	2 619	3 060	2 190
Muut henkilösivukulut	8	30	20
Poistot ja arvonalentumiset	129 079	107 280	99 000
Suunnitelman mukaiset poistot	129 079	107 280	99 000
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	4 906	560	560
Liikeliiketty jäämä (+) tai -alijäämä (-)	-123 966	-84 110	-87 500
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 907	-6 400	-6 300
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Korkokulut	6 907	6 400	6 300
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen satunnaisia eriä	-130 873	-90 510	-93 800
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen varauksia	-130 873	-90 510	-93 800
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tilikauden ylijäämä / -alijäämä	-130 873	-90 510	-93 800

11.TALOUSARVION SITOVUUS

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota ja toimielin on sidottu talousarviossa hyväksytyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Toimielin ei saa ylittää talousarviossa sille osoitettua määrärahaa.

Kunnanvaltuusto määrää, miten määrärahat ja niiden perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan viranomaisia. Luvun 6 tehtäväaluekohtaiset määrärahat ovat kunnanvaltuustoon nähden sitovia, jos ei toisin määrätä. Valtuuston päättämät tehtäväalueiden ja vastuualueiden nettomenot ovat valtuustoon nähden sitovia.

Toimintayksiköt velvoitetaan kantamaan tulonsa talousarvioon merkityn mukaisesti. Toimialat ja niiden toimintayksiköt ovat vastuussa määrärahojensa käytöstä lautakunnille. Lautakunnat päättävät itse kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion jälkeen tehtävissä käyttösuunnitelmissaan siitä, mikä on sitovuustaso niihin nähden, eli mihin päätösvaltaa delegoidaan viranhaltijoille.

Strategiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita. Tuotannollisilla tavoitteilla täydennetään strategisia tavoitteita siten, että tavoitteet kattavat tehtäväalueen perustehtävät. Nämä täydentävät tavoitteet ovat lautakuntatasolla sitovia.

INVESTOINTIOSA

Investointiosa on laadittu vuosille 2021 - 2023 ja se hyväksytään vuoden 2021 osalta sitovana ja taloussuunnitelma vuosien 2022 - 2023 osalta ohjeellisena. Menot että tulot talousarviovuonna 2021 ovat sitovia.

Talousarviovuoden kuluessa mahdolliset investoinnin lisämäärärahat edellyttävät aina ao. toimielimen, kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyn. Hyväksyttävään investointiohjelmaan otetaan uusia hankkeita talousarviomuutoksena silloin, kun kysymys on kunnan kehittämiseen liittyvästä tai muusta välttämättömästä tarpeesta.

Investointiosassa esitetään kyseisen hankeryhmän tai hankkeen menot aina bruttona.

Mikäli investointiosan perusteluissa hankeryhmä on eritelty eri kohteiksi, ovat perustelut sitovia siten, että toimielimen on toteutettava ensisijaisesti perusteluissa luetellut kohteet.

Toimintayksiköiden tulee hankintoja tehdessään ehdottomasti noudattaa käyttöomaisuuslaskentaohjeita ja tehdä kirjanpidon kirjaukset oikein sen mukaan, onko kyseessä käyttöomaisuushankinta vai vuosittainen kulu.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat määrärahat, jotka vaikuttavat vuosikatteen muodostumiseen ja vuosikate. Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyväksytyyn poistosuunnitelmaan.

RAHOITUSOSA

Valtuustoon nähden sitovia eriä rahoitusosassa ovat pääomarahoituksen erät: pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys sekä antolainojen vähennys.